

IDAD A
CCIÓN G

EX LIBRIS

ALBERTUS

ALBERTUS

ALBERTUS

ALBERTUS

ALBERTUS

ALBERTUS

ALBERTUS

ALBERTUS

ALBERTUS

ALBERTUS

ALBERTUS

ALBERTUS

ALBERTUS

ALBERTUS

ALBERTUS

ALBERTUS

ALBERTUS

ALBERTUS

ALBERTUS

ALBERTUS

ALBERTUS

ALBERTUS

ALBERTUS

ALBERTUS

ALBERTUS

ALBERTUS

ALBERTUS

ALBERTUS

ALBERTUS

ALBERTUS

ALBERTUS

ALBERTUS

ALBERTUS

EX 2264

09

NO 1 M

RAED

RAED

RAED

RAED

RAED

RAED

RAED

RAED

0033

1080026345

EX LIBRIS

HEMETH-HERII VALVERDE TELLEZ

Episcopi Leonensis

UANL

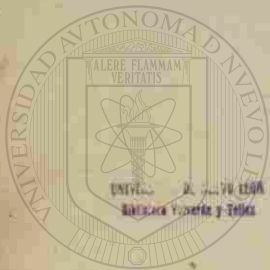
UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN

DIRECCIÓN GENERAL

UNIVERSIDAD AUTONOMA DE NUEVO LEON
CAPITAN ALFONSINA BIBLIOTECA UNIVERSITARIA

MAYO 10
83

MICROFILMADO P-63

SUCCUS
THEOLOGICÆ
MORALIS

PRO MAIORI POENITENTIUM,
ET CONFESSARIORUM
EXPEDITIONE DILIGENTER
EXPRESSUS

A P. JOANNE ANTONIO DE OYIEDO
*Professo Societatis JESU, Sancti Inquisitionis
Tribunali Qualificatore, Venerabilis Purissimæ
Virginis MARIÆ Congregationis in Collegio
Maximo Mexicano Præfeto, & olim Theologia
Moralis Professore.*

QUEM DICAT, ET VOVET
SANCTISSIMÆ VIRGINI, ET
DEI-GENITRICI MARIE,®

CUJUS IMAGO SUB TITULO

DIRECCIÓN GENERAL DE BIB DEL REFUGIO,

IN SUBURBIO CIVITATIS ANGELOPOLI-
tanæ in erecto nuper in ejus honorem Templo
celebratur, & colitur.

GADIBUS: Ex-Regia Typog. Oficina D. Emmanue-
lis Espinosa de los Monteros, in Via S. Franc.

SUCCESSE
THEOLOGICAE
MORALIS

QUEL DICT ET VOYT

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE MÉXICO

DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

✠
JHS

008397

SANCTISSIMÆ VIRGINI,
ET DEI-GENITRICI

MARIÆ

SUB TITULO DEL REFUGIO,
que in suburbio Civitatis Angelopolitane

in erecto nuper in ejus honorem

Templo celebratur, et
colitur.

OOOOUM OPUSCULUM

O C O hoc (Beatissima Virgo,
O & Dei Genitrix MA-

OOOO) RIA) cõ potissimùm
frendat, ut & Peccatores

facile, & ritè peccata sua apud Con-
fessarios aperiant, & ipsi Confessarij

✠

va-

valide, licite, & expedite beneficium
absolutionis impendant, cujus secu-
rius nomini, quibus confidentius aris
debèret nuncupari, nisi tuis, quæ ab
Ecclesia *Refugium Peccatorum nuncupa-
ris*. Præterea teste devotissimo Servo
tuo Sancto Antonio Patavino, *Civitas
es Refugij*, de qua loquuntur Sacræ
Paginæ Numer. cap. 35. ad quam
tamquam ad Asylum justam offensi
Numinis indignationem timentes
Peccatores debent recurrere: Quod
si apud Sapientissimum Idiotam *Re-
fugium* diceris *Misericordium*, quibus
nisi Confessarijs misericordium no-
men debet adaptari, qui in audien-
dis Confessionibus, ut satis suo mu-
neri faciant, omnia opera misericor-
diæ præsertim spiritualia, opus est ut
exerceant. Denique cum speciosus

adeò

adeò Titulus, quò insigniris, cum
Virgo Refugij nuncuparis, ita fide-
lium animos Diocesis præsertim
Angelopolitanæ quadam dulcissima
violentia commoverit, ut passim in
omni tribulationum genere ad te
tamquam ad securum Asylum, &
unicum refugium accedant, suas,
suorumque necessitates exponant, &
remedium confidenter apud tuam
benignitatem exquirant, quid ni
possim ego imò debeam sperare, ut
opusculum istud, quod sub alis tuæ
protectionis prodit in lucem, & à
rigidis Censoribus tueatur, & Suc-
cus, quem promittit, salubresit ali-
mentum animarum?

* 2

CEN-

CENSURA
PATRIS FRANCISCI XAVERII
Lazcano, Societatis IESU, Doctō-
ris Theologi, in Regali Mexicana
Academia Doctōris Eximij Cathe-
dræ Professoris, & Sanctæ Inquisi-
tionis Qualificatoris.

PERILLUSTRIS DOMINE,
PRO-ARCHIEPISCOPE.

GRatissimo Dominationis tuæ obsecran-
dans imperio; perpendendum suscepi
librum, cui titulus inest: *Succus Theolo-
gia Moralit à Patre Joâne Antonio Oviedo cla-
rissimo nostræ Societatis Doctore luculenter
contextum. Notissimum Orbis utriusque Sa-
pientibus Authoris nomen, vel à levissima
quaque suspicionis labe opus vendicabat; ita
mihi, uti augurabar, commissas versanti pa-
ginas evenit. Inveni nimirum selectioris eru-
ditionis lactea fluentia vitalem propinquantia
succum è sublimioribus expressum Sapientiæ
fontibus. Aspexi cynosuram planum, & tu-
tum demonstrantem iter, *arctæ viæ, quæ ducit
ad vitam*, Intuitus sum splendidam faciem
Evan-*

Evangelicum affudentem lumen ad firmân-
da vestigia inter ancipites conscientiarum fa-
lebras. Hinc cerni potest, quanta sit hominis
in hoc conciso dicendi genere felicitas, ut-
pote qui ingenio, majestate, copia, clarita-
te, genio denique ipso triumphat, erudit, &
Republicam Litterariam ubertim nobilitat.
Fruatur igitur publica luce vehementibus
Litteratorum votis jam diu expetitum
opus, & auctoritate tua ad aurei voluminis
conspectum clamet cum Ezechiele (cap. 17.
vers. 3.) gravissima Theologorum natio: *En:
Aquila grandis magnarum alarum plena plumis,
& varietate, venit ad Libanum, & tulit medulam
Cedri. Ita censeo salvo meliori. In hoc San-
ctorum Apostolorum Petri, & Pauli Mexica-
no Collegio Societatis Jesu. Die 2. Mensis
Februarii, anno 1754.*

Dominationi tuæ addictissimus
Servus,

JHS

Franciscus Xaverius
Lazcano.

EXcellentissimus D. D. Joannes Gomez Horcasitas, Marchio de Revilla Gigedo hujus Novae Hispaniae Prorex visa Censura, & Approbatione Sapientissimi D. D. D. Joannis Josephi de Eguara, reverentiam largitus est, ut Liber, cui titulus: Succus Theologiae Moralis, typis mandetur. Ita decrevit die 19. Mensis Augusti, Anno 1754.

Similiter perillustres D. D. D. Franciscus Gomez de Cervantes, hujus Diocesis Mexicanae Praefector, & Vicarius Generalis copiam fecit ut Liber inscriptus: Succus Theologiae Moralis, prodatur in lucem. Die 11. Martij anno 1754.

Sevilla, y Agosto 11. de 1756.
Reimpresate.
Curiel.

Ego

EGO Ignatius Calderon Provinciae huius Societatis JESU in Provincia Mexicana, potestate ad id mihi facta a R. admodum P. N. Ignatio Vicecomite Praeposito Generali, facultatem concedo, ut Liber, cui titulus: Succus Theologiae Moralis a P. Joanne Antonio Oviedo, Societatis nostrae Professo, compositus, & ejusdem Soc. gravium, doctorumque hominum judicio approbatus, typis mandetur; in quorum fidem has litteras manu nostra subscriptas, & sigillo nostro munitas dedimus. Angelopoli in Collegio nostro Spiritus Sancti, die 9. Februarij, anno 1754.

Ignatius Calderon.

Ignatius Coromina. Secret.

APPRO-

APPROBATIO

D. D. JOANNIS JOSEPHI DE
*Eguara & Eguren in Regia & Pon-
 tificia Univerſitate Mexicana Em-
 eriti S. Theologia Antecessoris Pri-
 marij, ejus quondam Rectoris, Cano-
 nici Magiſtralis Metropolitanæ Ec-
 cleſiæ Mexicæ, Examinatoris Syno-
 dalis, Imi. D. Archiepiſcopi à Con-
 ſilijs, S. Inquiſitionis à Cenſuris, &
 Cappuccinarum VV. Capellani.*

JUſſu Excmi. Principis D. D. Joannis Fran-
 ciſci de Guemez & Horcaſtas, Comit-
 is de Revilla Ggedo, Novæ Hiſpaniæ Pro-
 regis, ſummâ animi voluptate libavi *Succum
 Moralis Theologiæ in Methodo expedita confeſſio-
 nis expreſſum* ſtudio & operâ R. admodum P.
 Doctoris Joannis Antonij de Oviedo, Socie-
 tatis JESU, Sanctæ Inquiſitionis à Cenſuris
 Theologicis, perilluſtris Sodalitij à Puriffima
 nuncupati, Præfecti, olim non ſemel Præpo-
 ſiti Provincialis Provinciæ novæ Hiſpaniæ
 ejuſdem Societatis, multisque alijs nomini-
 bus inſigniti. Perlegi, inquam, Tractatum
 doctiſſimum, quem Author pridem è ſug-
 geſtu

geſtu auditoribus ſuis tradiderat in Palæſtra
 inſignis Collegij Goatemenſis, nuper verò
 ſecundis curis auxit & animadverſionibus,
 quique tam utilis viſus eſt eruditus homini-
 bus, ut multis fuerit trãſcriptionibus propa-
 gatus, & non modò à Theoſophiæ candida-
 tis & Neo Sacerdotibus expetitus, verùm et-
 iam à provecioribus plurimi habitus, optan-
 tibus ſubinde, ut typis excuderetur, publi-
 que factus juris, uſui eſſet ſtudentibus, & in
 rei ſcholâſticæ profectum & commodum.
 Sanè legenti mihi Opus perſpicuitate, ordine,
 gravitate, & omnibus numeris abſolutum,
 ita ſapuit, pergratumque fuit ac jucundum,
 nullus ut dubitaverim Socci nomen jure præ-
 ferre, quod expreſſum ſit è ſelectis admodum
 & pulcherrimis floribus, qui enaſcuntur in
 amœniſſimo Theologiæ Moralis Viridario,
 apud quod eruditiffimus Author expatiatur,
 & agit, atque ex opimis fructibus de frequen-
 tiſſimè à ſe miniſtrato Sacramento Pœnitent-
 iæ collectis, ut propterea & Profeſſionibus &
 Scholaribus acceptiſſimus unâ & perutilis ſit
 futurus. Scilicet, ubi Magiſter ſapientiſſimus
 humaniorum litterarum Topiaria coluerat,
 Alcynois longè feraciora & pulchiora, ac
 ſuaviſſimum Muſis, atque Apollini Succum
 expreſſerat: ſublিমiores aggreſſus Philoſo-
 phiæ Hortos (Penſiles jure dixeris & ſi miſſi-
 mis

mis muris innixos) Succum item Aristotelis Procerumque ejus Facultatis extraxit, quem discipulis suis proposuit: Ab his ad Theosophiam, quâ latissimè patent, campos se contulit prælectionibus excolendos (Hesperidum dixeris florida insimul aculeata què domicilia) in quæ diu subleuit, atque ætatem multam contrivit, elucubrationibus succo plenis intentus, sive eam Theologiæ areolam spectemus, quæ Scholastica audit, & in divinarum speculatione rerum versatur; sive eam intueamur, cui Sacrarum Litterarum interpretatio commissa est, & solemnior usus concessus; sive eam, quæ Mysticis rebus expendendis incumbit, & formandis christianis moribus, piæque instituentis Fidelibus, destinatur. Nec Historiam, eruditionemque reliquam prætermisit, hoc est, anticensima Tempe simul atque vastissima. Et ex his porro omnibus ita succum hausit, ebibitque, ut propina verit multis, atque tradiderit, aurea planè & ex aureis ac delicatissimis, quæ decerpserat, pomis libatum, concoctum, vigiliisque multis, & defatigationibus utilitatem plurimum expositum. Hujus rei exant monumenta clarissima Libri, quos edidit, Historici, Concionariorij, Ascetici, Morales, ineditique longè plures & Philosophici & Theologici, & alij publicè dignissimi luce, succique pleni

pleni variæ & solidissimæ eruditionis. Quòd ad præsentem attinet Moralis Theologiæ Succum, Nectareum plenis buccis meritò nunc cupaverim, qui cum Doctis viris valde sapuerit hæctenus manu exaratus, sapidior longe sit futurus typis excussus, Deo autem in primis gratissimus, cujus honori & gloriæ velificat Author, vir equidem, ut solemni utamur proverbio, Ambrosià ælendus, & pro nostro, communiquè voto sospes & incoluamis, Nestori, ut eloquio, sic etiam ætate exæquandus. Quæ cum ita sint omnia, planum habemus, Librum nihilo à Catholicâ nostrâ Fide, ac bonis moribus discrepare, & ne transversum quidem unguem à juribus Regijs discedere, sub indequè è Republicæ bono litterariæ esse ut prælo mandetur, circumque legendus feratur. Mexici die 17. Augusti anni 1754.

D. Joannes Josephus de Eguiara
& Eguren.

Quinquagesimus hic annus est, ex quo Superiorum nutu moralem Theologiam è suggestu professurus, hoc est pelagus navigaturus amplissimum, animo veritatem assiduus à quo potius tractatu caput ducerem, in ea videlicet facultate, quæ ad mores spectans nil non habet utilissimum, & cujus nulla sit pars, quæ ad rectam animorum gubernationem homines non instruat, humanosque actus ad rectæ rationis amissim non exigat, atque componat, verum quia Philosophiæ Cursus in nostro Guatemalensi Collegio, ubi tunc Professore agere debebam, jam esset proximè absolvendus, pluresque Philosophiæ essent alumni, & ætate, & ingenio florentissimi, qui Theologiæ candidati, gravioribus, ac superioribus disciplinis operam darent, ne illis dimidiato tractatu negotium facerem, animum induxi meum, brevissimam, & paucis, uti sperabam, mensibus absolvendam de expedita Confessione disceptationem instituire. In qua compendiarie potius

ratione quàm prolixà Scholarum methodo totum pene Theologiæ moralis Succum exprimerem. Cujus instituti Ducem mihi proposui P. Thomam Tamburinum Societatis nostræ Virum optime de re meritum litteraria, & in morali Theologia inter primarios non ultimum, qui mirabili profus claritate, ac brevitate tractatum de methodo expeditæ Confessionis instituit communi omnium Litteratorum plausu receptum. Sed ita mihi Ducem præ oculis habui, ut & alios etià præclarissimos morali Theologiæ Magistros consulerem, ut præter ea, quæ P. Tamburinus docet, plura alia feligerem, & è suggestu dictarem, ut nihil eorum, quæ ad Pœnitentium, & Confessoriorum praxim deservire posset, in opusculo nostro desideraretur. Quod præter spem & animum ita sensim excrevit, ut annum integrum in ejus scriptione, & explicatione compleverim.

Absoluto jam opere, ita libelli nostri faventibus superis fama percrebuit, ut Guatemalæ, Angelopoli, Mexici à plu-

ribus passim transfereretur, omnesque clamarent, ut in lucem publicam typis ederetur, quod testis est mihi Deus, numquam in animum induxi, donec plurimum præsertim Jesuitarum instantia mihi molesta (verbo absit invidia) fatigatus, accedente præsertim beneplacito, consilio, ne dicam imperio Superiorum meorum, publicam editionem permitti, addendo tamen aliqua propter difficultates, & dubia, quæ ex aliquibus Sanctæ Inquisitionis edictis, denuò publicatis, imo etiam ex novis Pontificijs decretis circa jejunium, & circa Confessarios sollicitantes, emerferant. Tu autem benevole Lector, dum errata Typographiæ quædam offenderis, ne indigneris, oro, sed tamquam peccatum originale ab omnibus libris typo mandatis sine exceptione contractum prudenter dissimules, libenter connevas, patienter corrigas. Faxit Deus, ut qualecumque hoc opusculum est, cedat ad majorem sui gloriam, Confessariorum expeditionem, & animarum profectum. VALE.

SUC-

SUCCUS
THEOLOGICÆ MORALIS.
DISPUTATIO I.

De dolore Cordis.

SECT. I. *Qualis dolor ad
Pœnitentiæ Sacramentum
requiratur?*

I. **D**olor ad Sacramentum Pœnitentiæ requisitus ex Tridentino Sess. 14. Cap. 4. potest esse contritio perfecta, vel imperfecta, quæ etiam dicitur attritio. Contritio est detestatio peccati propter Deum summè dilectum cum proposito non peccandi de cætero, quæ quidem charitatem, & gratiam semper habet annexam, etiam ante Confessionem, dummodo votum confessionis suo tempore faciendæ includat. Attritio est detestatio peccati cum proposito non peccandi de cætero propter timorem gehennæ, vel amorem gloriæ, vel propter turpitudinem, & deformitatem ipsius peccati.

A

2. Suf.

ribus passim transfereretur, omnesque clamarent, ut in lucem publicam typis ederetur, quod testis est mihi Deus, numquam in animum induxi, donec plurimum præsertim Jesuitarum instantia mihi molesta (verbo absit invidia) fatigatus, accedente præsertim beneplacito, consilio, ne dicam imperio Superiorum meorum, publicam editionem permitti, addendo tamen aliqua propter difficultates, & dubia, quæ ex aliquibus Sanctæ Inquisitionis edictis, denuò publicatis, imo etiam ex novis Pontificijs decretis circa jejunium, & circa Confessarios sollicitantes, emerferant. Tu autem benevole Lector, dum errata Typographiæ quædam offenderis, ne indigneris, oro, sed tamquam peccatum originale ab omnibus libris typo mandatis sine exceptione contractum prudenter dissimules, libenter connevas, patienter corrigas. Faxit Deus, ut qualecumque hoc opusculum est, cedat ad majorem sui gloriam, Confessariorum expeditionem, & animarum profectum. VALE.

SUC-

SUCCUS
THEOLOGICÆ MORALIS.
DISPUTATIO I.

De dolore Cordis.

SECT. I. *Qualis dolor ad
Pœnitentiæ Sacramentum
requiratur?*

I. **D**olor ad Sacramentum Pœnitentiæ requisitus ex Tridentino Sess. 14. Cap. 4. potest esse contritio perfecta, vel imperfecta, quæ etiam dicitur attritio. Contritio est detestatio peccati propter Deum summè dilectum cum proposito non peccandi de cætero, quæ quidem charitatem, & gratiam semper habet annexam, etiam ante Confessionem, dummodò votum confessionis suo tempore faciendæ includat. Attritio est detestatio peccati cum proposito non peccandi de cætero propter timorem gehennæ, vel amorem gloriæ, vel propter turpitudinem, & deformitatem ipsius peccati.

A

2. Suf.

2. Sufficit autem, quod huiusmodi detestatio tam contritionis, quam attritionis sit universalis sub aliquo motivo omnia peccata mortalia comprehendenti (de venialibus enim dicemus postea.) Unde non requiritur detestatio uniuscuiusque peccati in particulari: hæc enim expressio singulorum in oris solum confessione requiritur, non in cordis dolore.

3. Imò cum Pœnitens alicui crimini est addictus, & magis in illud propensus, non est inculcandus doloris actus circa illud peculiare peccatum. Sic enim periculum esset, illud non ex animo detestandi. Sufficit ergo illud in universum detestari. Propter eandem periculi rationem non est necessarium, & sæpè nec conveniens, ad singula descendere in contritione, super qua Deus diligendus est v. g. super divitias, super vitam, &c. Satis enim est ex corde dicere: *Super omnia Deum diligo, propter quem omnia peccata detestor.* Idem est in proposito requisito; sufficit enim ex corde dicere: *Propono omnia prius amittere, quam Deum offendere.*

4. Non etiam requiritur, quod dolor sit sensibilis, sed sufficit appetitativus, quo quis aestimet magis in contritione Deum propter se, & in attritione non amissionem gloriæ v. g. quam res omnes mundi. Nec requiritur, quod

quod dolor sit intensus; sufficit enim etiam in gradu remisso, dummodò verus dolor sit, & detestatio peccati. Aliàs quis posset gradus doloris requisitos taxare, & taxatos agnoscere?

5. Insuper propositum sufficit implicitum in ipso actu doloris, quando hic habetur ex motivo universali omnibus peccatis commune. In illo enim includitur propositum ea amplius non perpetrandi; siquidem nemo vult committere id quod ex animo detestatur, & de quo dolet. Si verò dolor habeatur propter turpitudinem specialem alicujus peccati, in eo non includitur propositum requisitum, quia bene potest compati talis dolor cum non detestatione, imò & cum proposito alterius peccati committendi, in quo non inveniat illa specialis turpido.

6 Denique adverte, bene posse aliquem verè, & ex animo emendationis proponere, & tamen timere, se propter suam fragilitatem, iterum esse lapsurum. Nam velle, & proponere est actus voluntatis, timere verò, & existimare, se relapsurum est actus intellectus, qui actus inter se non pugnant. Unde qui hoc modo ad Sacramentum accedit, non est incapax absolutionis. Imò sæpè oportet, quod Pœnitens suam timeat fragilitatem, ut ita melius in solo Deo confidat, occasiones

evitet, orationes adaugeat, &c. Hæc omnia inconcussa sunt apud omnes Doctores. Quæ autem utrinque de dolore disputantur, ad sequentes Sectiones rejicio prolixiori aliquantulum calamo discutienda pro publicis videlicet more solito habendis concertationibus.

SECT. II. An defectu doloris possit Sacramentum Pœnitentiæ esse validum, & informe?

1. **D**uplex est forma in quolibet Sacramento. Alia est intrinseca, ipsum intrinsecè cum materia componens. Alia est extrinseca, scilicet gratia Sanctificans, quam conferat Sacramentum in anima. Quæstio igitur præsens non procedit de prima forma intrinseca: repugnat enim, quod detur res aliqua valida, seu in suo esse constituta, absque aliqua parte sibi intrinseca, sed procedit de secunda: an scilicet possit dari verum, & validum Sacramentum Pœnitentiæ in suo esse constitutum, quin conferat gratiam sanctificantem? Sicut accidit in alijs Sacramentis. In Baptismo v.g. Si quis adultus in peccato mortali constitutus absque detestatione illius ad Baptismum accedat, verum, & validum recipit Sacramentum, non tamen gratiam, quæ

num-

numquam cum actuali peccato mortali consistere potest. Et idem est de alijs Sacramentis.

2. De Sacramento verò Pœnitentiæ plures etiam affirmant, ut Patres Thomistæ, Suarez, & Lugo, licet non omnes eodem modo, ut videbimus infra. Plures autem negant tam ex antiquioribus, quam ex modernis, ut sunt PP. Valquez, Coninc, Fagundez, Fabri, & R. P. Thyrsus Gonzalez. Quorum sententia mihi magis arridet. Et probatur 1. universaliter: idèò in alijs Sacramentis posita validitate potest adhuc dari, obex gratiæ, ac proinde informitas Sacramenti, quia in illis tota essentia Sacramenti est omninò distincta à dispositione, quæ requiritur in anima ad infusionem gratiæ: v. g. essentia Baptismi solum stat inablutione facta cum aqua naturali sub præscripta forma verbortum, & intentione Ministris; dispositio verò ad gratiam in adultis, qui baptizantur, est dolor de peccatis cum proposito de cætero non peccandi: sed in Sacramento Pœnitentiæ ipsa dispositio ad gratiam scilicet dolor, & propositum emendationis sunt essentia Sacramenti: ergo posita essentia Sacramenti Pœnitentiæ non potest dari obex gratiæ, ac proinde nec informitas.

3. Probatur 2. & principaliter impugnando

A 3

do

do modos omnes, quibus Adversarij defendere solent Sacramentum Pœnitentiæ validum, & informe. Primò enim aliqui affirmant id evenire ex defectu integritatis confessionis cum ignorantia. Sed contra: quia vel talis ignorantia est vincibilis, & tunc nec dabitur Sacramentum, siquidem non dabitur dolor, & propositum sufficiens non peccandi de cætero, quia hoc nequit stare cum actuali ad peccatum affectu, sed qui voluntariè eo quod vincibiliter non facit integram confessionem, habet actualem affectum ad peccatum: ergo. Vel talis ignorantia est invincibilis, & tunc solum dabitur defectus integritatis materialis, qui fructui gratiæ non obest, sicut in illo, qui inculpabiliter de peccato aliquo obliviscitur.

4. Secundo: Alij affirmant id contingere, quando confessio fit sine dolore, saltem si id invincibiliter ignoretur à Pœniente. Sed contra est: quia ex Tridentino Sess. 14. Cap. 3. dolor requiritur tanquam materia, & pars Sacramenti Pœnitentiæ; sed ignorantia non potest supplere partem essentialem: ergo. Tertio alij id defendunt, quando quis accedit cum dolore, & attritione solum existimata ut tali, quæ tamen revera talis non fit. Sed contra militat eadem ratio: quia sicut ignorantia nequit supplere partem essentialem,

lem, ita etiam nec existimatio, dolor enim, qui solum est existimatus, non est verus dolor. Sic etiam in baptismo v. g. Si quis lacte baptizaret, existimans esse aquam naturalem, non propterea verum Sacramentum efficeret.

5. Quarto. Alij asserunt sufficere dolorem naturalem de peccatis conceptum propter aliquod motivum merè naturale, & humanum. Sed contra est, quia nec talis dolor utpotè naturalis habet propositionem cum gratia spiritali, unde non potest ad illam disponere, nec per illum convertitur homo ad Deum, sed ad creaturas, & res temporales, quarum amissionem timeret; nec cum hujusmodi dolore est incompatible propositum de cætero peccandi, ubi non detur motivum illud naturale. Et præterea hæc propositio: *Probabile est, sufficere attritionem naturalem modo honestam est quinquagesima septima inter damnatas ab Innocencio XI. licet verum sit, quod adhuc detur damnationis effugium, si dicatur, solum damnari, quod sufficiat ad gratiam; non vero quod sufficiat ad Sacramentum.*

6. Quintus, & celeberrimus modus Sacramentum validum, & informe defendendi est, casu, quo quis, qui duplex mortale commisit, alterum v. g. furti, alterum odij, confitetur peccatum furti, & de illo dolet propter

ter specialem furti deformitatem; de peccato autem odij non dolet, nec illud confitetur, quia illius obliviscitur inculpabiliter. In hoc casu, inquit, datur vera confessio, verus dolor, & alia requisita ad validitatem Sacramenti; non verò datur infusio gratiæ, quia datur obex ad illam, scilicet peccatum odij oblitum, & non retractatum.

7. Sed contra est 1. quia Tridentinum Sess. 14. Cap. 3. postquam actus Pœnitentis recensuerat, hæc addit: *Qui quatenus in Pœnitente ad integritatem Sacramenti, ad plenamque & perfectam peccatorum remissionem ex Dei institutione requiruntur, hac ratione pœnitentiæ partes dicuntur: ergo eatenus dolor dicitur pars pœnitentiæ, quatenus requiritur ad plenam, & perfectam peccatorum remissionem: sed in illo casu dolor de peccato furti non conducit ad plenam, & perfectam peccatorum remissionem: ergo talis dolor non est pars Sacramenti.*

8. Contra 2. Ex eodem Tridentino ibidem Cap. 4. hæc habentur: *Declarat igitur Sancta Synodus, hanc contritionem, non solum cessationem à peccato, & vitam novam propositum, & inchoationem, sed veteris etiam odium continere, juxta illud: projicite à vobis omnes iniquitates vestras..* Ex quibus verbis duo infero. Primum: ergo contritio requisita à Tridentino debet continere odium veteris vitæ sed qui

de

de uno dolet, & non de alio commisso, non habet propriè odium veteris vitæ: ergo. Secundum: Tale odium veteris vitæ debet esse juxta illud Ezechielis Cap. 18. *projicite à vobis omnes iniquitates vestras; sed qui dolet de uno, & non de alio non projicit à se omnes iniquitates suas: ergo non dolet dolore sufficiente ad Sacramentum pœnitentiæ.*

9. Contra 3. dolor, cum quo compati potest complacentia de peccato, non est dolor sufficiens ad validitatem Sacramenti; sed cum dolore de peccato furti propter ejus specialem deformitatem potest compati complacentia de odio, in quo non invenitur illa specialis deformitas: ergo.

10. Dices: ad validitatem Sacramenti non sufficere dolorem de furto, nisi conjungatur cum proposito absoluto de cætero non peccandi. Unde ratio talis propositi non est compatibilis complacentia de odio cum dolore illo de furto, quia talis complacentia est peccatum. Sed contra est, quia vel tale propositum absolutum concipitur à Pœnitente sub aliqua ratione universali omnia peccata comprehendente, v. g. propter timorem inferri, vel non? Si dicatur hoc secundum: ergo cum illud propositum non respiciat rationem aliquam universalem omnia omnino peccata comprehendentem, poterit adhuc cum

tum illo aliquid peccatum compati, ac proinde non erit sufficiens. Si dicatur primum: ergo in tali proposito dabitur saltem implicita detestatio omnium peccatorum, & etiam illius odij oblii, ac proinde jam non dabitur obex gratia, nec erit Sacramentum informe. Patet consequentia, quia intelligibile est, quod quis firmiter proponat vitare omnia peccata in posterum propter timorem gehennae, quin in ipso saltem implicitè detestetur peccatum odij commissum, cui scilicet gehenna debetur.

11. Ad hoc respondebis 1. Nullam repugnantiam dari in eo, quod quis proponat aliquid vitare infuturum, quin detestetur illud ipsum jam factum. Sed contra, quia licet id evenire possit, quando eadem ratio, qua movetur ad vitandum peccatum in futurum non invenitur in facto, non verò quando invenitur, ut videtur evidens. 2. Actus cum quo nequit compati complacentia de peccato, est implicita, & virtualis detestatio illius; sed cum proposito sub ratione universali concepto nequit compati complacentia de peccato odij, nam illa complacentia, ut potè peccaminosa etiam afficitur illa ratione universali: ergo.

12. Respondebis 2. cum Cardinali de Lugo, posse dari motivum universale omnia peccata

peccata futura comprehendens, quin comprehendat peccatum illud odij praeteritum. Nam ponamus illud peccatum odij fuisse primum peccatum Poenitentis. Si hic proponat numquam amplius peccaturum, propter malitiam, quam habet reincidentia in offensam Dei, hoc motivum comprehendit omnia omnino peccata in posterum; non verò comprehendit peccatum illum odij, quod cum fuerit primum, non habuit malitiam reincidentiae. Quod autem illud motivum sufficiat in proposito emendationis, patet ex illo Christi D. ad Paralyticum Joan. Cap. 5. *Ecce jam sanus factus est, jam noli peccare, ne aliquid detestari tibi contingat*, ubi solum proponit tantquam motivum damnum reincidentiae. Tum ex praxi confessorum, qui hac ratione passim utuntur ad excitandum in Poenitentibus propositum de cetero non peccandi.

13. Sed contra est: quia licet tale motivum sufficiat in proposito, quando alias datur dolor de peccato primo commissio, non tamen sufficit, quando talis dolor non praecessit: nam ex Tridentino, ut jam vidimus, propositum vitae novae debet conjungi cum odio & detestatione veteris vitae, quod non datur in tali casu.

14. Objicies 1. D. Thomam in 4. dist. 17. q. 3. att. 4. quæstiuncula 1. ubi clarè contrarium

riam Sententiam videtur defendere. Sed respondeo; Sanctum Doctorem solum affirmare, confessionem posse esse informem, quod verissimum est, non vero ait, Sacramentum poenitentiae posse esse informe. Nec dici potest confessionis nomine intelligere Sacramentum, docet enim confessionem esse informem in eo, qui non est contritus, cum autem contritio ex Tridentino, sit pars Sacramenti, quod & ipse Angelicus Praeceptor docuit in 4. dist. 23. q. 1. art. 4. quaestione. 2. asserens esse de essentia Sacramenti, quomodo confessio in eo, qui non est contritus, poterit esse Sacramentum?

15. Solum ergo docuit eo loco Angelicus Magister confessionem sine contritione esse informem, & tunc non percipi à Poenitente absolutiois fructum, intellige, vel quia non impenditur absolutio, vel quia etiam si impendatur, est nulla ob defectum contritionis: recedente verò fictione percipi fructum absolutiois, nec tum teneri Poenitentem iterare confessionem, sed solum teneri confiteri fictionem. Quae doctrina vera est, & salvatur in eo, qui postea contritus ad eundem confessarium accedens absque nova peccatorum confessione suam confitetur fictionem, & ab eo tunc absolvitur, & fructum absolutiois percipit.

16. Insta-

16. Instabis: D. Thomas ibi asserit, Poenitentem in eo casu percipere fructum absolutiois recedente fictione, sicut accidit in alijs Sacramentis, sed in alijs Sacramentis ita percipitur fructus gratiae recedente fictione, ut tunc non fiat Sacramentum, sed jam antea extiterit validum licet informe: ergo idem intelligit de Sacramento poenitentiae. Dist. majorem: Sicut quoad omnia, neg. Sicut quoad aliqua, conc. Hoc est sicut recedente fictione in alijs Sacramentis percipitur fructus gratiae, ita recedente fictione in poenitentia percipitur etiam fructus gratiae. Fictio autem in poenitentia non recedit in illo casu, nisi cum addita contritione confessioni antecedenti datur valida absolutio.

17. Quod si D. Thomas in 4. dist. 21. quaest. 3. art. 1. quaestione. 1. docet: *Quod confessio non desinit esse Sacramentalis, quamvis ille qui confitetur commendationem non proponat, in illo verbo Sacramentalis nequit intelligere Sacramentum, quia propositum emendationis est pars essentialis Sacramenti, ut colligitur ex Tridentino, & apud omnes habetur ut certum; sed solum ait, esse Sacramentalem, ita ut in eo casu confessarius ad sigillum teneatur, de quo agit D. Thomas eo loco. Nam confessio dicitur Sacramentalis, quando ex se ordinatur ad Sacramentum constituendum,* licet

licet aliàs ex defectu aliarum partium Sacramentum non constituat, ut videbimus disp. ultima agentes de sigillo.

18. Obijcies 2. Alia Sacramenta possunt esse valida, & informia: ergo & Sacramentum pœnitentiæ. Nego consequentiam; disparitas patet ex dictis, præsertim ex probatione prima nostræ conclusionis.

SECT. III. An dolor debeat antecedere Confessionem.

1. **C**ertum est tam confessionem, quam dolorem debere antecedere absolutionem; ita ut absolutio data ante confessionem, & dolorem esset nulla, etiam si dolor, & confessio immediatè subsequerentur. Et ratio est multiplex: 1. quia dolor, & confessio habent rationem materiæ, absolutio verò rationem formæ; materia autem semper debet præcedere formam, numquam verò forma materiam: 2. quia totum esse formæ est actuare materiam, & illam determinare, sicut esse materiæ est esse actuabilem, & determinabilem per formam. Quod autem est determinabile per aliud semper debet præsupponi ad illud. Et licet in physicis forma possit creari à Deo ante materiam, tamen in esse actuan-

tis,

tis; & determinantis adhuc in illo casu erit forma posterior materia saltem posteritate naturæ: 3. Et principaliter, quia hoc Sacramentum institutum est à Christo D. per modum iudicij. In iudicijs autem sententia, quæ feratur ante causam auditam erit omnino nulla.

2. **Q**uestio ergo præfens inquit, an dolor debeat etiam præcedere confessionem, an verò sufficiat dolor habitus post confessionem, dummodò sit ante absolutionem? Debere præcedere confessionem tenent PP. Cornine, Palao, Layman, & alij. Non debere docent PP. Suarez, Filliucius, Lugo, Tamburinus, & Moya. Sed ego censeo conciliari posse utramque sententiam, & rem totam sub distinctione debere definiri.

3. **D**ico ergo: ad validitatem Sacramenti sufficit, quod dolor subsequatur confessionem, dummodò absolutionem antecedit. Sed tamen ut licita sit tam confessio, quam absolutio, debet dolor confessionem antecedere. Probat 1. pars: partes Sacramenti pœnitentiæ ex parte Pœnitentis declarata à Tridentino, sunt contritio, & confessio; sed sive præcedat, sive subsequatur una aliam, verè datur contritio, & confessio: ergo verè datur quidquid ex parte Pœnitentis requiritur ad valorem Sacramenti.

4. Pro-

4. Probatur 2. pars: juxta decretum Innocentij XI. propositione 1. inter 65. damnatas, non est licitum in conferendis Sacramentis uti opinione probabili relicta tutiore de valore Sacramenti, cujus explicationem alibi dabimus; sed tutior opinio est, utpotè inquam nullum datur periculum, quod contritio præcedat confessionem: ergo. Probatur minor: quia in eo quod contritio possit præcedere confessionem, nemo dubitat, & insuper gravissimi Authores, quales sunt citati pro prima Sententia, tenent, non solum posse, sed etiam debere, ut confessio, & Sacramentum sit validum: ergo. Unde quando contritio præcedat confessionem, ex hoc capite Sacramentum erit certo validum. Quando verò eam subsequatur, solum erit probabiliter validum.

5. Ex quo inferes 1. quod qui bona fide ita confiteretur, ut post confessionem, & non ante eliceret contritionem, & ita absolutionem perciperet, non teneretur postea confessionem iterare. Et ratio est: quia licet non sit pars tutior, est tamen probabilis, quod illa confessio fuit bona, & valida: sed semper ac quis habet opinionem probabilem de bonitate suæ confessionis jam factæ, non tenetur illam iterare: ergo. Patet minor: tum quia nixus ea opinione probabiliter prudenter operatur,

tum, tum quia etiam si in sequenti confessione non confiteatur iterum peccata illius primæ confessionis, non exponit Sacramentum periculo frustrationis, quia ad summum ab integritate materiæ deficiet, quæ non est essentia Sacramenti. Tum denique, quia neque etiam se exponit periculo amittendæ salutis æternæ. Nam etiam si coram Deo confessio illa prima fuerit invalida, nec peccata illa fuerint absoluta, beneficio sequentis absolutionis illa peccata dimittentur, eodem modo, ac si fuissent oblita.

6. Inferes 2. Confessarium advertentem Pœnitentem non habuisse dolorem ante confessionem, debere illum excitare ad dolorem, & facere, ut dolore jam concepto, iterum in generali, & confusè Pœnitens de omnibus, quæ jam confessus est, se accuset, ut sic tuto procedat, nec absolutionem, & Sacramentum periculo frustrationis exponat.

7. Objicies 1. contra primam partem conclusionis: dolor utpotè pars Sacramenti pœnitentiæ debet esse sensibilis, nec sit sensibilis nisi per confessionem externam, sed si dolor subsequatur confessionem non potest fieri sensibilis per illam, utpotè, quæ jam antea præcessit: ergo si subsequatur confessionem, non erit pars Sacramenti, ac proinde Sacramentum erit nullum. Respondeo 1. negando

majorē; quoad primam partem; quia ut Sacramentum dicatur signum sensibile, non requiritur quod tale sit secundum omnes suas partes. Sicut ut & homo dicatur rationalis non requiritur, quod secundum omnes suas partes rationalis sit. Hinc apud Doctores nostrā sententiā negantis Sacramentum pœnitentiæ validum, & informe, dolor ut terminatus ad peccata oblita est pars essentialis Sacramenti, & tamen ut sic terminatus non fit sensibilis per confessionem; non enim datur confessio peccatorum illorum obliutorum.

8. Nego etiam secundam partem majoris. Quid enim vetat, quod dolor sensibilis fiat ictu pectoris, aut verbis Pœnitentis, qui dicit, se dolere? Respondeo 2. admissa majorē, negando minorem, quia ut dolor significetur per confessionem, non requiritur, quod confessio antecedit. Potest enim significari, vel ut habitus ante confessionem, vel ut habendus ante absolutionem. Nam eo ipso quod Pœnitens velit confiteri cum desiderio efficacis absolutionis, factis significat, se habere, vel habiturum ea omnia, quæ requiruntur ex parte sui ad talem absolutionem, ac proinde significat, se habere, vel habiturum dolorem ante absolutionem: nam qui efficaciter amat finem, efficaciter amat media ad talem finem. Et in hoc sensu etiam potest dici quod

quod dolor de peccatis oblitis etiam fit sensibilis per confessionem.

9. Objicies 2. dolor potest esse post confessionem: ergo etiam poterit esse post absolutionem. Nego consequentiam. Disparitas factis constat ex dictis initio quæstiones.

SECT. IV. Quanto tempore possit dolor precedere Confessionem?

1. Diximus Sectione præcedenti, confessio nem esse validam, quoties quis bona fide doloris actum elicit post illam, semper tamen debere, ut licite fiat, dolorem præcedere confessionem. Nunc quærimus, quanto tempore possit dolor confessionem præcedere? Nam cum ex dolore, confessione, & absolutione fiat unum moraliter, videtur necessarium taxare tempus, quod possit inter unū, & aliud intercedere, ut in prudenti hominum æstimatione non plura disparata, sed unum quid dicantur confluere.

2. Circa quod variè opinantur Doctores P. Præpositus, tam conjunctionem illam, & unionem moralem intervenire docet, quando quis vesperi dolorem habuit, & sequenti die confitetur, P. Tamburinus descendit suffi-
Ba cere

cere dolorem conceptum quatuor, aut quinque dies ante confessionem. Alij nullum assignantes determinatum spatium absolute tenent, satis uniri posse dolorem cum confessione, etiam multo, & longissimo tempore ante illam conceptu. Denique P. Moya, tom. 1. tract. 3. disp. 5. quest. p. num. 10. hanc ultimam sententiam amplectitur duplici limitatione. 1. quod dolor ille non fuerit retractatus, vel explicitè per voluntatem contrariam, vel implicitè per ulum peccatum mortale commissum: 2. quod confessio instituat ex dolore, & odio peccatorum ante habito, & nunc in memoriam revocato.

3. Ego tamen post Decretum Innocentij XI. de quo fecit. præcedenti num. 2. distinguendum puto eodem modo, quo imprefata sectione. Nam loquendo de valore confessionis, & Sacramenti placet omnino sententia P. Moya. Et probatur 1. dolor duabus, vel tribus horis habitus ante confessionem sufficit ad Sacramentum penitentiae in omni sententia, etiam si ipso confessionis tempore jam physice non existat: ergo etiam sufficit licet quovis longissimo tempore habitus ante confessionem, dummodò non fuerit explicitè, vel implicitè retractatus, & confessio ex recordatione illius instituat.

4. Probatur consequentia. Ideo duabus ho.

horis ante habitus sufficit, quia licet physice non existat, existit tamen moraliter; sed etiã in nostro casu existit moraliter, licet non existat physice: ergo. Probatur minor: Ideo censetur existere moraliter, quia ordinatur ad confessionem, & confessio instituitur ex illo dolore prehabeto: sed etiam in nostro casu dolor potest ordinari ad confessionem etiã post longissimum tempus faciendam, & confessio institui ex recordatione talis doloris, vi cuius satis unitur dolor cum confessione, ergo.

5. Probatur 2. Non minor, imò major unio requiritur inter confessionem, & absolutionem, utpotè inter materiam, & formam, quam inter dolorem, & confessionem, utpotè inter duas partes materiae; sed nihilominus potest dari absolutio, etiam si multis retro diebus precesserit confessio, ex eò solum quod confessarius saltem in confuso recordetur confessionis peccatorum: ergo similiter. 3. Satisfactio utpotè pars integralis Sacramenti debet etiam unum moraliter facere cum alijs partibus; sed ad hoc non obstat quævis distantia: potest enim confessarius satisfactionem imponere post multos annos implendam: ergo nec obest ad unionem moralem doloris cum confessione quævis distantia.

6. Sed tamen, quia in rebus ad valorem Sacramentorum spectantibus, debet juxta B₃ præ-

praefatum Decretum Innocentij eligi opinio
tumor, relicta probabili, dico 2. non est lici-
tum uti illo dolore longissimo tempore ha-
bito ante confessionem, quia cum illa solum
sit opinio probabilis, & non certa, potest ex-
poni Sacramentum periculo frustrationis, &
salus animae periclitari.

7. Ut ergo licite, & tuto confessio fiat,
sufficit quod quis doceat de peccatis ex inten-
tione confessionis, postea peccata recogitet,
pergat inde ad Ecclesiam, confessarium que-
rat, deinde confessionem faciat, etiam si in-
ter illam, & dolorem ante habitum plures
horae intercellerint, licet in ipso actu confes-
sionis actualem, & novum dolorem non ha-
beat. Ita expressè P. Cardenas in explicatio-
ne propositionum damnatarum dissert. 2. Cap.
6. art. 2. quaest. 6. à num. 88. Quae autem
horae possint intercedere, non potest certo
determinari; hoc enim pendet ex prudenti
hominum aestimatione, qua judicetur, ex do-
lore, & confessione unum quid moraliter
constari.

8. Sed dices 1. Turius est, dolorem actua-
lem physice existentem in ipsa confessione
habere; sed circa valorem Sacramenti debet
eligi id quod est tuius; ergo. Distinguo mi-
norem; Si contraria pars sit solum probabi-
lis, concedo; Si sit etiam tuta, & certa mo-

raliter; nego. Pontifex enim solum damnat
usum opinionis probabilis relicta tutione, non
verò usum opinionis certae moraliter. Talis
autem est opinio asserens non requiri dolorē
actualement physice existentem in ipsa confes-
sione: quia in hoc omnes Doctores unifor-
miter conveniunt. Sicut etiam est certum
moraliter, non requiri ad administrationem
Sacramentorum intentionem actualem, sed
sufficere virtualement. Videatur P. Cardenas
loco citato.

9. Dices 2. Si numquam est licitum uti
dolore longissimo tempore ante confessionē
habito, ad quid ergo doctrina tradita in 1.
conclusionē? Respondeo, quod si quis bona
fide confessionem faceret solum cum illo do-
lore longissimo tempore ante confessionem
habito, non teneretur postea confessionem
repetere: quia cum opinio de valore Sacra-
menti in illo casu sit valde probabilis, valde
probabiliter potest judicari, se ritē confessum
fuisse, ideoque non teneretur repetere con-
fessionem. Vide dicta sect. praec. 16.

16. sect. praec. 16.
denti num. 5.

SECT. V. An idem actus doloris ad plures Confessiones, & plura Sacramenta sufficiat?

1. Eodem modo procedendum est in hac, atque in precedentibus difficultatibus. Sic ergo conclusio: idem actus doloris sufficit ad plures confessiones, & plura Sacramenta poenitentiae valide suscipienda. Ita PP. Dicastillo, Tamburinus, & Moya, apud quem plures alij. Probat: ad novum Sacramentum efficiendum sufficit, quod Poenitens materiam sufficientem adhibeat; sed eo ipso, quod materia per se sensibilis scilicet confessio sit diversa; sufficientem adhibet materiam, licet materia per se non sensibilis, scilicet dolor, non sit diversa: ergo novum efficitur Sacramentum.

2. Minor probatur urgentissima paritate: Sicut ex Corpore Christi, & speciebus resultat una materia Sacramenti Eucharistiae, ita ex dolore, & confessione resultat una materia Sacramenti poenitentiae; sed ad diversa Sacramenta Eucharistiae sufficit, quod materia per se sensibilis, scilicet species sit diversa, licet materia per se non sensibilis, scilicet Corpus Christi sit eadem: ergo ad diversa Sacramen-

ta poenitentiae sufficiet, quod materia per se sensibilis, scilicet confessio sit diversa; licet materia per se non sensibilis, scilicet dolor, sit eadem. Et ratio est, quia cum Sacramentum sit signum rei Sacrae, ex eo praecise, quod dentur plura per se sensibilia significatoria rem Sacram, sufficit, ut dentur plura Sacramenta.

3. Unde inferes disparitatem cur idem dolor significatus per plures confessiones sufficiat ad plura Sacramenta; non vero sufficiat eadem confessio significans plures dolores. Ratio enim est, quia cum Sacramentum sit signum sensibile, pluralitas Sacramenti debet sumi ex pluralitate signorum per se sensibilibus. Et praeterea in Sacramento poenitentiae datur specialis ratio, quod scilicet institutum sit per modum iudicij. In iudicijs autem nequit secundo exerceri iudicium, nisi detur nova accusatio, & novus processus fiat. Unde confessarius nequit etiam iterare sententiam absolutionis, nisi iteretur accusatio, & confessio Poenitentis. Et ideo sine nova confessione numquam dabitur novum Sacramentum.

4. Nihilominus, quia non desunt plures Auctores, qui ad quamlibet confessionem novum actum doloris requirant, & cum novo actu doloris nullum erit ex hoc capite periculum frustrationis Sacramenti, ideo juxta Decretum Innocentij non erit licitum tibi eodem

dem actu doloris ad plures confessiones, quod solum est materia probabilis, relinquendo novum actum, qui est materia certa, & tuta. Et nostra sententia deserviet, ut qui bona fide eodem actu doloris plures fecerit confessiones, eas probabiliter ut validas reputet, nec ad confitendum iterum peccata teneatur, juxta dicta sectionibus praecedentibus.

SECT. VI. *Aliae quaestiones circa dolorem expediuntur.*

1. **Q**Uaerit. 1. An attritio debeat esse cum aliqua dilectione Dei super omnia conjuncta, ut licite, vel saltem valide fiat Sacramentum? Respondeo negativè. Haec conclusio est certissima, & ab omnibus fere doctoribus admittitur. Et probatur 1. ex Tridentino sess. 14. Cap. 4. ubi loquens de attritione ait: *Quamvis sine Sacramento poenitentiae per se perdere Peccatorem ad justificationem nequeat, tamen eum ad Dei gratiam in Sacramento impetrandam disponere: ergo eadem attritio, quae ante Sacramentum non sufficit ad justificationem, sufficit in Sacramento; sed dilectio Dei super omnia tam intra, quam extra Sacramentum sufficit ad justificationem: ergo talis dilectio non requiritur in Sacramento,*

2. Dices 1. Tutius est contritionem perfectam, & dilectionem Dei super omnia habere, quam solam, & nudam attritionem: ergo juxta Decretum Innocentij illa pars tutior debet eligi. 1. nego antecedens: quia cum Doctores omnes Tridentino innixi in eò conveniant, quod sufficit attritio sola, & nuda in Sacramento, aequè tutum est ea uti, ac uti contritione perfecta. 2. Nego consequentiã: quia juxta Decretum Innocentij, tunc pars tutior debet eligi, quando contraria est solum probabilis. Sententia autem de attritione nuda in Sacramento non est solum probabilis, sed omninò moraliter certa.

3. Dices 2. plures Doctores Lovanienses censuisse sic, Tridentinum eò loco agere de attritione, quae aliquam dilectionem Dei super omnia includat. Circa quod ita acris excitata fuit controversia Lovanii, & in alijs Galliae Academijs, ut Alexander VII. die 5. Majj anno 1657. Decretum ediderit, ut nullus auderet opinionem affirmantem, aut negantem censura Theologica, injurijsvè, aut contumelijs alijs afficere: ergo non est ita certum; attritionem solam, & nudam sufficere.

4. Respondeo: non obstante ea opinione Lovaniensium, nostram sententiam esse omninò certã apud omnes alios Doctores, quod sufficit, ut tuta sit, & certa moraliter. Nec

ex eò Decreto Pontificio arguitur, solum esse probabilem. Solum enim voluit disidia compescere pacis inimica, ut in ipso Decreto continetur: ideoque censuras, & contumelias prohibuit, donec à Sede Apostolica fuerit aliquid super hac re definitum. De quo videantur P. Cardenas in explicatione primæ propositionis ab Innocentio damnatae dissert. 2. Cap. 6. art. 2. quæst. 1.

5. Quæres 2. An saltem attritio debeat existimari contritio, ut validè, & licitè fiat Sacramentum? Respondeo negativè, quod etiam est certum moraliter apud Doctores, nec ea existimatio requiritur à Tridentino.

6. Quæres 3. An attritio ex metu pœnarum temporalium sufficiat? Respondeo, quod si attritio sit ex metu mali temporalis, ut à Deo infligendi, vel infligendi, sufficit ad valorem Sacramenti. Ita PP. Suarez, Lessius, Granadus, Lugo, Reginaldus, Moya, & Tamburinus. Ratio desumitur ex verbis Tridentini, quod sess. 14. cap. 4. explicans attritionem sufficientem, ait, esse illam, quæ ex gehennæ, & pœnarum metu concipitur, ubi timorem gehennæ à timore aliarum pœnarum, scilicet temporalium, viderit distinguere. Unde qui bona fide tali attritione usus est in suis confessionibus, non debet ultra de illis esse sollicitus, utpotè qui opinione nixus probabilissima iudica-

dicare debet, illas fuisse validas. Sed quia non desunt graves Doctores, qui contrariam tenent sententiam, non erit licitum ea attritione uti advertenter in confessione propter dictum Decretum Innocentij XI. Vide dicta supra sess. 3. num. 5.

7. Quæres 4. An sufficiat dolor, quod non doleas? Respondeo negativè cum communi. Ille enim non est dolor de peccatis, sed de carentia doloris. In praxi tamen timoratis, & scrupulosis conscientijs, quæ nullum actuale affectum habent ad peccatum, talis dolor sufficit. In illis enim dolere se, non dolere, vel etiam optare dolere, non est solum dolor de carentia doloris, sed signum veri doloris. Ut autem quis licitè procedat ad confessionem, non requiritur notitia certa de dolore, quæ quidem sine revelatione divina haberi non potest.

8. Unde inferes utilissimam doctrinam ad praxim, quot licet nunquam sit licitum uti ad confessionem eò dolore, de quo utrimque probabiliter disputatur inter Doctores, an sufficiat, nec nò? Non enim post Decretum Innocentij sufficit probabilis opinio, sed debet eligi tutior in rebus de valore Sacramenti, tamen si quis habeat iudicium probabile, se habere dolorem illum tutiorem, licitè accedit ad Sacramentum. Numquam enim potest

teit habere iudicium nisi solum probabile de suo dolore, ut dictum est.

9. *Quaeres 5.* An dolor debeat esse ex intentione confessionis? Respondeo, ad validitatem confessionis, & Sacramenti non requiri. Ita P. Tamburinus, & alij. Nam ex Tridentino, solum constat, confessionem debere esse dolorosam, seu debere dari dolorem, & confessionem. Unde si quis nulla intentione habita de confessione doleret de suis peccatis, & postea eo dolore virtualiter perseverante confiteretur bona fide, validam faceret confessionem, de qua numquam deberet esse sollicitus. Sed quia id solum est probabile, & plures Doctores iudicant, dolorem debere concipi ex intentione confessionis, ut sufficiat ad Sacramentum, ideo advertenter non erit licitum uti eo dolore non habito ex intentione confessionis.

10. *Quaeres 6.* An sufficiat actus amoris Dei super omnia sine formali dolore peccatorum? Respondeo eodem modo, ad validitatem sufficere: quia fieri moraliter nequit, ut qui memor suorum peccatorum Deum amat super omnia, non avertatur per detestationem à peccatis, ideoque qui bona fide illum actum eliquerit, non debet esse scrupulose sollicitus de confessionis nullitate, sed practice iudicandum est, dolorem necessarium habuisse,

habuisse, sed tamen plures Doctores negant, talem amorem sine formali dolore sufficere. Unde tanquam pars tutior semper debet elici dolor formalis.

11. *Quaeres 7.* An sufficiat propositum sine dolore explicito? Respondeo, quod si propositum concipiatur ex motivo supernaturali omnia omnino peccata comprehendenti, v. g. propter metum gehennae non requiritur dolor explicitus. Sicut in communi, & certa sententia sufficit dolor sub ratione, & motivo generali conceptus, etiam si propositum explicitum non habeatur. De quo vide P. Cardenas, ubi supra quaest. 4. num. 80. Ratio est, quia qui proponit, numquam amplius peccaturum propter timorem gehennae, eo ipso detestatur implicitè peccata commissà, quibus gehenna debetur.

12. Unde cum Tridentinum ait, non sufficere mutationem vitae, & propositum vitae novae loquitur de proposito praescindendo à motivo universali: quia secundum se bene comparitur, proponere numquam peccare, & tamen non detestari peccatum commissum; sicut potest quis proponere efficaciter numquam amplius furari, & non detestari, imò potius gaudere de furto praeterito. Id tamen numquam poterit, si proponat ex motivo comprehendente etiam furtum praeteritum.

tum. Videatur Cardinalis de Lugo, disp. 4. sect. 5. num. 54. & sequentibus. Quia tamen non ita clarè video Doctores in hoc puncto convenire, uti tutior eligendus est dolor formalis explicitus.

SECT. VII. An in Confessione venialium requiratur dolor formalis, vel sufficiat virtualis?

1. **Q**uod requiratur dolor, & detestatio formalis in confessione mortalium, certissimum est ex Tridentino sess. 14. cap. 3. & 4. An verò talis etiam requiratur in confessione venialium? Vel potius sufficiat virtualis in ipso desiderio recipiendi Sacramentum inclusus cum displicentia illorum, vel saltem non complacentia? Est presens difficultas. Pro cuius resolutione.

2. Noto 1. Confessionem venialium non esse de precepto, ut definit Tridentinum ibidem cap. 5. licet rectè, & utiliter in confessione dicantur. Et hinc certum est, quòd cum quis venialia confiteretur, possit quæcumque velit reticere. Nec requiritur propositum omnia venialia in posterum vitandi, etiam in sententia requirente dolorem formalem venialium in confessione, sed sufficit propositum vitandi aliquod ex confessis. 3.

3. Noto 2. Inter varia remedia, quæ dantur ad consequendam remissionem venialium, unum esse juxta communem sententiam dolorem, seu detestationem formalem, etiam habitum extra Sacramentum penitentia.

4. Noto 3. Etiam juxta communem sententiam venialia remitti in Sacramento penitentia, quando aliàs datur dolor de aliquo mortali, vel etiam veniali, quod subjiciatur clavibus tanquam materia absolutionis, & simul datur displicentia, & dolor virtualis de alijs: quia solum posita in perceptione aliorum Sacramentorum, tenet etiam communis sententia, venialia remitti. Quare difficultas est, an quando in confessione solum venialia clavibus subjiciuntur, & de nullo eorum datur dolor formalis, datur autem displicentia, & dolor virtualis in ipso desiderio Sacramenti inclusus, detur verum Sacramentum, & virtute illius detur remissio venialium. Circa quod.

5. 1. Sententia tenet, non requiri dolorem formalem, requiri tamen displicentiam de peccato veniali. Ita P. Ganado, & apud ipsum alij. 2. Sententia docet, nec talem displicentiam requiri, sed sufficere non complacentiam, & ipsum desiderium recipiendi Sacramentum, & ejus effectum. Ita PP. Tamburinus, Tancredi, Delgadillo, & alij. 3. De-

fendit, requiri dolorem formalem saltem de uno. Ita expressè P. Suarez, tom. 4. in 3. part. disp. 20. sect. 6. num. 2. malè citatus ab aliquibus pro contraria sententia disp. 12. sect. 1. num. 9. nam ibi loquitur in genere de Sacramento. Postea verò agens in particulari de Sacramento poenitentiae, illud à doctrina generali excludit. Eandem tenent PP. Lugo, Moya, & Leander, dicens, esse certissimam, & communem omnium Theologorum.

6. Hæc est nostra sententia. Et 1. quod non liceat uti dolore illo virtuali videtur certum post Decretum Innocentij, cum tutior pars sit, uti dolore formali. Sed quod nec validum fiat Sacramentum etiam in casu quo quis bona fide confitatur in confessione venialium probatur: quia licet dubium non sit, Christum Dominum potuisse instituere hoc Sacramentum coalescens ex dolore formali pro mortalibus, & virtuali pro venialibus, de facto tamen id non constat; sed constat, dolorem formalem requisitum esse à Christo Domino: ergo. Patet antecedens: Sacramenta, eorumque materiae, & formae instituta à Christo Domino nobis innotescunt per Concilia generalia, quæ afflata à Spiritu Sancto eas declararunt; sed Concilia, & præsertim Tridentinum sess. 4. cap. 4. declarant, materiam Sacramenti poenitentiae esse *dolorem, qui*

deestatio sit de peccato cum proposito non peccandi de cætero, qui est dolor formalis: ergo de facto, constat, quod dolor formalis est materia Sacramenti poenitentiae.

7. Dices, doctrinam Tridentini solum intelligendam esse de confessione mortalium: quia Ecclesia solum intendebat præscribere modum reconciliationis hominis cum Deo. Qui verò tantum habet venialia, cum Amicus Dei sit, reconciliatione non indiget. Sed contra: licet Tridentinum requisierit ad confessionem mortalium dolorem formalem, unde tibi constat, non requisivisse eundem ad confessionem venialium? Imò requisivisse, probabilis apparet, quia Tridentinum voluit Ecclesiae Catholicae declarare materias omnes, & formas Sacramentorum. Nec dubium est, cum confessione solum venialium posse fieri Sacramentum poenitentiae; sed tamen semper ac loquitur de dolore requisito requirit dolorem formalem: ergo, quia sentit in omni confessione tam mortalium, quam venialium talem requiri.

8. Confirmatur. Tridentinum loquens de confessione sess. 14. cap. 5. distinctè loquitur de confessione mortalium, & venialium, docens, confessionem mortalium esse necessariam, & obligatoriam, & quod debeat esse mortalium omnium; confessionem verò venialium

nialium esse solum utilem, venialique citra culpam posse reticeri; sed loquens de dolore cap. antecedenti, scilicet 4. nullam distinctionem facit, sed absolute docet requiri dolorem, & dejectionem formalem: ergo quia sentit, hunc requiri tam in confessione mortalium, quam in confessione venialium.

9. Objicies 1. Peccata venialia remittuntur per dolorem formalem etiam extra Sacramentum poenitentiae, ut est communis sententia, & supra notavimus: ergo si Sacramentum poenitentiae requirit dolorem formalem illorum, requirit jam illa esse remissa: sed hoc non est dicendum: ergo. Minor patet 1. quia alias numquam poterunt remitti venialia virtute ipsius Sacramenti, siquidem ante Sacramentum debent supponi remissa, quod dici nequit: ergo. 2. Remissio peccati est effectus Sacramenti; sed si Sacramentum poenitentiae requireret jam venialia esse remissa, requireret effectum suum ante ipsum Sacramentum, quod est absurdum: ergo.

10. Confirmatur 1. Ideo non admittitur communiter sententia requirens ad Sacramentum poenitentiae perfectam contritionem mortalium, quia alias mortalia numquam remitterentur virtute Sacramenti, siquidem semper per perfectam contritionem supponerentur remissa; sed per dolorem formalem

sup.

supponerentur venialia remissa: ergo non est admittendum, quod talis dolor requiratur ad Sacramentum poenitentiae in confessione venialium. Confirmatur 2. In receptione aliorum Sacramentorum non requiritur ad remissionem venialium eorum dolor formalis, sed sufficit virtualis: quia alias numquam remitterentur virtute illorum; sed eadem ratio militat in Sacramento poenitentiae: ergo. Hoc est potissimum fundamentum contrariae sententiae.

11. Respondeo tamen ad argumentum concesso antecedenti, distinguo consequens: requirit, venialia omnia esse remissa, nego; aliquid saltem, concedo: & nego minorem subsumptam: ad cuius primam probationem nego antecedens, quia casu quo accedat ad Sacramentum poenitentiae cum dolore formali solum de uno veniali, & cum virtuali de aliis, quia accedat cum displicencia de illis, tum illa alia venialia remittentur virtute Sacramenti. Ad secundam probationem concesso majore distinguo minorem: Si requireret omnia venialia esse remissa, concedo minorem: Si requireret aliquid veniale esse remissum, nego minorem. Casu autem quo quis, vel solum unicum veniale habuerit, vel doluerit antea dolore formali de omnibus; tunc verum est, quod Sacramentum non haberet

C 3

pro

pro effectu remissionem venialium, id tamen esset per accidens, sicut cum quis vel solum conficitur mortalia aliis ritè confessa, & absoluta; vel cum accedit ad confessionem cum contritione perfecta, quæ licet necessaria non sit, est tamen utilis, & laudabilis. In quo duplici casu effectus Sacramenti erit remissio pœnæ debitæ peccatis, & etiam augmentum gratiæ.

12. Ad primam confirmationem distinguo minorem: quia alias mortalia non remitterentur, nec possent unquam remitti virtute Sacramenti, concedo, aliter, nego. Nam si contritio perfecta requireretur ad confessionem mortaliū, numquam possent remitti mortalia per Sacramentum pœnitentiæ, quia per contritionem perfectam non unum, sed omnia mortalia supponerentur remissa, quandoquidem unum mortale nequit unquam remitti sine alijs; ac unum veniale potest remitti sine alijs per dolorem formalem de illo, & alia remitti per Sacramentum.

13. Ad secundam distinguo majorem: ideo præcisè, nego majorem; ideo, & quia alia Sacramenta independentè à dolore habent suum esse, & constitutivè adequatum, concedo: quod non invenitur in Sacramento pœnitentiæ. Unde admilla sententia do-

cente; dolorem non requiri ad valorem Sacramenti pœnitentiæ tanquam partem essentialè illius, sed solum tanquam dispositionem ad gratiam, tunc non requireretur dolor formalis ad confessionem venialium; nec in eò casu daretur Sacramentum pœnitentiæ informe, etiam si non daretur dolor formalis de venialibus: quia cum ex alia parte Sacramentum esset validum, eò quod nulla pars essentialis deficeret, & ex alia nullus daretur obex ad gratiam (supponimus enim, nullum dari mortale peccatum in anima) non esset cur Sacramentum gratiam non conferret.

14. Instabis: peccatum veniale, de quo habetur dolor formalis, remittitur per talem dolorem, & alia venialia remittuntur in Sacramento per dolorem virtualem; etiam si eorum non fiat confessio: ergo inutilis erit eorum confessio. Respondeo negando consequentiam: quia tunc deferviet venialium confessio, tum ad majus augmentum gratiæ, tum ad remissionem majoris partis pœnæ.

15. Obicies 2. Ideo requiritur dolor formalis de veniali: quia ex Tridentino assignatur tanquam materia Sacramenti nulla distinctione facta inter confessionem mortaliū, & confessionem venialium; sed etiam ibi requiritur à Tridentino dolor cum proposito non peccandi de cætero universaliter: ergo etiam

etiam in confessione venialium requiretur dolor cum proposito non peccandi de cetero universaliter. Nego consequentiam. Et ratio est, quia cum ex ipso Tridentino sess. 14. cap. 5. non requiratur confessio omnium venialium, sed solum omnium mortalium, inde est, quod nec propositum requiratur evitandi omnia venialia; sicut requiritur propositum evitandi omnia mortalia.

16. *Obijcies 3.* Dolor per nos plures annos ante habitus sufficit ad valorem Sacramenti etiam in confessione mortalium; sed talis dolor est virtualis: ergo etiam in confessione mortalium, & multo magis in confessione venialium dolor virtualis sufficit. Respondeo concessa maiore, distinguendo minorem: Est virtualis prout virtualis opponitur actuali physico, concedo; prout opponitur formali de quo in hac quaestione loquimur, nego. In illo ergo casu datur dolor formalis non actualiter physice; sed actualiter moraliter perseverans, & qui revera cum primo extitit, extitit actualiter formaliter physice. Dolor vero virtualis, quem in hac sectione à confessione rejicimus, dolor est, qui numquam formaliter actualiter physice fuit dolor. Doctrina patet à paritate intentionis essentialiter requisitæ ad Sacramenta, quæ apud omnes sufficit, quod sit virtualis. *Virtua-*

tualis inquam, quæ aliquando actualis fuit, & licet hic, & nunc physice, & actualiter non existat, moraliter tamen censetur permanere.

SECT. VIII. Animadversiones aliquæ de Confessione, & de dolore venialium.

1. **P**rima sit, ad confessionem validam, & licitam venialium, non requiri quod fiat omnium confessio, nec omnium dolor habeatur. Imò si quis plura confiteatur, & de uno tantum doleat, sufficit. Quia malitia venialium cum non consistat in aversione à Deo, est divisibilis, & unum sine alio potest remitti, & consequenter potest dari sufficiens dispositio ad remissionem unius, & non alterius. E contra verò nec valide nec licite potest quis in confessione dolere de uno mortali, & non de alio: quia cum mortale sit aversio à Deo, remissio unius non est divisibilis à remissione alterius.

2. *Secunda sit,* quod etiam si quis plura venialia confessus de nullo doleat, valide Sacramentum suscipit, si peccatum aliquod mortale, vel novum, vel etiam aliàs rite absolutum confiteatur, & de illo doleat: quia

absolutio tunc cadit supra mortale, cujus remissio est divisibilis à remissione venialium.

3. Tertia sit: Quod etiam intra eandem speciem potest quis validè, & licitè dolere de uno veniali, & non de alio: quia potest esse in uno aliqua ratio specialis movens ad dolorem, quæ non inveniatur in alio. Ut si quis doleat de mendacio perfecte deliberato, vel prolato, sine ulla causa, & non de mendacio, in quo rationes illæ non inveniuntur.

4. Quarta sit: Sufficere etiam dolorem de multitudine, & frequentia venialium licet non detur dolor de aliquibus in particulari, nec propositum ea aliqua vitandi, quia talis Pœnitens haberet voluntatem, & propositum diminuendi deinceps venialia, quæ est sufficiens dispositio.

5. Quinta: Non requiri propositu vitandi venialia tam strictum, sicut vitandi mortalia. Tùm quia, ut dictum est, sufficit propositum vitandi unum veniale, & non aliud, quod non est dicendum in proposito vitandi mortalia. Tùm quia non requiritur propositum vitandi omnes occasiones proximas venialium, sicut requiritur in proposito mortali.

6. Sexta: Si quis dolet de pluribus venialibus diversi generis ex motivo universali omnia comprehendente, & ante confessionem

in:

incidat in aliquod veniale, non ideo tenetur denuo dolere de alijs, ut sit valida illorum confessio: quia licet sit idem motivum, non fertur æqualiter in omnia, sed inæqualiter juxta majorem eorum gravitatem, aut levitatem.

7. Septima, & ultima: Idem dicendum de eò, qui doluit de mortali, & veniali ex motivo utrumque comprehendente, & ante confessionem incidit in veniale. Per hoc enim licet retrahatur dolor de veniali, non retrahatur de mortali: quia licet idem fuisset motivum, diverso modo afficiebat mortale propter ejus gravitatem. E contra, si incidere in mortale, licet non in veniale, tunc requiretur novus dolor, ut est manifestum.

DISPUTATIO II.

De oris Confessione.

SECT. I. *Aliqua dubia circa Confessionem.*

1. **Q**uæres primò: An qui confitetur peccata jam alias ritè absoluta debeat id manifestare dicens, ea esse peccata vitæ præteritæ jam confessa, & absoluta?

absolutio tunc cadit supra mortale, cujus remissio est divisibilis à remissione venialium.

3. Tertia sit: Quod etiam intra eandem speciem potest quis validè, & licitè dolere de uno veniali, & non de alio: quia potest esse in uno aliqua ratio specialis movens ad dolorem, quæ non inveniatur in alio. Ut si quis doleat de mendacio perfecte deliberato, vel prolato, sine ulla causa, & non de mendacio, in quo rationes illæ non inveniuntur.

4. Quarta sit: Sufficere etiam dolorem de multitudine, & frequentia venialium licet non detur dolor de aliquibus in particulari, nec propositum ea aliqua vitandi, quia talis Pœnitens haberet voluntatem, & propositum diminuendi deinceps venialia, quæ est sufficiens dispositio.

5. Quinta: Non requiri propositu vitandi venialia tam strictum, sicut vitandi mortalia. Tùm quia, ut dictum est, sufficit propositum vitandi unum veniale, & non aliud, quod non est dicendum in proposito vitandi mortalia. Tùm quia non requiritur propositum vitandi omnes occasiones proximas venialium, sicut requiritur in proposito mortali.

6. Sexta: Si quis dolet de pluribus venialibus diversi generis ex motivo universali omnia comprehendente, & ante confessionem

in:

incidat in aliquod veniale, non ideo tenetur denuo dolere de alijs, ut sit valida illorum confessio: quia licet sit idem motivum, non fertur æqualiter in omnia, sed inæqualiter juxta majorem eorum gravitatem, aut levitatem.

7. Septima, & ultima: Idem dicendum de eò, qui doluit de mortali, & veniali ex motivo utrumque comprehendente, & ante confessionem incidit in veniale. Per hoc enim licet retrahatur dolor de veniali, non retrahatur de mortali: quia licet idem fuisset motivum, diverso modo afficiebat mortale propter ejus gravitatem. E contra, si incidere in mortale, licet non in veniale, tunc requiretur novus dolor, ut est manifestum.

DISPUTATIO II.

De oris Confessione.

SECT. I. *Aliqua dubia circa Confessionem.*

1. **Q**uæres primò: An qui confitetur peccata jam alias ritè absoluta debeat id manifestare dicens, ea esse peccata vitæ præteritæ jam confessa, & absoluta?

luta? Respondeo negativè cum communi.
 1. Quia circumstantia temporis præteriti nihil facit, & peccatum in ordine ad Sacramentum idem est, si ve antea fuerit clavibus subiectum, si ve non. 2. Quia ex eò nulla sequitur irreverentia Sacramento, neque aliquid contra bonos mores. Numquam tamen posset Pœnitens positivè dicere, numquam se illa esse confessum: quia esset mendacium saltem leve.

2. Quæres secundo difficilius: An è contra, possit quis ita confiteri peccatum novum; & numquam alias confessum, ita ut confessor intelligat esse peccatum antea vite jam aliàs ritè confessum, & absolutum? Quod fierè potest accidere, cum quis ob reverentiam noller, ut suus confessor agnosceret suam miseriam, & fragilitatem, quâ post ultimâ confessionem novum peccatum admisit. Pro utraque parte sunt gravissimi Authores, quos longo agmine refert P. Moya, qui negativam tuetur docens, debere ita peccatum aperire, ut confessarius novum esse cognoscat. Sed tamen in gratiam, & levamen pœnitentium contraria sententia mihi placet, cum limitationibus tamen infra subjungendis.

3. Ratio potissima hæc est: Quia circumstantia temporis nihil facit, peccatum enim quoad

quoad confessionem idem est, si ve confessum jam sit, ac remissum, si ve non. Et eodem modò potest exerceri iudicium confessarij circa illud in utroque casu, sicut exerceretur circa peccatum remissum antea per contritionem perfectam, quin Pœnitens teneatur dicere confessario, se jam eliciisse, vel non eliciisse perfectam contritionem. Neque obstat, quod distinctum valde iudicium faciat confessorius de peccato novo, ac de peccato alias confessio, & absoluto, & diversa nimis pœnitentia soleat imponi pro uno ac pro alio. Non, inquam, obstat; dummodo diversum non sit circa speciem peccati. Unde etiã si confessorius diversum iudicium faciat, & diversam majoremque pœnitentiam imponeret, si pœnitens aperiret circumstantias notabiliter aggravantes intra eandem speciem, ad id tamen non teneretur, in probabilissima sententia, quam postea defensabimus. Et præterea Pœnitens posset in illo casu de suo pœnitentiam augere, vel confiteri tempore Jubilæi, in quo nulla alia pœnitentia est necessaria propter Jubilæi lucrationem, ut suo loco dicemus.

4. Sed tamen quia ex hac sententia in hac generalitate relicta possent oriri multa inconvenientia, quæ validè urget citatus Moya, operæ pretium duxi aliquas addere limitationes

nes cum quibus in offensione pede potest ad praxim reduci. Prima sit: Quod in confessione generali minor est difficultas: quia cum quis generaliter confitetur, confessarius præiudicat ab eò, quod sint peccata alias confessa, & absoluta, vel non, & ab hoc præiudicium, poenitentiam imponit peccatis congruentem.

5. Secunda sit: Quod nunquam Poenitens positivè dicat, illud peccatum se esse ritè alias confessum, quia hoc esset mentiri, & confessarium dicere in re gravi, licet etiam non teneatur positivè dicere, esse novum, sed satis erit, modò quò possit dissimulare, sicut in sententia probabilissima negante circumstantias notabiliter aggravantes intra eandem speciem esse materiam necessariam confessionis, Poenitens licet illas possit tacere, nunquam potest illas positivè negare.

6. Tertia: Quod peccatum, eò quod sit novum, non sit reservatum, si enim reservatio facta sit post ultimam Poenitentis confessionem, tunc Poenitens debet ut novum confiteri peccatum, ut confessarius reservationem agnoscat, & ab eò sine impetrata à superiore facultate non absolvat: nisi fortè Poenitens ipsi superiori confiteatur, vel alteri habenti facultatem absolvendi à reservatis.

7. Quarta: Ne Poenitens ex dicta dissimulatione sumat ansam, & occasionem in pec-

peccata reincidendi, eò quod confessarius ea non corrigat, utpotè qui putat esse peccata ante actæ vitæ jam confessa. Alias posset quis singulis diebus peccare graviter in materia castitatis, v. g. & singulis diebus confiteri dicens: accuso me de peccatis ante actæ vitæ, præsentim de uno adulterio, vel pollutione, quin propterea corrigeretur à confessario, nec ab illo præscriberentur remedia, quæ reicidivis solent applicari.

8. Denique dummodò tale periculum non sit reincidendi in peccata, placet sententia P. Escobar, qui via media incedens docet, posse in casu quæstionis Poenitentem ita confiteri: *Accuso me v. g. de pollutione ante actæ vitæ, quam adhuc inculpabiliter confessus non sum.* (ita tom. 2. lib. 15. sect. 2. problem. 20. in fine.) In quo nullum est mendacium, & peccatum manifestatur ut novum confessario, & simul providetur vereturæ Poenitentis.

9. Quæres 4. An qui generaliter confitetur, debeat omnia peccata aperire, etiam alias ritè confessa, & absoluta? Respondeo negativè: Quia ex nullo capite apparet talis obligatio. Quod verum est, etiam si Poenitens confessario dicat, se velle generaliter confiteri: quia communis sensus est, quod vult confiteri non cum ea rigorosè obligatione, quæ datur, quando nunquam alias peccata fuerunt absoluta.

SECT. II. An peccata dubia sint
materia necessaria Con-
fessionis?

I. COMMUNISSIMA sententia, & à Doctori-
bus antiquis indubitata tenet, peccata
dubia debere in confessione aperiri. Ex re-
centioribus tamen contrariam sententiam
tuentur plures gravissimi videndi quidem
apud PP. Moya, Escobar, & Tamburinum,
qui addit hanc sententiam iussu R. P. N. Ge-
neralis fuisse à tribus doctissimis Patribus
Collegij Romani examinatum, & iudicatum
probabilem. Addit etiam P. Moya, in Aca-
demia Complutensi fuisse presidio insignium
Doctorum frequenter defenditam. Commu-
niter tamen Doctores, qui huic sententiae
suffragantur, auct in praxi contrariam sen-
tentiam esse suadendam, propter rationem,
quam infra dabimus num. 12.

2. Sed ecce insurgit gravissima difficultas,
in quo scilicet sensu utraque sententia procedat.
Communiter enim dividitur dubium in
positivum, & negativum. Positivum, quan-
do quis habet rationes probabiles, se pecca-
tum commississe, & alias etiam probabiles se
non commississe peccatum. Negativum, cum

quis nec rationes probabiles habet se peccasse,
se, nec se non peccasse.

3. Hoc supposito P. Cardinalis de Lugo,
disp. 16. sect. 2. §. 3. P. Tamburinus, lib. 2.
methodi cap. 1. §. 3. P. Moya, tom. 1. sele-
ctarum tract. 3. disp. 1. quest. 3. ubi plures
citant, ajunt, questionem non esse de dubio
positivo, imò communissimam Doctorum
sententiam esse, in dubio positivo confes-
sionem non obligare, etiam si quis probabili-
ores rationes habeat, quod peccaverit, dum-
modo probabiles etiam habeat, quod non
peccaverit, quia talis se conformat iudicio
probabili, quod sufficit, ut prudenter opere-
tur. Sicut etiam propter eandem rationem,
qui certo sit, peccasse, & habet rationes pro-
babiles, quod peccatum illud jam confessus
est, non tenetur confiteri, etiam si probabi-
les, imò & probabiliores habeat, quod non
confessus fuerit. Nam si rationem probabi-
lem non habeat, tenebitur confiteri, quia
possessio tunc stat pro præcepto confitendi.

4. E contra R. P. Thyrsus Gonzalez, tom.
3. disp. 40. ait questionem non esse de dubio
negativo, nec umquam Doctores asseruisse
in dubio negativo dari obligationem confi-
tendi, quia ubi nulla datur ratio probabilis
de peccato commisso, potius datur ignoran-
tia, quam dubium. Ubi autem datur igno-

D

ran:

rantia de peccato, quomodo potest dari obligatio illud confitendi? Ideo ergo asserit, questionem procedere de dubio positivo, de quo affirmat, obligationem esse confitendi.

5. Et sanè mihi persuadere non possum communissimam Doctorum antiquorū sententiam procedere in casu dubij negativum, tum propter rationem nuper allatam à P. Thyrsio, tum quia nullam rationem probabilem habet de peccato commisso, eò ipso habet certitudinem moralem de non commisso. Quid enim aliud ad certitudinem moralem requiratur, nisi quod quis nullam habeat rationem probabilem, ut moveatur ad credendum se peccasse. Si autem habet certitudinem moralem, se non peccasse, quomodo credi potest, tot, tamque graves Doctores illum obligasse ad confitendum?

6. Censeo ergo questionem procedere de dubio positivo, sed quia Doctores citati aliud censent, varijs conclusionibus mentem meā aperiam, & quesito sectionis satisfaciam. Dico ergo 1. In quacumque sententia scrupulosi timorati non tenentur peccata sive positivè, sive negativè dubia confiteri; imò nec illis expedit eorum confessio. In hac conclusione passim conveniant Doctores agentes de conscientia scrupulosa, quia regulariter in talibus scrupulosis dubia non sunt dubia, sed

scrup.

scrupuli, qui utpotè tales contemnendi sunt, & propter alias rationes apud Doctores videndas.

7. Dico 2. Saltem in periculo mortis, si non habeat Pœnitens aliam materiam certam, debet confiteri peccata præsertim positivè dubia, vel saltem actum perfectæ contritionis elicere. In hac etiam conclusione Doctores conveniunt. Et ratio est: Quia si quis cum dubius est de peccato, apud Deum peccatum sit certum, manifesto aeternæ damnationis periculo exponetur, si vel ea non confiteatur cum actu attritionis, vel actum perfectæ contritionis etiam sine confessione non eliciat.

8. Dico 3. Rationi stando, peccata sive positivè, sive negativè dubia non sunt materia necessaria confessionis. Probarur 1. Quia Concilium Tridentinum sess. 14. cap. 5. circa materiam confessionis ita decernit: *Constat, nihil aliud in Ecclesia à Pœnitentibus exigendum, quam ut postquam quisque diligentius se excusserit, peccata confiteatur, quibus Dominum, & Deum suum moraliter offendisse meminerit, sed qui dubitat sive positivè, sive negativè non meminit, se mortaliter deliquisse; nam qui meminit, potest jurare, non verò qui dubitat: ergo.*

9. Probarur 2. pluribus paritatibus, primo, qui dubitat sive positivè, sive negativè se

D 2

VO 2

vorum emisisse, voto non tenetur: secundo; qui dubitat an hodie sit dies jejunii, vel an expleverit vigesimum primum aetatis annum, jejunio non tenetur: tertio, qui dubitat, an sit dies festus, non tenetur audire Sacrum (omnia intelligo, si post sufficientem adhibitam diligentiam maneat dubium.) Et haec quidem omnia juxta communio-rem sententiam in tractatu de conscientia, quia cum praecipuum in his casibus sit incertum, possessio stat pro libertate, nec dari debet satisfactio certa pro obligatione incerta; sed etiam in nostro casu possessio stat pro libertate, cum etiam praecipuum sit incertum: ergo. Minor patet, nec facile disparitas assignabitur.

10. Probatur 3. Sicut datur obligatio confitendi peccatum reservatum soli superiori, vel habenti facultatem ab illo, ita datur obligatio confitendi quodcumque aliud peccatum mortale cuilibet confessario: sed in dubio reservationis, cessat illa obligatio confitendi soli superiori, vel habenti facultatem, ut videbimus, cum agamus de casibus reservatis: ergo in dubio peccati, cessat obligatio confitendi cuilibet confessario.

11. Probatur 4. Quia ut tenet communis sententia, in dubio juris, hoc est, an sit, vel non sit aliqua lex, non tenemur ad illam; sed in nostro casu datur dubium juris, seu an sit lex,

lex, sive praecipuum confitendi: ergo. Patet minor, dubium juris ex Patribus Sanchez, Arriaga, & alijs datur, quoties dubia est res, seu actio ex qua jus, seu lex nascitur: sed peccatum mortale est res, ex qua nascitur jus, seu lex confitendi: ergo quoties dubium est peccatum, dubium est jus, seu lex confitendi.

12. Dico 4. Nihilominus in praxi contraria sententia est omnino amplectenda, maxime quando dubium non est negativum, sed positivum. Quia licet in alijs rebus ratio verè probabilis sufficiat ad securitatem conscientiae, tamen communis Doctorum sensus, praxisque, & usus totius Ecclesiae facile potest persuadere, obligationem hanc peccata dubia confitendi ab institutione, & praecipuo speciali Christi Domini dimanasse; sicut licet Sacramentum Eucharistiae sit Sacramentum vivorum, sicut Sacramentum Confirmationis, Ordinis, Extremae Unctionis, & Matrimonij, nihilominus ad haec rectè suscipienda sufficit actus contritionis perfectae, quo mortalia deleantur, ad Sacramentum verò Eucharistiae requiritur confessio ex speciali Christi institutione, & praecipuo pro hoc Sacramento. Unde non tenet paritas ex alijs Sacramentis petita. Ita similiter licet in alijs dubijs faciendum sit libertati, ubi possessio stat pro ea,

non verò in materia peccati dubij, quia ita credendum est, Christum Dominum instituisse. Videantur Cardinalis de Lugo, & P. Moya, quorum est hæc doctrina, & præsumptio.

13. Ad finem adverte 1. Quod si quis sola peccata dubia confitetur, debet aliquid ante actam vitam peccatum jam confessum addere, ut detur materia certa absolutionis. Quod si tale peccatum non detur, debet absolutio impertiri sub conditione, saltem mentaliter concepta. Ita communiter sed tamen Merolla apud P. Tamburinum docet, hoc esse concilium, non præceptum: quia alias teneretur quis sæpius idem peccatum confiteri, quod nullo jure probabitur; unde qui solum peccata dubia confitetur, poterit absolvi sub conditione, & cum conditio nihil ponat in esse, nulla fiet injuria Sacramento. Quæ doctrina mihi non displicet.

14. Adverte 2. Quod quando peccata non sunt clara, ut ea de quibus sunt opiniones, vel de quibus ipse Pœnitens nescit exprimere suam mentem circa assensum, vel advertentiam, non tenetur confessarius apud Sylvestrum determinare, utrum sint mortalia, vel venialia. Monet autem Corella tom. 1. dialogi in præambulo n. 4. ut in hoc casu confessarius non angatur, sed illud damnet ut peccatum dubium, SECT,

SECT. III. *Aliæ difficultates circa eandem materiam.*

1. **Q**UÆRES 1. An qui certus de peccato, dubitat de confessione, teneatur confiteri? Respondeo affirmativè cum communi contra aliquos videndos apud P. Moya, tom. 3. tract. 3. disp. 1. quæst. 5. num. 37. Ratio est, quia tunc possessio est pro præcepto certò obligante ad confitendum peccata certa, nec satis fit præcepto certò adimpletione incerta.

2. Excipe tamen primò: Scrupulosos timoratos, quia ad id non tenentur. Secundò: Si diuturnum tempus intercesserit inter confessionem bona fide factam, quam diligens examen præcessit, & hanc dubitationem, que nunc Pœnitenti suboritur. Tum quia putandum est, ut moraliter certum, eum qui bona fide, & diligenti examine confessus est, omnia peccata confessum esse. Imò rectum concilium est pro omnibus maximè pro scrupulosis, ut semel facta confessione cum dicta diligentia, ante actam vitam non ultra nimis inculcet. Tum quia illud esset onus intolerabile, cum moraliter impossibile sit, quod quis post plures annos certò recordetur omniam, quæ confessus est.

3. Quæres secundo: An qui confessus bona fide peccatum ut certum, de quo postea dubitat, teneatur iterum illud, ut dubium confiteri? Dixi *bona fide*, nam id consulto, & mala fide facere esset sacrilegium, ut docent D. Thomas, & plures alij, cum & apud PP. Sanchez, & Moya, ubi supra num. 24. Respondeo nunc ad dubium negativè cum communi: quia qui obtinuit sententiam absolutivam à delicto ut certò, multò magis censetur absolutus ab eodem incertò. Similiter, qui bona fide majorem numerum dixit in confessione, & postea dubitat, vel certò comperit, fuisse minorem, ad nihil tenetur: quia in majori absolutus est minor. Si verò è contra, dubium sit circa majorem numerum, dicendum est idem, quod sectione antecedenti dictum est de peccatis dubijs.

4. Quæres tertio: An è contra, qui bona fide peccatum confiteretur ut dubium, & postea comperit esse certum, teneatur idem iterum confiteri? Affirmat communis sententia, quam magis conformem praxi Ecclesie, & ut securiorem consulendam esse asserunt Patres Cardinalis de Lugo, & Moya. Ille tamen in contrariam propendit quem sequitur PP. Escobar, & Tamburinus, qui lib. 2. methodi cap. 1. §. 4. num. 25. asserit, hanc sententiam examinatam, & approbatam fuisse

se

se ut probabilem à Revisoribus Collegij Romani. Eandem sequuntur Leander, Carumuel, & plures alij.

5. Primo: Quia illud peccatum jam fuit directè absolutum. Secundo: Quia si Judex ex secularibus reum de crimine dubio per sententiam definitivam absolveret, non deberet iterum reus de eodem crimine in judicium adduci, etiam si postea de illo certò constaret; sed sententia absolutionis in confessione est definitiva: ergo. Tertio: Qui dubius de excommunicatione, irregularitate, voto reservato, &c. petit, & obtinet ad cautelam absolutionem, vel dispensationem, non indiget nova absolutione, aut dispensatione, si postea vincula illa fuisse certà comperiat: quia absolutio, & dispensatio data fuit sub illa tacita conditione, quod vincula illa adessent: ergo si aderant, virtute illius fuerunt perfectissimè absoluta, & dispensata. Cur ergo non erit idem in nostro casu?

6. Quarto: Qui in confessione se accusavit dicens v. g. *Pejoravi decies, plus, minusvè*, si postea recordetur, pejorasse duodecies, non tenetur iterum confiteri ea duò perjuria: quia in illis verbis, *plus, minusvè* fuerunt comprehensa, ut docent PP. Suarez, Vasquez, Coninc, & plures alij; sed qui ita se accusavit, non confessus est duo illa perjuria, ut certa,

sed

sed ut dubia, alias si certa fuissent; debuisset determinatè dicere peieravi duodecies: ergo.

7. Dices, ergo, qui aliquorum peccatorum inculpabiliter est oblitus in confessione, non tenebitur postea etiam si recordetur, illa confiteri, quod est expressè damnatum ab Alexandro VII. propositione 11. inter 45. Probatum autem consequentia: ideo, qui cognoscit peccatum ut certum, non tenetur illud confiteri, quando illud bona fide jam est confessus ut dubium, quia tale peccatum jam est confessus ut dubium, quia tale peccatum jam est virtute absolutionis remissum; sed peccata oblitata, etiam sunt virtute absolutionis remissa: ergo. Nego consequentiam, ad probationem distinguo majorem: quia jam est remissum directè, concedo, indirectè, nego. Et distinguo minorem, sunt remissa directè, nego, indirectè, concedo.

8. Peccatum remittitur directè, quando remittitur ratione sui, & ratione sui est materia sufficiens absolutionis, quod patet in peccato dubio, quod etiam si non dentur alia peccata certa, debent in communiore sententia, & ad minus possunt clavibus subijci, & absolvi saltem sub conditione. Peccatum verò oblitum numquam ratione sui potest remitti in confessione, nec esse materia absolutionis adhuc conditionatæ. Unde si quis

quis

nullius peccati memor, solum confiteretur oblita, non possit absolvi adhuc conditionatè. Unde quando absolvuntur oblita, solum est ratione alterius peccati, quod clavibus subijciatur, & ratione sui directè absolvatur.

9. Patet hæc doctrina exemplo casus reservati. Si enim quis non valens adire Superiorem, communicare cogatur, habens casum reservatum, potest cuilibet confessario confiteri, dummodò simul exponat peccatum aliud non reservatum, ratione cujus indirectè absolvatur à reservato. Et quia solum indirectè, & ratione alterius manet illud reservatum absolutum, tenetur Pœnitens postea iterum superiori, vel facultatem habenti, confiteri, ut suo loco dicemus.

10. Ex hætenus dictis inferes primò: Eum, qui integrè confitetur peccatum, quod tam ipse, quam confessarius, vel alteruter dubitant, an sit mortale, vel veniale, si post absolutionem cognoscant certò fuisse mortale, non opus habere nova confessione: quia peccatum fuit apertum, & directè absolutum, eodem modo quo Pœnitens noverat fuisse commissum. Et aliàs ad valorem Sacramenti non requiritur, quod Pœnitenti, vel confessario innotescat, esse mortale, quod absolvitur.

11. Inferes secundò: Rusticos, & pueros, qui

qui

qui bona fide confessorio etiam indocto suas confessiones exhibuerunt grossiore modo, licet grandiores, vel peritiores effecti norint in multis defecisse, unde & dubia pro certis, certa pro dubijs, unumquè numerum pro alio dixisse, non teneri repetere confessiones; quia jam satis saltem in confuso confessarius eorum peccata percepit, & ea directè absolvit, & ad summum tenebitur, ea quæ noverit numquam exposuisse, confiteri. Et hæc videtur praxis Ecclesiæ, & fidelium, & aliter res esset scrupulis nimis obnoxia.

12. Quæres quarto: Quot peccata contineantur illis verbis *plus, minusve*? Respondeo, id non posse certa legè definiiri, sed quo major fuerit numerus, qui assertur, major etiam erit numerus in illis verbis subintellectus. Unde si quis confessus est centum perjuria plus minusve, non tenebitur confiteri, si postea deprehendat alia decem supra centum. Sed hoc, iudicio prudentis est discernendum. Non tamen audiendus est Verticeli, qui putat verba illa importare dimidium

supra quantitatem expressam.

SECT.

SECT. IV. De distinctione numerica peccatorum.

1. Quoad distinctionem specificam peccatorum certum est, eam definiiri ex diversa oppositione cum diversis virtutibus, seu ex diversitate præceptorum, quando hæc respiciunt diversa motiva formalia, non verò quando unum motivum formale respiciunt. Unde qui die festo Sancti Joannis, v. g. incidente in diem Dominicam, Sacrum non audit, non committit duo peccata specie distincta; quia licet sint duo præcepta, utrumque tamen respicit idem motivum formale cultus Dei, & Religionis. Qui verò omittit Sacrum in die festo inunctum aliis pro poenitentia in confessione, duo peccata specie distincta committit, quia sunt duo præcepta respicientia diversa motiva formalia, alterum cultus Dei, & alterum satisfactionis pro peccatis.

2. Præsens ergo difficultas est de distinctione numerica, quando scilicet plures actus physice distincti constituent plura numero peccata moraliter quoad confessionem; quando verò unum? Non enim semper ac datur pluralitas actuum, datur pluralitas peccatorum

rum in ordine ad confessionem. Cestū enim est oscula, amplexus, &c. ad copulam ordinata, illamque immediatē antecedentia, & subsequentiā non esse necessario in confessione explicanda, dummodō copula ipsa explicetur; licet omnes illi actus sint physicē distincti, imō quoad Deum, & metaphysicē etiam moraliter distincti: quia in quolibet illorum moralis malitia distincta reperitur. Quoad confessionem verō, vel ut unus actus reputantur. Quando verō ut unus actus, quando verō ut plures in ordine ad confessionem debeant reputari, est quæstio præsens.

3. Aliqui tenent, quæcumque physicam interruptionem sufficere ad pluralitatem numericam peccatorum in confessione aperiendam. Alij è contra defendunt, plures actus ejusdem rationis numquam efficere plura numero peccata, nisi per poenitentiam aut actū contrarium retractentur. Utraque sententia displicet: prima, quia nimis stricta: secunda, quia nimis laxa. Unde media nobis incedendum est via, loquendo primo claritatis gratia de actibus internis, deinde de externis.

4. Dico ergo primò: Non sufficit quælibet interruptio physica, ad constituenda plura peccata numero distincta in actibus internis.

nis. Patet: quia nec in actibus externis sufficit, ut constat in exemplo allato osculorum, amplexuum, &c. ergo multo minus in internis.

5. Dico secundò: Interruptio, quæ requiritur ad pluralitatem numericam peccatorum, debet esse moralis humano modo, quando, scilicet, plures actus in prudenti hominum æstimatione reputantur non ut unus, sed ut plures. Ratio est: quia confessio instituta est infavorem animarum, & ut actus humanus, & consequenter ut fiat eo modo, quo prudentes homines suos actus solent reputare. Talis autem interruptio moralis humano modo dupliciter fieri potest.

6. Primò: Per contrariam voluntatem; etiam si ea sit ad breve tempus unde si post illam contrariam voluntatem iterum actus replicetur, jam censetur prudenter alius actus. Ideo, qui odio habet inimicum, & postea eum poenitet, & postea iterum etiam immediatē reddit ad odium, tot peccata committit, quoties post retractatam voluntatem iterum odium instaurat, licet brevissimè sint interruptionis. Contrarium nihilominus defendit Cardinalis de Lugo, quia quando statim moratur animus (inquit ille) eadem videtur actio moraliter, ac si non fuisset per retractionem interrupta. Sed nostra sententia est

est communissima. Vide P. Moya, tom. 1. tract. 3. disp. 2. quaest. 1.

7. Secundo: Fit interruptio moralis humano modo per diuturnum tempus; ita ut unus actus non videatur moraliter cum alio continuatus, v. g. Intendit quis per mensem inimicum occidere. Postea vel quia infirmatur, vel quia per multum tempus discedit ab urbe, quasi frigescit, & evanescit ea voluntas. Si postea iterum reviviscat, iam erit aliud distinctum numero peccatum.

8. Quando verò interruptiones factae sunt somno, negotijs occurrentibus, &c. Solum erunt physicae, & non necessario aperiende in confessione; sed tunc ad summum satis erit, tempus declarare, quando est notabile, v. g. per unum mensem feminam turpiter concupivi, odio habui inimicum, &c. non quia major diuturnitas temporis sit necessario sentiendam de circumstantijs notabiliter aggravantibus intra eandem speciem; sed quia ferè impossibile est, ut intra valde diuturnum tempus non dentur plures interruptiones morales, quas cum alijs difficile sit certò definire, consultum est, tempus declarare, ut confessarius iudicium prudens efformet. Unde qui uno velut impetu, & calore duas horas, aut amplius odio habendo inimicam pertulit,

non

nō tenetur tempus explanare, sed dicere: semel odio habui inimicum.

9. Quoad actus verò externos dico tertio, distinguendum esse: Alij enim sunt quasi disparati, quorum unus non ordinatur ad aliū, sed quilibet est ex se consummatus, & veluti finis intentus: & hi semper sunt explicandi in confessione, uti peccata numero distincta, etiam si brevissima, aut nulla interruptio physica interveniat. Ideo explicandus est numerus congressuum cum famina, etiam continuatorum, quia quilibet ex se est consummatus, nec ordinatur ex se ad alium.

10. Alij sunt non disparati, quorum unus ordinatur ad alium, ut si quis inimicum intendens occidere illum diu querat, gladium amat, parat insidias, &c. de quibus dicendum est idem, quod de actibus internis: quia omnes illi actus externi sumunt unitatem moralem ab illo actu, seu fine, ad quem ordinantur. Unde si non intervenerit retractio, satis erit tempus explicare, si sit diuturnum propter rationem dictam num. 8. v. g. *Per mensem curavi inimicum occidere, vel feminam ad copulam incitare.*

11. Semper tamen erit explicandum, si aliqua circumstantia mutans speciem interponatur, v. g. si mediante alia Persona peccatum intenditur. Tunc enim est specialis ma-

E

li₂

litia scandali actiui, seu inductionis proximi ad peccatum. Quod si quis finem intentum, & peccatum perpetravit, v. g. ipsum homicidium, vel faminæ congressum, ait P. Cardinalis de Lugo, satis esse tale peccatum consummatum confiteri. Sed probabilius videtur, deberi saltem tempus antecedens aperire, si diuturnum fuerit, propter rationem dictam num. 8. Non tamen erunt explicandi actus immediatè antecedentes ad talem finem jam obtentum, & ad illum ordinati, ut sunt oscula, amplexus, &c. copulam antecedentia. Dixi *immediatè* quia si quis etiam cum intentione copulæ tales actus habuerit, copula non subsecuta, vel subsecuta post diuturnum tempus, illi actus erunt etiam explicandi propter discontinuationem moralem.

12. Si verò quis absque intentione copulæ illos actus habuerit, & postea fuerit copulæ subsecuta, satis etiam esse solum copulam explicare, tenet contra communem sententiam P. Moya cum P. Oviedo, Delgadillo, & Leandro. Primò: Quia qui habet copulam, etiam absque intentione ad illam ordinandi alios subsequentes amplexus, oscula, &c. non tenetur hos actus immediatè subsequentes ad copulam explicare, ut tenet communis sententia: quia ex natura sua, sunt ad copulam ordinati, & veluti partes illius: ergo simili-

ter

ter de actibus antecedentibus dicendum est, etiam si ab operante non fuerint ad copulam ordinati.

13. Secundò: Quia qui absque intentione peccandi se exposuit periculo, non tenetur subsecuto peccato periculum in confessione explicare, sed satis est peccatum ipsum aperire: ergo qui habet oscula, tactus, &c. absque intentione copulæ, non tenetur subsecuta immediatè copula, illos tactus explicare. Propter has rationes mihi placet hæc sententia.

SECT. V. Quædam ad proximam necessaria inferuntur.

1. **E**X hæcenus dictis inferes primò: Quomodo suam confessionem expedire debeat Peccator habitualis, v. g. Meretrix, quæ vel Personis cujusque status diu exposita fuit, vel saltem cum una Persona tempore diuturno turpem habuit communicationem. Et in primis tenendum est, eam debere explicare actus omnes consummatos, de quibus meminerit, & status Personarum, an scilicet cum Persona Sacra, an cum conjugata, &c. rem habuerit, & quoties?

2. Sed quia id erit moraliter impossibile

E 2

prop.

propter diuturnum tempus peccatis impensum, tunc satis erit, si tempus explicet, & quoties plus, minusve per hebdomadam, aut mensem peccare consueverit, modò cum conjugatis, modò cum propinquis, &c. & quoties plus, minusve independenter à copula, tactus, amplexus, oscula, &c. habuerit. Quoad actus verò internos non est hoc tam necessarium propter periculum magnum erroris, si ve in excessu numeri, si ve in defectu. Unde satis erit tempus prave consuetudinis explicare, & Personarum status, quas concupivit.

3. Inferes secundò: Qui passim concupivit feminas sibi obvias satis est, si dicat: *Per annum v. g. feminas obvias concupivi*, explicando simul, an frequenter, conjugatas, cognatas, &c. Similiter, qui consuetudinem habuit colloquendi turpiter, ubi difficultas adest explicandi numerum, satis est, si tempus aperiat, & quoties plus, minusve per hebdomadam, & an alios ad hoc peccatum induxerit; quia jam est alia species scandalì. Vide tamen infra dicenda sect. 9. num. ult. Tertio: Qui propter inveteratam consuetudinem non potuit numerum distinctè explicare, sed solum tempus modò dicto, non tenetur postea confiteri peccata particularia, quæ sibi in memoriam occurrerint; quia jam in illa confusa

narratione comprehensa fuerunt; & ritè absoluta.

4. Quarto: qui uno calore aut impetu plures blasphemias iteravit, licet inter eas aliqua interruptio physica fuerit, satis est, si dicat: *semel blasphemavi*. Item qui uno calore, vel pluries hominem percutit, aut vulnerat, satis est, si dicat: *semel hominem percussi, aut vulneravi*, explicando tamen, si vulneratus fuerit clericus, non tamen in eo casu plures, sed unam excommunicationem incurret.

5. Item qui iterum, iterumque eodem calore de eadem re pejerat, unicum moraliter peccatum perjurij committit, sicut qui rem sapius juratam, vel Deo per votum sapius promissam, semel non observat, unum etiam peccatum admittit. Item qui unico contextu, & calore de aliquo continuat detrahere, etiam si diversas de eo materias distractionis attingat, unum etiam moraliter peccatum perpetrat. Si tamen interea Persona, cui detrahit, presens adveniat, & nihilominus prosequatur, jam erit alia circumstantia contumelie explicanda in confessione.

6. Sextò: Sacerdos, qui plures confessiones unam immediatè post aliam audit in peccato mortali existens, in sententia proba-

bili satis erit, si dicat: *una vice plures confessiones audiui in peccato mortali*, quin opus habeat numerum confessionum explicare. Et ratio horum omnium est: quia in prudenti hominum aestimatione omnes illi actus, velut unica actio humana reputantur. Et quia plures copulæ cum eadem, & multo magis cum pluribus, etiam continuatæ, & plura homicidia successivè unum post aliud (nam de pluribus simul dicemus infra) non reputantur in communi, & prudenti hominum aestimatione velut unica actio, sed ut plures actus consummati, ideo debet numerus eorum in confessione explicari. Sed de his omnibus speciatim redibit iterum sermo disput. sequenti, ubi de peccatis agemus contra singula præcepta.

7. Ultimo inferes: utilissimam doctrinam pro majori confessarii expeditione, scilicet, quando quis se accusat; *decies blasphemari, pejerari, &c.* non teneri confessarium interrogare, an id fuerit uno impetu, & calore, sed potest iudicium efformare de decem peccatis numero distinctis. Quia etiam si Pœnitens revera uno solum impetu, & calore decem illas blasphemias, aut perjurias evomuerit, & in nostra sententia unum numero peccatum commiserit, in sententia tamen probabili asserente, tot esse peccata, quot actus sunt physici, decem numero peccata

com.

commisit. Et hoc sufficit, ut confessarius prudenter procedat, & ab interrogationibus liberetur.

SECT. VI. *An uno actu possit quis plura numero peccata committere?*

1. Diximus hæcenus de pluribus actibus physicis unum numero peccatum constituentibus. Nunc è contra quarimus, an in uno actu possint inveniri plura peccata solo numero distincta? Nam plura specie distincta certum est, in eo qui furatur rem Sacram, vel qui occidit clericum, in quibus præter peccatum furti, & homicidij invenitur aliud peccatum sacrilegij specie distinctum. De peccatis verò numero distinctis communior sententia affirmat, docens, cum qui unico ictu bombarde, v.g. decem homines occidit, decem numero peccata committere in confessione aperienda. Alij tenent, unicum esse peccatum, satisquè forè, si in confessione dicatur: *homicidium feci.*

2. Sed placet sententiã media Parrum Lugo, Tamburini, Leandri, & aliorum, qui defendunt in eo casu satis esse dicere: *uno ictu plures homines occidi*, quin determinatè nume-

E4

rus

rus aperiatur. Ratio est, quia ex alia parte præceptum confessionis declaratum à Tridentino solum est confitendi singulas species, & singula numero peccata; non verò apparet præceptum explicandi singulas malitias, quæ sunt in singulis peccatis intra eandem speciem: ergo etiam si in illo actu occisionis sint plures malitiæ, non erit necesse illas quoad determinatum numerum explicare. Ex alia verò parte, hoc modo sufficienter exponuntur peccata clavibus Ecclesiæ, & iudicio Confessarij.

3. Numquam autem præcepto confessionis satisfiet, si dicatur in casu prædicto: *homicidium feci*. Et ratio est, quia licet omnia illa homicidia unicum peccatum constituent in ordine ad confessionem, & pluralitas eorum solum aggravet intra eandem speciem, tamen qui ita confiteretur, mentiretur graviter Confessario: quia illa verba solum indicant unum hominem occidisse, quod est falsum: & alias non confitetur suum peccatum, quo plures occidit. Dicendo verò: *plures occidi uno ictu*, licet non explicet numerum determinatum, tamen verum dicit, & fateretur peccatum, quod commissit.

4. Res patet exemplo, in sententia negante obligationem confitendi circumstantias notabiliter aggravantes intra eandem speciem.

speciem, quam secti. 8. descendemus. In ea enim qui diceret in confessione: *furatus sum rem gravem*, cum furatus fuerit quinquaginta nummos, satisfaceret confessioni, licet non explicaret determinatam quantitatem. Qui verò in eo casu diceret: *furatus sum viginti nummos*, non satisfaceret, quia mentiretur graviter, nec peccatum suum aperiret.

5. Verùm ex hoc ipso exemplo objicies contra præfatam doctrinam. In eo casu furti sufficit dicere: *furtum grave commissi*, etiam si plures quantitates graves simul, & semel surripuerit, ergo etiam si plures homines simul, & semel occiderit, sufficere si dicat: *homicidium feci*. Nego consequentiam. Disparitas est clara ex communi hominum assimatione pendens, aqua oritur vocum significatio. Numquam enim dicitur de eo, qui simul, & semel plures quantitates graves furatus est: *hic plura furtiva commissit*, licet possit dici: *hic furtum commissit plurium rerum*. Unde semper reputatur unicum furtum. De eo verò, qui uno ictu plures homines occidit, numquam dicitur: *hic unum homicidium commissit*, sed verè dicitur plura commississe.

6. Ratio autem hujus communis estimationis potest esse duplex: prima, quod hominẽ occidere consistit in indivisibili, & ideo quilibet homo occisus constituit unum ho-

homicidium; at verò subripi nummos non consistit in indivisibili, sed admittit magis, & minus; & ideo plures, & plurimi nummi subrepti possunt constituere unum furtum. Secunda, & principalis est, quod in his peccatis contra iustitiam semper attenditur ad Personas damnificatas, cum autem in occasione plurium hominum, etiam si sit facta uno actu, plures sint Personae damnificatae, ideo non reputatur unum homicidium, sed plura. At verò cum quis furatur ab uno plures gravissimas quantitates simul, & semel, una solum est Persona damnificata, & ideo reputatur unum furtum. Unde si quis simul, & semel à pluribus furetur, iam debet pluralitatem hanc explicare, & dicere: *una vice plura furta commissi.*

7. Ex doctrina data plures inferes casus particulares: primo, qui uno actu plures feminas ejusdem rationis concupiscit, v. g. solutas, satis est si dicat in confessione: *una vice plures solutas concupivi*, etiam si determinatum numerum non aperiat. Secundò: qui uno actu detractionis plures simul laedit, v. g. domum aliquam, vel familiam Religiosam, satis est, si dicat: *una vice detraxi pluribus, vel cuidam familiae*, etiam si non explicet numerum Personarum. Tertio: idem est de eo, qui uno actu pluribus praebet scandalum, & occasionem peccandi.

8. Quarto, & principaliter: conjugatus, qui cum conjugata rem habuit, debet utriusque statum explicare: quia licet haec duae malitiae sint ejusdem speciei, & ambae in unico actu includantur, tamen cum in eo casu detur duplex Persona damnificata, & injuria gravi laesa, scilicet Persona propriae uxoris, & Persona mariti faminae complicitis, ad cujus injuriam cooperatur, debet in nostra sententia explicare pluralitatem Personarum damnificarum; nec alio modo eam poterit explicare, nisi aperiat conjugium duplicis determinatae Personae, scilicet suum, & faminae, cum qua rem habuit. Idem dicendum est de Religioso cum Religiosa peccante, &c. Imò Cardinalis de Lugo, disp. 16. sect. 3. num. 140. & 141. probat in his casibus intervenire malitias specie distinctas. Nam conjugatus peccat in eo casu contra fidelitatem debitam propriae conjugi, & cooperatur cum famina peccante etiam contra fidelitatem debitam suo conjugi, quòd etiam applicat in secundo casu Religiosi.

SECT. VII. An debeat explicari finis
actus peccaminosi?

1. **R**espondeo affirmativè, si finis etiam ipse peccaminosus sit, secus si non sit. Verbi gratia, omittit quis Sacrum, ut eo tempore furetur: debet tunc illum finem explicare propter malitiam specie distinctam, quam furtum continet. Si verò omittat Sacrum, ut eo tempore studeat, non tenetur finem aperire, sed satis est dicere, se Sacrum omisissè.

2. Sed quæres: An in eo casu possit in confessione peccatum dividi? Hoc est: uno actu omisit quis Sacrum animo furandi: poterit ne utrumque separatim confiteri in hunc modum: *omissi Sacrum semel, & postea dicere: semel habui animum furandi?* An verò tenebitur utrumque simul aperire dicens: *semel omissi Sacrum cum animo furandi?* Respondeo: quod si quis confessus est unum, oblitus inculpabiliter alterius, poterit illud alterum solum postea in alia confessione declarare, quia primam malitiam jam satis clavibus subjecit.

3. Excipe tamen, quando secunda malitia non potest sufficienter explicari sine prima.

Ver-

Verbi gratia, violenter quis feminam cognovit: si violentia (quæ quidem continet malitiam specie distinctam à fornicatione) inculpabiliter oblitus, solum fornicationem confiteatur, postea non satisfaciet solum dicendo, se violentum fuisse in quâdam personam; quia sic non explicabit peccatum specie, sed solum genericè: nam violentum est quid genericum ad violentum in res, in Personam, in honorem, & cætera.

4. Quando verò non interest oblivio inculpabilis, numquam potest peccatum utriusque separatim confiteri. Et ratio est clara: quia tale peccatum fuit unum numero cum duplici malitia specie distincta; sed qui confitetur separatim utrumque, confitetur duo peccata non solum specie, sed etiam numero distincta, ac proinde confitetur, quod non fecit: ergo. Idem est casu quo unica actio plures malitias intra eandem speciem contineat: ut cum quis uno ictu plures occidit, aut infamat, &c. Non enim benè confitebitur, si prius dicat: *occidi unum hominem*, & postea: *occidi alium hominem*: quia ratio supra dicta est eadem, nisi etiam oblivio intervenierit. Unde etiam si oblivio intervenierit, non satisfaciet, si secunda malitia non possit benè explicari sine prima.

SECT.

SECT. VIII. An circumstantiae notabiliter aggravantes intra eandem speciem debeant in confessione aperiiri?

1. Certissimum est, ut non semel insinuavimus, circumstantias mutantes speciem aperiendas esse in confessione. Et solum est difficultas de aggravantibus intra eandem speciem, qualis est major quantitas in furto, major duratio ejusdem cogitationis venereae, quod scilicet per duas, aut tres horas duraverit, & aliae hujusmodi, de quibus quaeritur: an necessario sint aperiendae in confessione?

2. Utraque pars, affirmativa scilicet, & negativa est communissima. Negativam tamen probabiliorum iudico. Eam tenet Scotus, & Pates Valquez, Lugo, Palao, Moya, Tamburinus, & plures alij. Et videtur expressa Divi Thomae varijs in locis. Aliqua sufficiat attingere. Primo enim in 4. dist. 16. quaest. 3. art. 2. quaestione. 5. haec habet: *Quidam dicunt omnes circumstantias, quae aliquam notabilem quantitatem peccato addunt, necessarium esse confiteri, si memoria occurrant. Alij vero dicunt,*

erunt, quod non sunt de necessitate confitenda, nisi circumstantia, quae ad aliud peccati genus trahunt, & hoc probabilius est. Quid clarius?

3. Secundo: in secundo scripto super librum Sententiarum, seu ad Hannibaldum, dist. 16. art. 3. *Circumstantia, quae novam rationem peccati mortalis addit, de necessitate est confitenda, alia autem non.* Et ad secundum: *Sufficit, cognoscat Sacerdos quantitatem, quae ex nova specie consurgit.* Et ad quintum: *Si talis circumstantia non trahit in aliud genus mortalis, non est confitenda.* 5. Opusc. 12. q. 6. *Hujusmodi circumstantias aggravantes, quae non trahunt in aliud genus peccati, non credo aliquis tentatur confiteri.* Alias auctoritates vide apud P. Moya, tom. 1. tract. 3. disp. 3. q. 1. num. 5. Unde hanc fuisse mentem Angelici Magistri fatentur ex ejus Discipulis Magistri Dominicus Soto, Canus, Prado, Serra, Acatus de Velasco, quorum concepta verba more suo refert citatus Moya num. 6.

4. Probatur secundo ratione: Quia nullum invenitur praecipuum obligans, siquidem Concilium Tridentinum hac de re fuit, & expresse discretis solum obligat ad confitendum circumstantias variantes speciem: ita ut semper ac agit de circumstantijs in confessione explicandis, semper addat particulam restrictivam: *quae mutant speciem peccati.* Tertio: Cum

Cum apud Adversarios non qualibet circumstantia sit materia necessaria confessionis, sed solum notabiliter aggravans, res manet omnino indecisa, & scrupulis plurimis obnoxia, quando scilicet sit notabiliter aggravans, & quando non; & nec Poenitens, imò nec Confessarius, sapissime id valebit determinare: ergo.

5. Objicies primò: Explicatis circumstantiis notabiliter aggravantibus intra eandem speciem, variatur iudicium Confessarii, qui propterea debet majorem poenitentiam imponere: ergo. Distinguo antecedens: variatur circa substantialia, nego: circa accidentalia, concedo. Hoc autem non sufficit ad eam obligationem imponendam, alias teneretur etiam Poenitens aperire circumstantias diminuentes malitiam intra eandem speciem, quod licet planè concedat Magister Gonet, id tamen est contra praxim Confessariorum, imò & Concionatorum, qui passim suadent, Poenitentes ne ita confiteantur, ut videantur sua peccata excusare. Unde qui vel timore percussus, vel ira correptus, aut ab alio lacessitus mortale commissit, non tenetur aperire timorem, iram, & malum exemplum alterius, etiam si ob id minuatur malitia peccati, & varietur iudicium Confessarii, quia hæc est variatio accidentalis. Ad id, quod additur de poenitentia:

sentia satis constat ex dictis supra disputatione 2. sect. 1. num. 4.

6. Objicies secundò: Circumstantia notabiliter aggravans est materia reservationis potest enim superior reservare, v.g. furtum, si quantitatem centum nummorum attingat: sed reservatio nequit cadere supra id, quod non est materia necessaria confessionis: unde nec peccata venialia, nec mortalia jam absoluta sunt materia reservationis: ergo. Distinguo majorem: est materia reservationis per se, nego: ut conjuncta cum peccato gravi, quod est materia necessaria confessionis, concedo. Unde in eo casu, qui confiteretur ipsi superiori, vel alteri habenti potestatem ad reservata, non teneretur exprimere in nostra sententia quantitatem illam centum nummorum, sed sufficeret dicere: *furtus sum quantitatem gravem*; quod ita non esset, si ratione sui, & per se reservaretur, & esset materia necessaria confessionis.

7. Argumentum autem clarè retorquetur in iteratione ejusdem peccati. Quando enim quis absolutus, v.g. à furto primo, quod commissit, iterum in secundum incidit furtum, quis adversariorum dicet, debere tunc Poenitentem eam iterationem explicare, ita ut non satisfaciatur confessioni explicans furtum; nisi dicat, illud esse secundum? Nemo

sanè: aliàs tenebitur sapius eadem peccata confiteri, qui enim dicit esse secundum, manifestat etiam primum, sine quo non datur secundum. Et tamen ea iteratio potest esse materia reservationis; potest enim superior statuere, ut qui secundo furtum committat, maneat ligatus reservatione. Alia, quae possunt obijci, ex dicendis sect. sequenti diluentur.

SECT. IX. Casus particulares inferuntur ex dictis.

1. Inferes primò: Solemnitatem voti non esse circumstantiam necessario aperiendam. Ita Patres Sanchez, Filliucius, Moya, & Diana: quia votum solemne, & simplex castitatis sunt ejusdem speciei, & solemnitas solum est circumstantia aggravans intra eandem speciem. Neque enim (ut aliqui falsò dicunt) vovens solemniter castitatem, obligatur Deo ex iustitia, sed tantum ex virtute religionis, quam etiam respicit votum simplex.

2. Inferes secundò: Qui habens votum castitatis fuit alijs occasio concilio suo, vel alio modo peccandi contra castitatem, non teneti aperiire in confessione circumstantiam sui voti. Ita Patres Sanchez, Lugo, Oviedo,

Mo-

Moya, & alij. Quia hic non peccat contra suum votum: non enim vovit castitatem alienam, sed propriam. Sicut si religiosus consuleret alteri furtum, peccaret quidem contra septimum Decalogi præceptum, non verò contra votum paupertatis, si verò alter, cui consulti, vel præbet occasionem peccandi, votum habeat, debet hanc circumstantiam aperire: quia scandalum activum participat speciem scandalii passivi.

3. Inferes tertio: Confessarium cognoscendum carnaliter Pœnitentem, non teneri circumstantiam illam aperire: quia licet olim contrahebatur cognatio spiritualis inter Pœnitentem, & Confessarium Cap. omnes 30. q. 1. jam hodie ea est abrogata. Si tamen occasione, & prætextu Patris spiritualis, cum Pœnitente delinqueret, maximè si uteretur notitia fragilitatis Pœnitentis habita in confessione, jam haberet malitiam specialem sacrilegij in confessione aperiendam.

4. Obiter tamen advertet, quod si Confessarius in ipsa confessione, vel ante, vel post immediatè, vel prætextu confessionis delinqueret cum Pœnitente, aut illum, vel illam ad inhonesta sollicitaret, tunc semper esset specialis circumstantia sacrilegij, & Pœnitens teneretur Confessarium Inquisitioni denunciare. Et licet aliàs possit validè, & licitè Pœ-

F 2

nitens

nitens illud ipsum peccatum tali Confessario confiteri, & ab illo absolvi, si alias esset bene dispositus, nec ex parte utriusque daretur periculum novi consensus, & peccati; non tamen inde excusetur Pœnitens ab obligatione denuntiandi. Contraria siquidem propositio damnata est ab Alexandro VII. propositione 7. inter 45.

5. Quod autem licet, & valide posset Confessarius absolvere complicem, sicut dictum est, erat opinio communiter à Doctoribus recepta, uti valde probabilis. Verum jam amisit probabilitatem propter novissima Decreta SS. Patris nostri Benedicti XIV. qui duabus Bullis expeditis quid in hac re sentiendum sit, manifestè docet. Anno siquidem 1741. Bullam expeditit, quae incipit: *Sacramentum poenitentiae*, in qua primò damnat propositionem asserentem, non esse obligationem denuntiandi Sacerdotem simplicem nulla ad absolvendum jurisdictione pollentem, qui Pœnitentis alicujus confessionem audivisset, & in ea Pœnitentem sollicitasset.

6. Secundò: Damnata sententiam asserentem, nullam esse obligationem denuntiandi Confessarium sollicitantem, quando est mutua Pœnitentis, & Confessarii sollicitatio, vel quando sollicitante Confessario, Pœnitens sollicitationi consentit,

7. Tertio præcipit, & declarat: Pœnitentem debere Confessarium sollicitantem denuntiare, etiam si longum tempus post sollicitationem effluerit. Quae quidem omnia conformia omnino sunt aliis aliorum Summorum Pontificum Decretis.

8. Novam verò legem statuit his gravissimis verbis: *Interdicimus, & prohibemus, ne aliquis extra casum necessitatis, nimirum in ipso mortis articulo, & deficiente tunc quocumque alio Sacerdote, qui Confessarii munus obire possit, confessionem sacramentalem Personae complicis in peccato turpi, atque inhonesto contra sextum decalogi præceptum commissio, excipere audeat.* Addit præterea, neque virtute Cruciatæ, nec cujuslibet Jubilæi, aut indulti posse talem Confessarium complicem præter articulum mortis absolvere, quàm absolutionem irritam, & nullam declarat, & absolventem excommunicatione majori ipso facto innodatum manere quàm sibi, & successoribus suis reservat. Quae Pontificia Bulla Matrini publicata fuit, & ad Episcopos Diocesanos per Nuntium Pontificium transmissa. Et præterea Mexici publicata fuit in Edicto Archiepiscopali declarante concessionem Pontificiam Jubilæi anni Sancti ad annum 1752., ubi in facultate amplissima Sacerdotibus approbata ad absolvendum à Pontifice concessa excipitur, &

interdicitur absolutio complicis, juxta id quod decretum erat prædicta constitutione: *Sacramentum Pœnitentiæ.*

9. Postea vero anno 1745. die 8. Februarii Bullam aliam præfatus Summus Pontifex expedivit incipientem: *Apofolici muneris.* In qua declarat primò, quod etiam in mortis articulo non possit Sacerdos complicem absolvere, si adsit alius Sacerdos, etiam si non sit ad confessiones audiendas adhuc approbatus.

10. Secundò declarat: Quod in casu, quo aliqua gravis exoriretur infamia, aut scandalum, ex eo quod Sacerdos complex complicis confessionem in tali mortis articulo constituti, non audiret, possit talem confessionem audire, & scire, & validè absolutionem impertiri. Periculum autem infamix, aut scandali, satis prudenter timeretur, si ex eo quod alius Sacerdos ad audiendam confessionem infirmus vocaretur, offiretur gravis suspicio de aliquo peccato gravi ab utroque complice commisso.

11. Tertio declarat: Quod semper ac Confessarius complex complicis in articulo mortis constituti confessionem excipiat, & absolutionem impertiat, absolutio sit valida; dummodo Pœnitens aliàs sit benè dispositus; ne scilicet in æternum pereat, si absque abso-

lutione moriatur; illicita verò erit ex parte Confessarii absolutio, & manebit ipso factò excommunicatus.

12. His positis, ut dubijs aliquibus, quæ ex dictis emergere possunt, occurramus, advertò primò, quod peccatum Pœnitentis complicis nemini est reservatum; nihil enim in præfatis Bullis invenitur, unde talis reservatio constet. Solum enim penam excommunicationis soli Pontifici reservatæ imponit Pontifex Confessario complici absolventi juxta supradicta. Pro cujus tamen absolutione vide infra disput. 6. sect. 6.

13. Adverto secundò: Quod in casu, quo Confessarius complex in suo complice moribando verecundiam magnam adverteret ad se alteri declarandum præter quam suo complici, poterit in eo casu licitè, & validè confessionem complicis audire, & illum absolvere. Ratio est, quia prohibitio Pontificia est: *Quando nulla gravi necessitate compulsus, aut ubi infamia, vel scandali periculum non timetur, sese Confessarius ad audiendam talem confessionem ingesserit.* Quis enim non reputet gravem necessitatem periculum, quod tunc datur, de eo quod moribundus præverecundia peccatum taceat, scilicet confiteatur, & in æternum damnetur?

14. Adverto tertio: Quod prohibitio Pon-

titicia versatur circa peccatum inhonestum quodcumque sit, licet non fuerit opete consummatum. Pontifex enim absolute loquitur in praefata Bulla: *Sacramentum Penitentiae* illis verbis: *in peccato turpi, atque inhonesto contra sextum decalogi praeceptum*, circa quod potest videri Fr. Gaspar à Sancto Nicolao, qui novissime in sua disertatione Theologica Canonica morali circa praefatam Bullam: *Sacramentum Penitentiae* dubio 3. erudita solvit, quae contra hanc assertionem obijci possent.

15. Adverto quarto: Quod si Persona complex cum alio Confessario confessa est de peccato in quo fuit complex, & rite fuerit absoluta, poterit deinceps de alijs peccatis, quae postea commiserit cum ipso Confessario complice confiteri: quia prohibitio Pontificia solum est, ut Confessarius non audiat, nec absolvat Penitentem de peccato, in quo fuit complex. Illi tamen ego consulere, ut numquam deinde tali Confessario confiteatur, ut omne periculum reincidentiae protus evitetur.

16. Si autem acciderit, quod Confessarius complex bona fide confessionem Personae complices in articulo mortis constituta excipiat, credens, illam jam alteri Confessario confessam fuisse peccatam, in quo fuit complex, vel quia illam vidit Sacram Eucharistiae:

riskiam accepisse, vel ex alia rationabili causa, postea vero postquam aliqua peccata confessata fuerit, cognoscat, illam numquam alteri Confessario peccatum illud fuisse confessam, cenfeo, posse illam valide, & licite absolvere. Summus enim Pontifex talem absolutionem prohibet, nisi Confessarius illam gravi necessitate compulsus impertiat. Gravis autem necessitas videtur, ne poenitens alteri Confessario teneatur iterum peccata, quae jam huic Confessario exposuit, aperire. Quod sufficere videtur, ut absolutio sit licita: cum alias ex concessione Pontificis valida sit iuxta jam dicta. Unde inferes, quod extra tale periculum mortis in praedicto casu non posse Confessarium, utpotè jurisdictione penitus destitutum absolvere.

17. Inferes quarto: Quantitatem furti non esse circumstantiam necessario aperiendam in confessione. Ita Divus Thomas, & plures alij apud Patrem Moya, tom. 1. tract. 3. disp. 3. q. 3. c. 1. §. 3. quia majoritas quantitatis non extrahit furtum ad aliam speciem. Excipe tamen primum: si propter determinatam quantitatem sit imposta excommunicatio, vel reservatio, de quo vide paulo antea dicta sectione antecedenti, num. 6. & 7. Secundò: si à Confessario interrogetur, qui ad meliorem Poenitentis gubernationem jus habet interrogandi.

18. Neque obstat contra illationem dictam, quod in ea majori quantitate includantur plures quantitates ex se sufficientes ad constituenda distincta mortalia, si in plures actus divideretur. Non inquam obstat: sicut qui die veneris una moraliter comestione libram carnis manducaret, non teneretur in confessione hanc quantitatem exprimere, ex eo quod in libra carnis plures inveniantur quantitates secundum se sufficientes ad plura mortalia numericè distincta.

19. Similiter, qui odium intentum, ut duo habet erga inimicum, non tenetur hanc intentionem exprimere, etiam si duo illi gradus separati sufficerent ad duo mortalia numericè distincta. Quod tenetur sateri ad versarij, qui non quamlibet aggravantem circumstantiam dicunt esse materiam confessionis necessariam, sed solum notabiliter aggravantem. Si quis autem quantitatem gravem, v.g. 40. nummorum non una vice, sed per plura furta subriperet, deberet numerum furtorum exprimere, in quibus gravis quantitas reperiretur: quia tunc sunt plura peccata numero distincta. Quæ sit quantitas gravis in furto, & alia circa furtum? Dicemus disp. sequenti sect. 5.

20. Inferes quintò: Quid dicendum sit de furto in loco sacro? Erit ne ea circumstantia

tia necessario aperienda in confessione? Sed prius notanda sunt verba Joannis VIII. in cap. *Quis quis inventus 17. Q. 4. Ibi: Sacrilegium committitur auferendo sacrum de sacro, sive sacrum de non sacro.* Ex quibus asserunt communiter Doctores. Primò: quod si res sacra, v.g. calix auferatur, præter peccatum furti, datur peccatum sacrilegij, etiam si auferatur de loco non sacro, explicanda etiam erit hæc circumstantia, quia præter injuriam, quæ fit rei sacra, fit etiam loco sacro.

21. Tertio: Si res non sacra auferatur in loco sacro, non erit sacrilegium, ac proinde nec circumstantia aperienda in confessione, nisi res fuerit dicata, vel commodata Ecclesie, vel aliquomodo sub speciali ejus custodia, quia tunc violaretur reverentia Ecclesie debita, quod indicat Pontifex illis verbis, *non sacrum de sacro*, quia *lv de sacro* denotat aliquem specialem respectum ad locum sacrum, unde aliquid amplius significat, quam furari in sacro. Ex quibus inferes, non esse sacrilegium furari crumenam, vel quid simile in Ecclesia.

22. Nomine autem loci sacri intelligitur ad præsens institutum Ecclesia, vel locus consecratus, aut benedictus ad Officia Divina, vel ad fidelium sepulturas deputatus, qualis est cæmeterium benedictum: alia verò loca,

ut

ut turris, claustra religiosa, &c. quæ nec Officiis Divinis, nec sepulture sunt deputata, licet Ecclesiastica gaudeant immunitate, quoad præsens tamen non intelliguntur sacra. Idem docet Pater Moya cum alijs quoad copulam, vel sanguinis, aut seminis effusionem, unde talia in eiusmodi locis non sunt facti legia.

23. Inferes ultimò: Circumstantiam scandalum esse aperiendam in confessione, non solum quando scandalum est directum, eo, quod quis concilio, suasionem, vel exemplo alium intendit inducere ad peccandum; sed etiam quando est indirectum, eo quod non intendat, prævideat tamen ex sua actione mala, vel mali speciem habente, alium peccaturum, quia tunc est nova malitia contra virtutem charitatis, qua tenemur, non esse alijs occasionem ruinæ, unde est circumstantia mutans speciem.

24. Dixi, ex sua actione mala, vel mali speciem habente. Primò: quia si ex actione bona, vel saltem non mala, nec mali speciem habente, videas alium peccaturum, tunc erit scandalum, quod dicitur pharisaicum, quod non teneris vitare, & tunc peccatum alterius, ipsius malitiæ, & non tibi imputabitur. Secundò: quia si alius, non ex tua actione, sed aliàs jam ex se sit dispositus, ut absque illo

exam,

exemplo peccaturus esset, si hoc tibi innotesceret, jam tuum peccatum non haberet adjunctam malitiam scandalum, quia prædicto modo non influeret in peccatum alterius.

25. Quoad modum verò confitendi, licet aliqui existiment, non fore necessarium explicare species peccatorum, ad quæ quis induxit scandalo indirecto, quod sentire videtur Pater Tamburinus cum Cardinali de Lugo, mihi tamen contrarium omnino placet, verè enim influit in peccatum illud specificè acceptum: unde & tenebitur explicare statum personæ, quam induxit, quando propter statum mutatur species, ut in materia castitatis, an persona inducta fuerit conjugata, Religiosa, &c. Quoad numerum verò personarum simul inductarum, satis erit, dicere, te plures induxisse, quin determinatum numerum aperias juxta dicta sectione 6.

26. Notat autem, & benè Cardinalis de Lugo, disp. 16. sect. 3. num. 142. ex Patre Valquez, & alijs: quòd eo ipso, quòd quis confiteatur, se peccasse cum femina, v.g. non tenetur explicare, an illam sollicitaverit, nec ne? Sive enim illa sollicitaverit, sive non, semper ac peccat cum illa, cooperatur cum peccato illius: quod autem cooperetur prius illam inducendo, solum aggravat intra eandem speciem.

DIS:

DISPUTATIO III.

De Confessione peccatorum
in particulari.

1. **H**actenus egimus de ijs, quæ ad confessionem in communi spectant. Nunc ut nihil relinquamus intactum, quod ad expeditam confessionem peccatorum faciat, de ijs agemus, quæ circa singula præcepta Decalogi communiter solent committi. Sit ergo.

SECT. I. De peccatis contra primum
Decalogi præceptum.

2. **H**oc præcepto prohibentur peccata contra fidem, spem, charitatem, & religionem. Contra fidem primum est ignorantia Mysteriorum fidei, quæ si fuerit culpabilis, & vincibilis, est aperienda in confessione; imò nec tunc absolutionis est capax Pœnitens, donec sciat saltem Mysterium TRINITATIS, & Incarnationis. & propositio contradictoria est damnata ab Innocentio XI. pro:

propositione 64. inter 65. quæ affirmabat, Pœnitentem capacem esse absolutionis, etiam si per negligentiam culpabilem prædicta Mysteria nesciret.

3. Advertendum tamen est, fidem aliquorum Mysteriorum esse necessariam necessitate mediij, hoc est, quod aliter, etiam si inculpabiliter ignorentur, salus æterna obtineri non possit. Talia sunt, quod Deus est, & quod remunerator est iuxta declarationem prædicti Innocentij, propositione 22. & in plurium sententia etiam Mysterium TRINITATIS, & Incarnationis. Circa quæ omnia requiritur actus fidei explicitus, nec sufficit generatim credere quidquid credit Ecclesia. Quoties autem in vita talis actus exerceri debeat, non adeo constat. Id certum est, non sufficere ea Mysteria semel credidisse in vita, ut declaratum est ab eodem Innocentio Propositione 65. Placet autem, quod semel in anno obliget præceptum eliciendi actum fidei, sicut etiam spem, & charitatis, & quoties aliter, nisi per prædictos actus tentatio aliqua gravis nequeat superari.

4. **A**lia sunt Mysteria necessaria solum necessitate præcepti, quæ si quis inculpabiliter ignoret, non propterea salvationem amittet. Talia sunt reliqua, quæ in symbolo continentur, & quæ attinent ad Sacramenta, quæ

quæ quis suscipit, aut suscipere debet, item præcepta Decalogi, & Ecclesiæ, & ut tenet communis sententia, oratio Dominica, & Salutatio Angelica.

5. Pro praxi autem, & expeditione Confessarii, valde notanda est doctrina Patris Thomæ Sanchez, qui docet, Confessarium, quoties noverit Pœnitentem Mysteria fidei ignorare, solum debere Pœnitenti proponere, & explicare Mysteria illa, quæ sunt de necessitate mediæ, ita, ut ea suo modo intelligat, & explicitè credat, eumquæ ad dolorem de omissione (si fortè culpabilis fuerit) & propositum melius addiscendi ea ipsa Mysteria, & alia, quæ necessaria sunt necessitate præcepti, excitare. Unde quoties Confessarius prudenter dubitaverit, Pœnitentem illa Mysteria ignorare, debet eum de illis interrogare. Talis autem obligatio non datur, quando Pœnitentes sunt benè à pueritia educari, aut qui litteris vacant, aut frequenter ad confessionem accedunt, de quibus non erit dubitatio prudens, quod ignorent. Ita præfatus Sanchez, & Pater Azor.

6. Secundum peccatum contra fidem est hæresis, quæ potest esse vel interna solum, quando quis in mente negat, vel deliberatè dubitat aliquod Mysterium fidei, vel solum externa, quando absque errore in mente, ore.

tenuis, scripto, aut signo negatur, aut dubitatur; vel externa simul, & interna. Circa quod duo adverte; primum, quod omnia peccata hæresis, sive negetur hoc Mysterium, sive illud, sunt ejusdem speciei, unde satis est dicere in confessione: *Incidi in hæresim internam solum, vel externam solum, vel internam simul & externam ter, aut quater, &c.* nisi hæresis jungatur cum blasphemia, quia hoc debet etiam aperiri. Secundum, quod solum hæresis, quæ interna simul sit, & externa est reservata Papæ in Bulla Cænæ, de cuius absolute agemus expresso suo loco. Interna solum nemini est reservata, quia Ecclesia non judicat de occultis: nec externa solum, quia propriè non est hæresis.

7. Hæresis autem varias habet species. Alia dicitur Apostasia, quando post susceptum baptismum aliquis non utcumque in errorem incidit contra fidem, sed Christianismi nomen, & totam religionem deserit. Alia dicitur schisma, quando quis negat præstandam esse obedientiam Romano Pontifici. Alia idololatria, in quam recidit paganismus, quando quis adorat, ut numen aliquid aliud præter verum Deum. Alia Atheismus, quando nullus omnino Deus admittitur. Alia Judaismus, quando quis legem, ritus, & ceremonias Mosaicæ amplectitur, aut approbat.

SECT. II. De Peccatis contra Spem,
Charitatem, & Reli-
gionem.

Peccata contra Spem (præter omiffio-
nem actus spei quotannis, ut dictum
est supra) sunt primò præfumptio, quando
quis sperat remiffionem peccatorum fine
pœnitentiæ, vel per propria merita, & vires
naturæ, & hoc etiam fapit hærefim: vel
etiam ftatuit perfeverare per totam vitam in
peccato, fperans in morte fe acturum pœni-
tentiam: quando verò quis peccat cum fpe
venix, vel proponens pofttea confiteri, non
eft peccatum præfumptionis.

2. Secundò: Desperatio, quando quis è
contra defperat de confequendo Deo, aut
venia peccatorum, aut auxilijs ad gratiam
obtinendam; vel credit, Deum fibi peccata
non remiffurum, etiam fi ipfe faciat, quod
in fe eft, & tunc fapit hærefim. Quod fi cre-
dat fimul, Deum non poffe ei peccata remit-
tere, vel donare gloriam, tunc abfque dubio
hæreticus erit. Quando vero quis peccatis im-
merfus fuam timet damnationem, Deumquè
fibi offenfum fuas injurias vindicaturum,
non eft desperatio, imò timor ille ad falutem
fortè aliquando deferviet,

3. Peccata contra charitatem funt primò:
Et quidem peccatorum omnium fortè gra-
viffimum, odium Dei. Secundò: Non elice-
re actum amoris Dei propter fe, & fuper om-
nia faltem appetiativum, ita ut nulla crea-
tura plaris fiat, quàm Deus. Ad hunc autem
actum tenemur primò poft ufum rationis, li-
cèt non immediatè, fed faltem intra annum.
Secundò: Quando datur gravis tentatio, quæ
aliter vinci non poffet. Tertiò: Quando quis
moriturus, aut neceffario celebraturus, aut
communicaturus non habet copiam Sacer-
dotis, cui confiteatur: tunc enim fi peccati
mortalis fit reus, debet elicere contritionem
perfectam, quæ actum amoris, & charitatis
includit.

4. Unde dicere, hominem non teneri
amare finem ultimum, fcilicèt Deum, neque
in principio, neque in decurfu vite fux. dam-
natum eft ab Alexandro VIII. Propositione
prima inter duas. Item dicere, tantum obli-
gare præceptum amoris Dei feniel in vita, &
nec obligare fingulis adhuc quinquennijs, &
folùm obligare, quando tenemur iuftificari,
& non datur alia via, damnatum eft ab Inno-
centio XI. Propositionibus 5. 6. & 7. inter
65.

5. Peccat item contra charitatem, qui
proximum, etiam fi fit inimicus, odio habet.

Item, qui proximum non diligit actu formaliter, & interno, ut declaratur ab eodem Innocentio Propositione decima. Quando autem hoc præceptum obliget, non constat. Torrecilla ait, intra biennium, vel ad summum triennium obligate. Sed dicendum est, quod dilectio proximi in communi per actum internum, & formalem tunc obligat, quando obligat præceptum amoris Dei, hoc est semel quotannis iuxta dicta, & ideo hujusmodi dilectio vocatur à Divo Thoma 2. 2. q. 15. art. 8. in corpore, *de necessitate charitatis.*

6. Dilectio verò interna, & formalis proximi, etiam inimici, in particulari obligat in necessitatibus occurrentibus, maximè quando intervenerint occasiones disidii, rixæ, querelarum, odij, invidentiæ, vindictæ, & similia. Item necessitas beneficentiæ in temporalibus, & spiritualibus. Et ideo hæc dilectio in particulari ibidem dicitur à Divo Thoma: *Non esse de necessitate charitatis absolute, sed esse de necessitate charitatis secundum preparationem animi, ut scilicet homo habeat animum paratum ad hoc, quod in singulari inimicum diligeret, si necessitas occurreret.* Et hæc fuit sententia Patrum Suarez, Castro Palao, & Fagundez, quos non rectè citat Filgueira pro propositione damnata. Videatur Pater Cardenas in explicacione propositionis 10. & 11.

7. In:

7. Inferes primò: Huic præcepto non satisfieri per solos actus externos, quod declaratum etiam est ab eodem Innocentio Propositione undecima. Inferes secundò: Quod etiam debentur proximo actus externi, licet sit inimicus; non tamen debentur ex præcepto, sed solum ex consilio specialia dilectionis signa; sed sufficit, eum à communibus, quæ cum alijs ordinariè exercentur, non excludere. Tertio: Dari præceptum ad subveniendum proximo etiam inimico in extrema necessitate constituto, hoc est, quæ periculum vitæ, vel etiam gravis, & diuturni morbi affert. Quod intellige etiam ex bonis ad statum aliquo modo necessarijs; non verò ex bonis sibi ad vitam simpliciter necessarijs; quia ex ordine charitatis prius attendendum est sibi, quàm proximo.

8. In necessitate autem gravi, ex qua scilicet imminet proximo periculum gravis damni, ut captivitatis, infamiæ, &c. datur obligatio subveniendi proximo ex superfluis nature, & statui. Ita Sylvester, & Patres Azor, & Basemban. Dicere autem, quod in Secularibus, imò & in Regibus vix aliquid superfluum statui invenitur, & ideo predictos ab hujusmodi obligatione liberari, damnatum est ab eodem Innocentio Propositione 12. Deniquè in communibus pauperum necessi-

G 3

ta;

taribus satisfacit, qui ex bonis superfluis naturæ, & statui aliquando subveniat. Ita Divus Thomas, Patres Suarez, & Belarminus apud Patrem Busembau.

9. Demum, virtuti Religionis opponitur sacrilegium, quod omnia ferè præcepta potest pervagari. Huc autem proprie spectat superstitio, quæ est falsa religio, seu cultus vitiosus veri, vel falsi Numinis, in qua sæpè intervenit pactum explicitum, vel saltem implicitum cum Demone. Cujus sunt varieg species. Sed quod attinet ad nos, scire oportet primò, quod semper, ac detur in ea pactum explicitum cum Demone, id debet aperiri in confessione.

10. Secundò: Quod non debet aperiri, an superstitio fuerit per somma, vel carmina, vel sortes, vel stellas, vel aves, vel signa manuum, vel alia hujusmodi: quia hec omnia se habent merè materialiter, & sufficit explicare in confessione, se velle scire eventus futuros, vel secretos per media omnino improporcionata, & inconnexa. Tertio: Quod debet explicari semper ac in superstitutione aliqua miscetur circumstantia, quæ mutet speciem; solet enim misceri damnum proximi, sacrum rerum abusus, idololatria, &c.

11. Ad hoc etiam præceptum spectat obligatio recitandi Officium Divinum. Circa

quam

quam hic solum advertere oportet primò, quod qui officium integrum unius diei omittit, probabiliter solum unum peccatum committit. Unde satis erit, si dicat: *semel omisi Officium Divinum*. Qui verò per mensem, vel annum omittit, id debet explicare: quia tot peccata committit, quot sunt dies: eo, quod recitatio unius diei non ordinetur ad aliam, nec cum illa componat unum quid moraliter.

12. Similiter, qui voluit omittere unius diei officium, licet defacto non omiserit, unum peccatum committit: imò si uno actu voluit omittere officia unius anni, licet defacto non omiserit, unum peccatum committit: sed debet in confessione pluralitatem saltem in confuso explicare dicens: *semel volui plura officia omittere*, juxta latius dicta disputatione antecedenti, sectione 6. à num. 2.

13. Secundò: Qui habet cavellaniam collativam, aut aliud beneficium Ecclesiasticum non satisfacit obligationi recitandi, etiam si studio litterarum vacet, recitando per alium, ut est declaratum ab Alexandro VII. Propositione 21. Tertio: Non satisfacit, qui in die palmarum recitat officium Paschale, ex eodè Alexandro Propositione 34. Unde paritate rationis nec satisfaciet, illud officium recitando in majori hebdomada, & alijs diebus speciale

G 4

fig.

significationem habentibus in Ecclesia, licet hoc formaliter damnatum non sit. Ita merito docet Corella. Quarto: Ex eodem Alexandro Propositione 35. satisfacere non potest quis unico officio obligationi diei presentis, & crastini. Quinto: Ex Innocentio XI. Propositione 34. Qui aliqua causa non potest recitare matutinum, & Laudes, adhuc tenetur ad reliquas horas, si potest.

SECT. III. Circa secundum, & tertium Decalogi praeceptum.

1. AD secundum praeceptum pertinet blasphemia, iuramentum, & votum. Blasphemia est maledictio, convitium, seu contumelia in Deum, sive fiat, illi malum impre-cando, sive irridendo, sive ei attribuendo falsa, sive negando vera, sive tribuendo creaturis, quae ipsi debentur, sive etiam dicendo vera, sed quae ad ejus inhonorationem, seu vilipensionem tendant. Ubi jam advertes, blasphemiam, aliam esse haereticalem, quando quis assertivè vilipendit Deum, credendo aliquid contra ipsum, verbi gratia, *Deus est injustus*. Aliam non haereticalem, quando quis non assertivè, sed solum imprecativè Deum vilipendit, v.g. *maledictus sit Deus*.

2. Dis;

2. Differt autem specie una ab alia, quia in haereticali praeter malitiam contumeliam in Deum, datur malitia haeresis, unde debet explicari in confessione. Quod verò blasphemia sit contra Deum immediatè, sive contra Beatissimam Virginem, sive contra Sanctos, in sententia probabili non arguit diversitatem specificam: quia sicut honor, qui Sanctis debetur, non est praecisè propter eorum excellentiam nudè sumptam, sed quia ad Deum ipsi referuntur; sic injuria contra eos per blasphemiam facta, non eos afficit, nisi quatenus etiam referuntur ad Deum. Unde cum ab uno Deo blasphemiam omnes specificentur, satis erit blasphemiarum numerum in confessione aperire. Ita Pater Tamburinus ex Patre Azor.

3. Circa iuramentum, & votum id etiam advertendū est, quod sive iuretur per Deum, sive per Crucem, sive per Sanctos, sive voceatur Deo, sive Sanctis, iuramenta, & vota sunt ejusdem speciei. Unde satis erit in confessione dicere: *Falso juravi: votum fallum non servavi*. Si quis verò rem alias praecipit promissit voto, aut iuramento, v.g. additionem sacri in die festo, utrumque debet exprimere, quia sunt duo peccata specie distincta, aliud contra praeceptum Ecclesiae, & aliud contra votum, aut iuramentum. Imò si quis

VO-

vorum aliquod juramento confirmet, duplex etiam malitia dabitur specie distincta in ejus fractione; licet enim votum, & juramentum ad eandem virtutem religionis spectent, eam tamen respiciunt sub diversa ratione formali: votum enim fidem Deo obstringit, juramentum vero Deum ipsum, ut summè veracem in testem adducit.

4. Qui jurat falso ex consuetudine (idem dic de alijs peccatis) non tenetur consuetudinem in confessione aperire, quia peccata præterita (qua suppono jam aliàs ritè confessà) non addunt præsentì peccato circumstantiam novam. Si tamen confessarius interroget, tenetur Pœnitens talem consuetudinem declarare, ut præceptum est ab Innocentio XI. Propositione 58. Item, qui jurat falso, sed sine advertentia ex consuetudine, tenetur hanc consuetudinem vitare sub mortali, licet sæpè talis excusetur propter inadvertentiam hujus obligationis.

5. Circa auditionem Missæ tertio præcepto contentam breviter adverte primò: satisfacere eum, qui audit ab initio usque ad communionem, vel ab Epistola, vel ut alijs ab Evangelio, vel ut alijs cum Patre Laiman, quod non approbo, ab offertorio usque ad finem. Secundò: Satisfacere, qui eo tempore recitat horas Canonicas, aut aliàs orationes;

nes; imò apud Patrem Reginaldum, qui eo tempore confitetur, dummodo intentionem habuerit audiendi Missam, quod plures alijs probabilis negant; nisi fortè admodum brevis confessio fuerit. Tertio: Satisfacere, qui intentionem non habuit satisfaciendi propter oblivionem, vel alia causa, imò etiam; qui intentionem habuit non satisfaciendi, licet peccet eo actu contra obedientiam debitam Ecclesiæ præcipienti. Et ratio est, quia Ecclesiæ solum præcipit liberam operis externi executionem, qua posita, non est in potestate operantis, ut non satisfaciatur. Ita ex pluribus Authoribus Pater Bussembaum. Requiritur autem intentio audiendi Missam, quam doctrinam observa pro alijs rebus.

6. Quarto: Ex aliquorum sententia etiam satisfacere, qui exteriorem tantum attentionem habet, licet interius sit etiam advertenter distractus. Quod & de recitatione Officij Divini docent Navarrus, Sylvester, & Pater Conine, nec improbabile putant Patres Laiman, & Lessius. Et ratio utriusque est: quia Ecclesiæ non præcipit actus internos. Quæ doctrina potest libenter admitti pro scrupulosis. Quintò: satisfacere, qui simul in duobus altaribus, inter se non distantibus, audit duas Missas integras, vel qui divisivè dimidium Missæ unius Sacerdotis, & dimidium

audit alterius: non verò, qui simul, hoc enim damnatum est ab Innocentio XI. Propositione 53.

7. Circa opera, quæ diebus festis prohibentur, id solum occurrit, omnia opera servilia, quæ prohibentur, excusari à peccato, tum consuetudine, tum necessitate, tum dispensatione Episcopi, aut Parochi, si non detur facilis ad Episcopum accessus: tum etiam parvitate temporis, quæ à peccato gravi excusat, ut per horam laborare, maximè si labor non sit nimis fatigans corpus. Imò durum videtur (ait Pater Busembau) mortalis damnare, si quis duas, aut tres horas impendat. In causis verò forensibus, & judicialibus, quæ etiam prohibentur, non tam quantitas temporis, quàm qualitas operis attendi debet. Unde grave peccatum esset venditio rei magni momenti, & cum magna solemnitate, licet brevi tempore facta.

8. Ad hoc etiam præceptum reducitur jejunium: constatque primò, ex alibi dictis, illius fractionem contra duplex præceptum unicum esse peccatum: duplex vero, si contra præceptum sit, & contra votum, vel penitentiam. Secundò: In jejunio duplex inveniri præceptum, alterum positivum solum comedendi una vice, & ideo solum committitur peccatum in secunda comestione, non verò,

verò in tertia, aut quarta: alterum negativum non comedendi carnes, quod cum negativum sit, obligat semper, & prosemper, & ideo toties committuntur peccata distincta in eadem die, quoties fiunt comestiones carnum moraliter distinctæ.

9. Tertio: Quod non comestio carnum est de essentia jejunij: unde quoties quis carnes comedit licitè, vel illicitè, non ultra obligatur ad jejunium illa die, licet adhuc maneat obligatio non edendi carnes: unde qui propter infirmitatem, vel alia causa licitè carnes comedit, deobligatus est à jejunio. Qui vero propter easdem causas dispensatus est solum circa jejunium, non ideo deobligatus est à non comestione carnum. Denique, qui comedendo carnes frangit jejunium, debet utrumque in confessione aperire, quia violat duas obligationes inter se separabiles.

10. Hæc scripta, & egesta dictata sunt ex valde probabili plurium doctorum sententia. Postea verò SS. D. noster Benedictus XIV. duo Decreta expedivit in forma Brevis anno 1741. alterum incipiens: *non ambigimus*; alterum verò: *in suprema*. Quæ Decreta publica fecit in Hispania Illmus. Inquisitor Generalis in Edicto expedito die 31. Januarij anno 1747. Et licet tam Decreta Pontificia, quàm præfatum Edictum non sint adhuc Mexici publicata,

tata, quia tamen publicari possunt; hic ea exponam, & advertentias aliquas adjiciam, quibus aliquibus dubijs, quæ inæ. emergere possunt, satis occurram.

11. Primò ergò præcipit Summus Pontifex, ut in diebus quadragesimalibus, & alijs, in quibus viget Ecclesiæ præceptum jejunandi, qui impediti non sunt aliqua evidenti juris naturalis necessitate, vel aliquo Pontificio privilegio non gaudent, una solum utantur comestione piscium. Qui verò licentiam habent carnes illis diebus edendi, eo quod illis piscium comestio nociva sit, unica etiam utantur comestione carniùm, prorsus apiscibus abstinendo, & in reliquo consuetam jejunij formam observent, ita ut etiam in collatione nocturna carnes manducare non possint, sed legumina, aut fructus, quibus, & in ea quantitate, qua vesci solent Personæ timorate conscientiæ.

12. Secundò: Præcipit sub mortali ijs, qui licentiam comedendi carnes alijs impertiunt, ut illis advertant obligationem, quàm habent in reliquo præter esum carniùm, jejunij formam servandi. Additque præceptum non comedendi pisces etiam ad Dominicas quadragesimales, in quibus non viget jejunium, extendi.

13. Tertio declarat: Eos, qui habita li-

cen-

centia possunt comedere carnes, posse etiam ova, & reliqua lacticia manducare, & similiter ea posse manducare, qui licet licentiam habeant carnes manducandi, illa uti nolunt.

14. His positis ad vitandos scrupulos ad-
verto primò: Prohibitionem Pontificiam solum versari circa pisces, non verò circa olera; legumina, & alia, quæ in diebus jejunij vesci solent. Secundò: Quod hi qui propter pro-
vectam ætatem, aut propter nimium quotidianum laborem juxta Doctorum sententias à jejunio deobligati sunt, si alias licentiam etiam habent carnes comedendi, non tene-
ri in reliquo formam jejunij servare. Tum quia Decreta Pontificia, ut et ipsam Edictam Inquisitoris Generalis declarat, loquuntur de ijs, qui impediti non sunt aliqua evidenti juris naturalis necessitate. Talis autem est ætas valde pro-
vecta, aut nimius labor quotidianus. Tum quia præcepta Pontificia præcipue ten-
dunt contra eos, qui dicebāt de obligatos esse à jejunio ex eo præcisè quod licentiam co-
medendi carnes habeant. Unde qui aliunde deobligati sunt à jejunio, si simul comedendi carnes licentiam habeant, non remanent ad unicam carniùm comestionem adstricti.

15. Tertio: Qui licentiam habent carnes comedendi, non solum quia pisces illis nocivi sunt,

sunt,

sunt, sed propter aliam etiam habitualem infirmitatem, aut stomachi debilitatem, si per comestionem carnum tali infirmitati, aut debilitati sufficienter occurratur, manebunt in reliquo obligati ad formam jejuniij letandam.

16. Quarto: Quod ij qui licentiam habent carnes comedendi, in alijs diebus, in quibus non datur obligatio jejuniij, sed solum obligatio à carnibus abstinendi, quales sunt dies veneris, possunt in illis diebus ovis vesci, & lacticijs, imò, & carnes cenare: quia præcepta Pontificia solum loquuntur de diebus jejuniij.

17. Ad extremum adverte, quod per Bullam Cruciatæ nemo potest à præfatis præceptis liberari: Bulla enim Cruciatæ solum concedit, ut ex licentia utriusque Medici spiritualis, & corporalis possit quis diebus prohibitis carnes, & lacticia manducare; non verò deobligat illum à jejunio, nec facultatem concedit carnes simul, & pisces comedendi.

SECT. IV. Circa quartum, & quintum Decalogi præceptum.

1. **O**mnis injuria gravis, qualis est percussio, occisio, contumelia, detrac-

tractio, infamatio, & si qua est alia, facta Parentibus, filijs, Avis. Proavis, marito, uxori, fratri, sorori, non verò contra alios propinquitatis gradus, inducit malitiam specie distinctam, aperiendam in confessione contra virtutem pietatis, & amoris præcipui illijs debiti. Non tamen erit necessarium determinatè aperire, an injuria facta fuerit Patri, an verò fratri, &c. quia id solum aggravat magis, aut minus intra eandem speciem. Plus tamen requiritur, ut peccet Pater contra filium, quàm ut peccet filius contra Patrem: nam percussio, vel contumelia, quæ facta à Patre in filium propter autoritatem Paternam est levis, erit gravis facta à filio contra Patrem.

2. De injurijs factis Religioso, vel Sacerdoti, idem existimo cum Bonacina contra Patrem Tamburinum, asserre scilicet specialem malitiam in confessione aperiendam: quia in communi hominum estimatione datur specialis deformitas contra statum. Similiter injuriæ factæ Principi, aut superiori, ut superior est, vel quæ cedant in detrimentum illius ut talis; quia tunc læditur virtus observantiæ ipsi debitæ. Injuria verò facta contra Benefactorem etiam insignem non affert specialem malitiam aperiendam in confessione: quia virtus gratitudinis, quæ tunc læditur,

non infert obligationem saltem gravem.

3. Quæres : An idem , quod de contumelia , detractatione , &c. dicendum sit de furore ? Respondeo negativè . Unde non erit circumstantia aperienda , quod filius furetur à Patre v. g. nisi quando inde Pater de pauperaretur : tunc enim solum in eo casu esset contra pietatem .

4. Circa quintum Decalogi præceptum diximus supra de eo , qui uno ictu plures simul occidit , aut vult occidere . Hic aliqua notanda sunt . Primo : Qui occidit aliquem , illum specialiter discernendo , extrahendo cor , jecur , vel quid simile perpetrando , specialem malitiam feritatis admittit aperiendâ in confessione . Homicidium , vel percussio gravis cum sanguinis effusione in loco sacro , habet adjunctam malitiam sacrilegij in confessione explicandam : quod non extendendum est (ait cum Cardinali de Lugo Pater Tamburinus) ad percussorem quamlibet gravem , v. g. verbera ab inimico inflicta sine effusione sanguinis : quia Ecclesiæ prohibitio solum meminit de homicidio , & percussione cum sanguinis effusione . Contrarium tamen tenet Pater Fagundes , cui magis adhæreo , maximè si percussio sit publica , & cum gravi irreverentia loci sacri , quæ independens est à prohibitione Ecclesiæ , ex

qua

qua solum inferitur , tunc non dari violationem loci sacri , quæ ritu reconciliationis indigeat .

5. Tertio : Qui non immediatè occidit , sed tamen læthaliter vulnerabit , vel venenû læthale propinavit , vel consilium dedit tendens ad mortem alicujus , satis erit , si dicat in confessione : *Vulneravi læthaliter , venenû læthale propinavi , dedi consilium efficax ad mortem* , quin explicet sequutam , vel non sequutam fuisse mortem , quia peccatum solum stetit in causa , non in effectu , & morte sequuta : & potest accidere , ut quando mors sequatur , jam delinquens sit contritus , & in gratia , & idem dic de alijs materijs , in quibus peccatum solum fuit in causa . Aliquando verò per accidens id erit necessarium explicare propter circumstantiam censuræ , vel casus reservati , quæ fortè interveniat , vel ut penitens cognoscat , quàm obligationem habeat restituendi .

6. Quarto : Qui vult , seu desiderat simpliciter malum aliquod proximo , non est opus , ut aperiat , quod malum desideravit , an mortem , an infamiam , quia illa omnia quando sistitur in ea voluntate simplici , & inefficaci sunt contra charitatem in genere , qua tenemur non velle malum alicui , non verò læditur , nec lædi desideratur jus parti-

H2

cu2

culare, idem est de gaudio, quo quis gaudet de morte, aut infamia proximi; unde satis est si confiteatur: gravissus sum de gravi malo proximi; aliter esset si desideraret, vel gauderet de tali malo qua tali, v. g. in honore: tunc enim id aperiendum est. Ita P. Moya infra citandus.

7. Si verò quis velit inferre malum proximo, vel id desideret, debet aperire speciem mali, mortem v. g. vel infamiam, quia sicut ipsa objecta volita executioni mandata specie differunt, & deberent absque dubio aperiri, ita ipsa desideria malum inferendi contrahunt etiam diversam malitiam, non verò opus est individuationem mali aperire, v. g. an desideravit furari equum, an pecuniam. Videatur citatus Moya tom. 1. tract. 3. disp. 3. q. 3. c. 9.

8. Quinto: Qui proximo vult malum aliquod, quatenus ipsi bonum est, non peccat, ut si desideret morbum, ut à peccatis resipiscat, mortem, ne ultra vivens Deum offendant: similiter non est peccatum tristani de bono alicujus, quatenus ipsi malum est, ut de sanitate alicujus, qui ex ea sumit occasionem peccandi. Nec qui ob bonum publicum desiderat mortem alicujus, v. g. Haresiarchæ, imo nec qui optat mortem sibi, vel alteri ad vitandum grave aliquod dam-

damnum imminens ipsi personæ, cui desideratur, ut gravem infirmitatem, gravent infamiam, vitam valde acerbam, &c.

9. Non verò licet etiam inefficaciter mortem alicui desiderare, aut de illa gaudere propter aliquod temporale emolumentum; nec filio desiderare mortem Patris propter eventuram hereditatem, nec propter illam gaudere de Parricidio etiam inebritate à se perpetrato, ut est declaratum ab Innocentio XI. Propositionibus 13. 14. & 15.

SECT. V. Circa sextum, & nonum Decalogi præceptum.

1. **I**N rebus tam lutosiis, ac faridis, quæ his præceptis prohibentur, satis erit ea quæ magis practicæ Confessariorum expeditioni conveniunt breviter, & pertransnam declarare, discurrendo circa delectationes, desideria, colloquia, & singulas species in quibus exterius luxuria consumatur.

2. Primo igitur circa delectationes, & desideria advertit, quod delectatio differt à desiderio in eo quod delectatio fit actus inefficax, qui in solo actu interno consummatur, & ideo dicitur morosa, quia cum peccans non transeat ad volendum exequi

id de quo delectatur, moratur, & quiescit in ipsa delectatione; desiderium verò est actus ex se efficax, & consummatur, sive consummari appetitur in executione operis externi.

3. Certum ergo est, desiderium includere malitiam objecti desiderati, unde debet aperiri in confessione species talis objecti, an scilicet fuerit persona sacra, nupta, &c., quia desideria sumunt specificationem ab objectis desideratis; delectatio verò morosa, in valde probabili sententia, quam tenent PP. Valquez, Castro Palao, Tamburin, & plures alij aliter se habet, nec opus est in confessione aperire personas circa quas talis delectatio est habita, quia cum solum consummetur in ea voluptate interna, sine desiderio violandi jus aliquod speciale personæ, inde est quod totam suam malitiam præcisè desumat ex intemperantia in re venerea solum in genere.

4. Si verò quis delectaretur de persona ut tali, v. g. de copula cum conjugata ut conjugata, tunc deberet persona aperiri juxta proximè dicta sect. antecedenti num. 6. sicut etiam si quis delectaretur de actu sodomitico, quia tunc delectatio versatur in illum ut distinctum ab actu naturali. Idem quod de delectatione, dicendum est de as-

pe-

pectu venereo, qui non ultra progrediat ad concupiscendam personam, quia tunc etiam tota delectatio visus interius consummatur; si verò progrediat ad aliquem actum externum, ut oscula, amplexus, &c. tunc etiam circumstantia personæ debet aperiri, quia jam exterior actio consummatur.

5. Religiosus, vel alius habens votum castitatis simpliciter, si habeat delectationem morosam debet explicare suum votum, conjugatus verò illam habens non debet explicare suum statum; disparitas est quod vivens simpliciter castitatem, totum se Deo consecrat interius, & exterius, & ideo etiã per delectationem morosam violat jus Dei, & virtutem Religionis; conjugatus verò solum præstitit fidem conjugati circa corpus, non circa mentem, & ideo talis fides solum violatur per actus externos, vel per internos ad externa tendentes, ut sunt desideria juxta proximè dicta.

6. Secundò: Circa locutionem turpium nota, quod si quis dum de turpibus loquitur, ea ipsa objecta concupiscat, & desideret, debet materiam, seu objectum aperire; si verò delectetur solum de ipsa turpi narratione, vel de ipsis objectis per narrationem representatis sine desiderio tamen illorum, satis est si dicat in confessione: locu-

H 4

tus

tus sum turpiter me delectando, quod patet ex proximè dictis.

7. Idem dicendum est de eo, qui absque desiderio se jactet, vel laudet de peccato inhonesto, non enim debet explicare statum personæ etiam si cū jactantia habeat delectationem, nisi forte jactantia, & delectatio esset de actu venereo habito cum tali persona ut tali juxta dicta; quando ergo jactantia, & delectatio dantur, utrumque debet explicari, quia delectatio venerea, & jactantia differunt specie; si verò sola jactantia datur, ut sepe contingit absque delectatione, satis probabile est quod docent PP. Palao, & Tamburinus, tunc satis esse si dicatur in confessione: *jactavi me de peccato mortali*, quin aperiatur species peccati, an scilicet fuerit fornicatio, adulterium, an furtum, an homicidium.

8. Et ratio est, quia tota malitia illius jactantiz stat in eo quod offensa Dei sumatur ut medium ad captandam laudem, & gloriam apud homines, quæ magna est Dei irreverentia, id quod æquè in omnibus mortalibus reperitur, sicut qui confitetur tacuisse malitiosè peccatum in confessione, non tenetur aperire, quod peccatum illud fuerit sed satis erit, si illud inter alia peccata confiteatur, quia sacrilegium, & irreverentia, quæ fit Sacramento, eadem est sive hoc, sive illud peccatum taceatur,

9. Si

9. Si verò cum te jactas de peccato, alia circumstantia intercesserit, v. g. scandali, de decoris proximi, &c. ea erit aperienda; item jactantia eadem est in ordine ad confessionem, sive verè commiseris peccatum, de quo gloriaris, sive non, quia in utroque casu equè assumis offensam Dei pro medio ad laudem obtinendam, unde si verè commisisti illud peccatum, & jam aliunde illud confessus es, non teneris, quando confiteris jactantiam, illud iterum aperire, & satis erit si dicas: *jactavi me de mortali*, quin exprimas, quod verè commisisti.

10. Idem quod de jactantia de proprio peccato, dicendum est, si laudes alterum de peccato, semper tamen addendo circumstantias, quæ fortè intercedant, ut si delectationem simul habeas vel laudatione tua alteri præbeas occasionem complacentiæ, & delectationis de peccato. Denique si te, vel alium laudes non de peccato, sed de ingenio, dexteritate, aut industria, qua perpetratum est, absque periculo complacentiæ, vel scandali, non esse peccatum mortale asserit cum P. Sanchez, P. Tamburinus.

11. Tertio: Circa primam luxuriz speciem, quæ est simplex fornicatio, nempe concubitus viri cum femina nulla interveniente circumstantia matrimonij, voti, consan-

gui-

gunitatis, &c. adverte, non esse necessariū explicare numerum cum quibus peccasti, sed actum, unde qui cum tribus feminis ejusdem rationis rem habuit, semel cum singulis, satis est si dicat: *ter fornicatus sum*, similiter si sit cum tribus conjugatis, satis est dicere: *ter adulterium commisi*, & sic in alijs speciebus. Fideles peccans cum infideli non ideo incurrit novam malitiam in confessione aperiendam, quia licet detur prohibitio Ecclesiae, ut ejusmodi contrahant matrimonium, ea non extenditur ad nostrum casum.

12. Quando in congressu venereo non servatur situs, & modus naturalis, si tamen servatur vas naturale, nec periculum addit pollutionis extra vas, non est circumstantia necessariō aperienda in confessione, quia solum est peccatum veniale. Imo inter conjuges cum id aliqua necessitate honestatur, nec veniale. Copula incepta, sed non absoluta, debet ita explicari, quia in affectu fuit fornicatio, & in re solum fuit tactus impudicus, ad tendo insuper si forte pollutio extra vas intercessit.

13. Quarto: Circa stuprum quod est secunda luxuriae species, adverte, esse concubitam viri cum virgine ipsa repugnante, nā ea consentiente ex probabilissima sententia est

est simplex fornicatio; unde sequitur statum virginittatis, nec in actibus externis, nec in desiderijs debet in confessione explicari, nisi virgo ipsa repugnaverit, ideoque neque vir, neque femina, qui prima vice peccantes voluntariē virginittatem amittunt, tenentur circumstantiā virginittatis explicare. Hic autem obiter scias, quod qui vi, vel fraude, vel promissione virginem defloravit, tenetur vel eam ducere, vel dotare, & solvere quod promissit: si verō eam consentientem defloravit absque ulla promissione, ad nihil tenetur. Ita ex P. Lesio, P. Tamburinus.

14. Quinto: Circa raptum adverte, illū esse cum persona aliqua violentē abducitur ad turpem actum cum ea exercendum, unde difert à stupro, primo, quia stuprū semper est cum virgine, raptus verō cum qualibet persona etiam ejusdem sexus. Secundo: quod ad stuprum sufficit violentia, vel ad sumum fraus, ad raptum verō præter violentiam requiritur abductio; circumstantia vero raptus semper est explicanda in confessione, quia est specialis malitia contra justitiam.

15. Sexto: Circa adulteriū adverte illud esse cum saltem alteruter coeuntium est conjugatus, quod si sit uterque, dari duplicem malitiam aperiendam in confessione, di-

ximus supra disput. 12. sect. 6. n. 3. Nec tollit malitiam adulterij, quod conjux adulterantis in actu peccaminoso consentiat, ut est declaratum ab Innocent. XI. propositione damnata 50. quia etiam illo, vel illa consentiente, fit injuria statui, & Sacramento Matrimonij. Observa tamen, quod Sponsus solum de futuro non debet hanc circumstantiam explicare, si contra castitatem peccet, ut ex Basilio Pont. docet Tambur. quia per Sponsalia non dum traditur jus in corpus, sicut qui vovet Religionem se ingresurum, peccans contra castitatem, non tenetur votum explicare, quia per promissionem religionis, non adhuc contraxit obligationem voti castitatis. Aliter dicendum videtur de Sponsa, maxime si virgo fuerit, & ante matrimonium virginitatem amittat, quia corpus suum alteri promissum, notabiliter corruptum. Vid. P. Bufemb. lib. 6. tract. 6. cap. 1. dub. 2. n. 3.

16. Septimo: Circa incestum adverte, eum esse peccatum luxuriae cum persona conjuncta, vel carnaliter per consanguinitatem, aut affinitatem usque ad quartum gradum inclusivè (nam in alijs gradibus jam erit simplex fornicatio) vel spiritualiter per Baptismum, aut Confirmationem, quae conjunctio, & affinitas datur inter Baptizantem, &

& Baptizatum, inter Patrinum, & Matrem nam cum ipso Baptizato, & ejus Parentibus, & inter Baptizantem, & Parentes Baptizati; quod idem est respectivè in confirmatione; vel tandem legaliter per adoptionem alicujus in filium, & haec conjunctio datur inter adoptantem, & adoptatum; inter adoptatum, & filios adoptantis, qui in ejus sunt potestate, inter adoptantem, & uxorem adoptati, & inter adoptatum, & uxorem adoptantis.

17. His suppositis probabile est ex D. Thom. nec consanguinitatem, ab affinitate specie differre, nec (ex P. Tambur. & Fillucio asserente esse doctrinam D. Thomae, & Thomistarum) unum gradum consanguinitatis, aut affinitatis ab alio, nec (ex Card. de Lugo, & eodem Tambur.) adoptionem à consanguinitate, & affinitate, unde satis erit in confessione dicere: *incestum commissi*: quin explicetur consanguinitas, vel affinitas, vel adoptio, aut earum gradus, & diversitas: & ratio est, quia in his omnibus una est specie difformitas contra reverentiam debitam conjunctis, licet modo magis, modo minus gravis propter majorem, aut minorem conjunctionem; magis autem, & minus, non variant speciem.

18. Incestus verò cum conjunctis spiritualia-

tualiter specie differt ab alijs incestibus propter circumstantiam Sacramenti, ratione cuius reducitur ad quoddam genus sacrilegij, unde id erit aperiendum in confessione, non verò, an conjunctio fuerit ex baptismo, an ex confirmatione; nec an baptizans, v. g. peccaverit cum baptizata, an cum Matre ipsius, quia semper est eadem specie irreverentia facta personis ex intuitu, & ratione Sacramenti conjunctis.

19. Insuper, quia ex sponsalibus de futuro validè initis oritur impedimentum, quod dicitur publicæ honestatis dirimens matrimonium inter sponsum, & consanguineos sponsæ in primo gradu, & è contra, quod impedimentum etiam oritur ex matrimonio rato non consummato dirimens tamen usque ad quartum gradum, etiam si matrimonium fuerit irritum ex quocumque capite, præterquam ex defectu consensus; in his ergo etiam committitur incestus contra reverentiam conjunctis debitam, propter quam conjunctionem positum est ab Ecclesia impedimentum dirimens matrimonium, non verò erit explicanda persona, nec gradus propter dicta.

20. Deniquè malitiam habet incestus explicandam in confessione peccatum sodomie commissum cum aliqua persona viro, vel

vel famina conjuncta conjunctione aliqua ex dictis, quia etiam est contra reverentiam debitam conjunctis, licet per hujusmodi incestum non incurrantur pænæ lætæ contra incestuosos, solum enim fulminantur contra incestum propriè dictum, scilicet media copula naturali; non verò erit opus in confessione explicare personam, sed satis erit dicere: *comissi incestum sodomiticum*, addendo tamen si incestus fuerit propter conjunctionem spirituales, juxta jam proximè dicta num. 18.

21. Octavo: Circa sacrilegium adverte, esse peccatum contra castitatem, cujus malitia specialis contrahitur vel ratione personæ sacræ, vel ratione loci sacri. Circa personam sacram, nihil occurrit dicendum, præter ea quæ diximus disp. 2. sect. 3. n. 8. in fine, & sect. 9. n. 1. & alibi sparsim, solum adverte, quod si votum castitatis non fuerit totale, solum erit malitia sacrilegij peccare in eis ad quæ se votum extendit.

22. Circa locum diximus eadem sect. n. 8. 9. & 10. quid intelligatur nomine loci sacri. Hic scias quod omnis voluntaria pollutio, & copula illicita in loco sacro habet in communioni sententia malitiam sacrilegij, & cum est notoria violat Ecclesiam; non verò eam contrahit copula licita inter con-

conjuges, quando non est notoria, & adest necessitas. Eandem malitiam contrahunt oscula, tactus, & locutiones turpes, maxime si publicè fiant, propter magnam loci sacri irreverentiam. Eandem contrahit apud PP. Tambur. & Diana, qui dum sacrum facit, dum fert hostiam ad infirmum, dum ministrat alteri Eucharistiam, dum actu communicat, vel immediatè post, dum adhuc manent species sacræ, faminam concupiscit, vel aliud quid gravè contra castitatem admittit propter peculiarem irreverentiam, quæ fit Deo.

23. Qui verò diebus festis, vel sacris etiam si sint majoris hebdomadæ peccat contra castitatem, non inde contrahit novam specie malitiam explicandam in confessione; & idem est si contra aliam virtutem peccet, nisi fortè magna, vel valdè dissoluta irreverentia sequeretur, ut si comedias, ludos publicos, &c. in die, v. g. feriæ quintæ, aut sextæ majoris hebdomadæ exhiberet. De sacrilegio confessarij sollicitatis diximus disp. 2. sect. 9. n. 4.

SECT. VI. De peccatis contra naturam.

1. Peccata, quæ dicuntur contra naturam sunt mollities, sodomia, & bestialitas, quæ quidem sunt specie infima distinctæ, ut est declaratum ab Alexandro VII. in damnatione propositionis 24. Mollities est voluntaria pollutio absque concubitu, & est prohibita ipso jure naturæ, ut etiam constat ex declaratione Innocent. XI. propositione 49. quod si quis dum illam haberet, habeat etiam cogitationem aliquam veneream, debet illam explicare in confessione, addendo statum personæ, circa quam cogitavit, si cogitatio fuit cum desiderio conjuncta juxta supra dicta. Item debet quis explicare si ad pollutionem usus fuerit manibus, vel alijs partibus alterius personæ, & si fortè sit specialis aliquis affectus ad vas præposterum, vel habeatur pollutio cum persona ejusdem sexus ex affectu ad talem sexum, tunc in utroque casu pollutio inducit malitiam sodomie, non verò aperiendum est in confessione, si quis ad pollutio nemuratur inanimato aliquo instrumento.

2. Si quis alium suis manibus polluat, ex-

plicandum est in confessione propter cooperantiam cum peccato alterius, & etiam explicandus est status illius an conjugatus, an Sacerdos, &c. si vero te polluat, non teneris explicare statum illius, juxta dicta disp. 2. sect. 9. n. 2. de eo, qui habens votum castitatis alium consilio, vel alio modo ad peccandum contra castitatem inducit, nisi forte ille etiam delectatione, desiderio, vel alio modo contra castitatem peccet, quod fere semper accidet, quia tunc cooperaris illius speciali malitia.

3. Addit P. Tambur. ex P. Sanch. quod frigidus, vel eunuchus peccans cum femina debet, se esse talem explicare, quia tunc praeter malitiam fornicationis addit etiam malitiam contra naturam, eo quod sit frustratio finis naturalis scilicet generationis, atque inutiliter proprium, & femineum semen provocetur.

4. Sodomia alia est perfecta, scilicet, concubitus duorum ejusdem sexus, alia imperfecta, scilicet, concubitus viri cum femina in vase praepostero, & utraque est speciei distincta, ideoque explicanda in confessione. Ad perfectam sufficit motivum, scilicet affectus ad indebitum sexum; ad imperfectam sufficit affectus ad partem praeposteram: unde si concubitus maris cum femina

mina sit naturalis ex affectu ad sexum femininum, est solum copula fornicaria; adulterina, &c. si cum affectu ad partem praeposteram est sodomia imperfecta; si denique sine concubitu detur mere ad explendam libidinem, erit mollities.

5. Bestialitas est concubitus cum re animata non ejusdem speciei cum homine, nec requiritur quod in confessione aperiat quodnam genus animalis fuerit. Huc reducitur coitus cum Dæmone, qui specialiter est explicandus, quia praeter malitiam bestialitatis superaddit peccatum in eo commercio cum Dei inimico, & insuper quam formam sumpserit Dæmon an viri, an feminae, an nuptae, &c. quia tunc additur affectus ad talem speciem.

6. Ad finem advertere, Confessarium in rebus venereis interrogandis prudentissimum esse debere, maxime cum seminarum, aut puerorum confessiones excipiet; & ut DD. advertunt, minus inconveniens est, ut aliqui peccata hujusmodi minus perfecte intelligat, quam ut Poeni, vel sibi scandalum creet.

12

SECT.

SECT. VII. Circa septimum, & decimum decalogi præceptum.

1. Diximus de quantitate furti non debere explicari in confessione disp. 2. sect. 9. n. 5. & de futuro in loco sacro ibidem n. 8. 9. & 10. Nunc adverte primò ab omnibus DD. indecisum relinqui quantum sit quantitas gravis, ut factum sit peccatum mortale. Praxis autem in America nostra est, quod octo regalia reputentur materia gravis respectu cujuslibet etiam ditissimii quatuor verò respectu mediocriter divitis, duo respectu pauperis, imò respectu Indorum, qui diurno labore, & sudore vix unicum regale lucrantur, unicum erit materia gravis; imò minor quantitas aliquando sufficiet, si in notabile detrimentum personæ cedat.

2. Adverte secundò: Materiam esse gravem, etiam si quis eam minutis furtis furetur; contraria enim propositio damnata est ab Inn. XI. quæ inter 65. erat 38. asserens: *Non tenetur quis sub pena peccati mortalis restituere quod ablatum est per pauca furti quantumcumque sit summa totalis*, quod verum est sive quis ab uno, sive à pluribus furetur; & ratio

est, quia si fuerit ab uno, lædit graviter justitiam commutativam, quæ præcipit, ne cui fiat injuria gravis, & grave damnum, hoc autem sit, etiam si fiat per pauca furti: si verò à pluribus furetur, rem levem à singulis, licet tunc non lædatur graviter justitia commutativa, quia nemini fit injuria gravis, & grave damnum, læditur tamen graviter justitia legalis, quæ procurat Reip. bonum, contra quod bonum esset si quis per levia furti diteketer, & aperiretur janua latrocinij, nec homines industria sua rapacitate consilii labori incumbere vellent.

3. Sed tamen adverte tertio: Communem esse doctrinam, quod in eo qui ab uno sæpius furatur pauca, si detur notabilis interruptio temporis inter furtum, & furtum, ita ut non videatur fieri ex industria, sed data occasione, requiritur major quantitas ad peccatum mortale, quam si simul furaretur, & major quando à pluribus simili temporis interruptione furatur, magis enim requiritur ut lædatur graviter justitia, & bonum commune Reip. quam ut lædatur justitia commutativa, & bonum peculiare alicujus personæ. Quæ autem major quantitas ad mortale sufficiat, non adeo constat. P. Moya in hoc secundò casu requirit 40. regalia, Diana duplo majorem quantitatem requirit, quam

quam ordinariam, qualis erit 16. regalium.
 4. Sed placet omnino P. Cardenas, qui
 cum PP. Rebello, & Sanch. in primo casu,
 quando scilicet quis ab uno furatur, maio-
 rem duplo quantitatem requirit, quod dis-
 cernendum erit ratione qualitatis personæ,
 quæ si talis sit, ut ab ea furari simul quatuor
 regalia sit mortale in furtis minutis, & dis-
 cto modo interruptis requiratur ad morta-
 le quantitas octo regalium, & sic de alijs pro-
 portione servata. Quando verò quis à pluri-
 bus furatur, major quantitas quàm duplex re-
 quiratur; in quo semper attendendum erit
 iudicio viri prudentis, & litterati.

5. Adverte quartò: Rapinam, quæ præter
 rei aliene usurpationem, addit violentiam,
 esse speciem distinctam à furto, & ideo speciali-
 ter aperiendâ in confessione; quod verò dam-
 num fiat hoc, vel illo modo, vel illo instru-
 mento, quod fiat per dolosum contractum,
 vel per usuram, vel alio modo non variat spe-
 ciem, nisi aliud de aliâ miscetur circumstan-
 tia, quæ debeat in confessione aperiiri.

*SECT. VIII. Circa octavum deca-
 logi præceptum.*

1. Præter sparsim jam dicta de detractio-
 nibus, & contumelijs, præsertim disp.

2. sect. 5. n. 5. & sect. 6. n. 7. & in hac disp.
 sect. 4. n. 1. & 2. nunc adverte primo, quod
 sive proximus fuerit infamatus ut fur, sive
 ut hæreticus, sive fuerit Rex, aut Episcopus,
 aut Sacerdos, sive fuerit coram pluribus, si-
 ve coram paucioribus semper detractio, &
 infamia remanent magis vel minus graves
 intra eandem speciem, unde satis est dicere
 in confessione: graviter detraxi, aut infamavi,
 ita P. Tambur. ex PP. Molina, Lugo,
 Azor, & alijs, & idem dicendum est de ju-
 dicio temerario.

2. Secundò: Probabile est ex eodem Tam-
 bur. non differre speciem falsum crimen im-
 ponere, & verum; sed occultum revelare,
 quia utrumque eandem bonam existimatio-
 nem lædit. Tertio: Si in detractio-
 ne læditur circumstantia mutans speciem, ea
 erit aperiendâ, ut si ex detractio-
 ne damnum imminet vitæ, honoris, aut bo-
 norum, vel si qui te detrahentem audit, ga-
 visurus sit de malo proximi, quia tunc est
 circumstantia scandali. Quarto: Sufurro, qui
 non solum detrahit, sed detrahendo discor-
 dias seminat, & pacem turbat, debet hoc in
 confessione aperire, quia præter detractio-
 nem, novam illam speciem malitiæ contra
 charitatem incurrit.

3. Quares, an sine peccato detractio-
 nis possit

possit quis complicem in confessione aperire? In hac difficultate utrimque probabiliter disputatur, & quaestio procedit quando quis nequit integrè suum peccatum declarare, quin complicem aperiat, ut qui non habet consanguineam aliam, nisi sororem quam Confessarius agnoscit, non poterit incestum confiteri, nisi detegendo sororem Confessario. Respondeo; quod tunc tenetur, si commodè potest, adire, vel expectare unum aut duos dies alium Confessarium, cui non sit nota soror; & si id non potest, vel consolationem habet in confitendo huic Confessario, tenetur suum peccatum integrè aperire, licet complex inpotescat. Primo: Quia majus jus quis habet ad suam famam servandam, quam ad servandam famam proximi, & tamen nemo excusatur, ne aperiat sua propria scelera Confessario. Secundo: Quia ut est valdè probabile, non peccat saltem mortaliter; qui defectum proximi uni, vel duobus viris prudentibus illum alijs non manifestaturis narrat; ergo multò magis Confessario sub confessionis sigillo. Tertio: Quia cum complex peccat videtur cedere jure suo; scit enim tale peccatum à socio fortè in confessione aperiendum.

4. Imò ex eodem P. Tambur. idem dicendum est de peccato veniali quod nequeat ape-

aperire, nisi intelligatur peccatum mortale complicitis, & de peccato alias ritè confessio, & absolutio, quando apparet eadem ratio consolationis spiritualis, vel petendi consilium, quæ si nulla appareat, cum alias non detur præceptum ea peccata confitendi, tenetur ex charitate illa non confiteri.

SECT. IX. An Confessio debeat semper esse integra materialiter?

1. **C**ertum est regulariter loquendo ita esse debere adeo, ut nullum peccatum mortale, quod post sufficientem discussionem in mentem occurrat, taceatur; aliquando verò sufficit integritas formalis; id est, quæ hic, & nunc sufficiat ad Sacramentum poenitentiae, etiam si aliquid, vel aliqua peccata taceantur; hoc autem evenit quando quis physicè, vel moraliter est impotens omnia explicare; ut est primo, mutus, & surdus, qui solum tenentur dicere per nutus, vel aliter quantum moraliter possunt. Secundo; Ignarus idiomatis tempore præcepti, vel alterius necessitatis, potest absolvi etiam si non benè intelligatur, nec talis tenetur per interpretem confiteri, nisi ad summum in periculo mortis, imò tunc sufficit aliqua confiteri.

2. Ter-

2. Tertio: Moribundus usu linguæ destitutus si petat absolvi, vel alia signa doloris det, vel ante dederit, etiam si tunc Confessarius non fuerit presens, debet absolvi sub conditione; quod si nullum signum dederit, non potest in communiori sententia absolvi, quia tunc nulla datur sensibilis confessio, adhuc per signa, quæ possit esse materia Sacramenti poenitentiae; quia tamen aliqui DD. putant eiusmodi moribundum satis petere confessionem per Christianos mores tota vita sensibilibus peccatos, censet P. Tambur. tutum in praxi tale absolvere sub conditione, quia per hanc cavetur injuria Sacramenti, & alias consulitur quantum potest saluti moribundi. Imò si quis actualiter peccans destituatur sensibus, licet in communissima sententia nequeat absolvi, si nullum signum dederit doloris, & voluntatis confitendi, adhuc tamen in eo casu censet prefatus Tambur. posse sub conditione absolvi, quia raro evenit ut tam subito, quis sensibus destituatur, ut vicinus morti non possit conteri, & velit confiteri.

3. Quarto: Quando Poenitenti imminet periculum vitæ, tunc sufficit integritas formalis, ut si uno, aut altero peccato dicto, poenitens deficiat; quæ doctrina potest etiam deservire pro faminis parturientibus, quas dolorum acerbitas, & periculum imminens

mor:

mortis vetat integrè confiteri. Item, quando tempore pestis prudenter timetur ne Confessarius integram audiens confessionem inficiator; qui tamen, si eam integram audire velit, tenetur poenitens integrè confiteri.

4. Quinto: Si infirmus velit confiteri, dum fertur illi Viaticum, & deprehendatur multas fecisse confessiones invalidas, si periculum mortis imminet, potest auditis aliquibus peccatis absolvi: si non imminet, nec integra confessio possit semihora perfici, tunc satis erit illum exhortari ad actum perfectæ contritionis, & propositum postea confitendi, & tunc illi ministretur Viaticum, ut vitetur scandalum. Ita P. Busembau, & Diana p. 5. tit. 3. R. 75. citans Gran. & Zambranum, sicut communiter docetur de eo qui jam proximè communicaturus de aliquo peccato recordatur.

5. Sexto: In confitenti aliquo v.g. magni terramotus, naufragij, &c. in quo non possit unuscuiusque confessio audiri, possunt simul multi dolorem ostendere, & aliqua peccata confiteri, imò in probabili sententia dicere in genere, se esse peccatores, & omnes simul absolvi his verbis: *Ego vos absolvo à peccatis vestris.*

6. Septimo: Quando ex confessione alicujus peccati grave timetur damnum cor-

po-

porale vitæ, vel famæ, ut si pœnitens prevideat Confessarium peccatum illud alijs fore revelaturum; aut spirituale, ut si pœvideat, ex illius peccati confessione ruinam spiritua-lem sibi, vel Confessario esse eventuram, vel etiam in probabili sententia, licet nobis contraria, quando non potest peccatum aperiri, nisi complex innorescat Confessario. Octavo: Si Confessarius non possit alteri sua peccata confiteri sine violatione sigilli alicujus peccati auditi in confessione.

7. Denique, tria adverte; primum in his omnibus casibus non licere peccatum celare, nisi ubi fuerit necessitas confitendi propter preceptum urgens, aut periculum mortis, vel si alioquin confessio longo tempore esset differenda. Secundò: Quod semper ac detur copia alterius Confessarij, & cesset impedimentum, tenetur quis illa peccata, quæ non aperuit, confiteri. Tertium: Numquam licere dimidiare confessionem solum propter magnum consensus pœnitentium, ut declaratum est ab Innocent.

XI. in damnatione propositionis 59.

SECT.

SECT. X. Reliqua, quæ ad oris
Confessionem spectant, per qua-
siunculas declarantur.

1. **Q**uæres primò: An absolvendus sit, qui post diligens examen recordatur solum se commisisse peccatum mortale, non tamen recordatur de specie? Respondeo affirmative: Quia tunc datur confessio integra formaliter; quod si in ipsa confessione dicat pœnitens aliquid peccatum sibi à memoria excidisse, quod ad confessionem asserbat, expectetur tantisper, ut recolar; & si adhuc non recordetur, absolvatur cum obligatione illud cum in memoriam venerit confitendi. Ita clarè inferitur ex Tambur. c. 10. §. 1. n. 17. §. ad 2.

2. Quæres secundò: An possit quis uni confiteri aliqua peccata, & alteri reliqua. Respondeo: Loquendo de mortalibus non licere. Imò nec qui habet casus reservados potest ab illis Sacramentaliter absolvi à Superiore; & à reliquis mortalibus ab inferiore; sed de hoc infra. Qui verò propter verecundiam, vel ex alio cap. non vult aliquid; vel aliqua mortalia suo Confessario aperire, potest omnia mortalia alteri Confessario

fessa-

cellario confiteri, & postea venialia suo Confessario; non verò poterit primo venialia suo Confessario confiteri, & postea alteri mortalia, quia sic prima confessio esset sacrilega.

3. Quæres tertio: An mendacium in confessione eam faciat invalidam? Respondeo: Semper ac mendacium in confessione est grave, esse confessionem invalidam, quia non erit confessio dolorosa, utpote quæ cum peccato gravi conjungitur, nisi quis tale mendacium in ipsa confessione confiteatur, & de illo doleat; erit autem grave primo, vel negare aliquod peccatum mortale, alias non confessum, nec absolutum, vel fateri mortale non commissum. Dixi *alias non Confessum*, &c. quia si Confessarius interroget, an feceris tale, vel tale peccatum, non teneris dicere te fecisse, si jam illud confessus fuisti, & ab illo fuisti absolutus, quia mens Confessarii solum est interrogare de peccato, quod ad hanc confessionem debeat pertinere, nisi alias ut Medicus animæ, velit scire aliquod, vel aliqua peccata ante acta vitæ, v. g. ut inveteratam consuetudinem, vel occasionem, proximam detegat; tunc enim illa teneris aperire.

4. Secundò: Est grave mentiri etiam circa venialia, quando nulla alia datur materia abso-

absolutionis, quia tunc peccitens est causa irritationis Sacramenti. Tertio: Quando quis unum individuū pro alio substituit, ut si quis dicat se occidisse Petrum; cum eum non occiderit, sed Paulum, tunc enim peccatum confitetur, quod non fecit, nam licet non teneatur quis confiteri individuationem, sed sufficiat dicere, se hominem occidisse, tamen numquam potest unum individuum pro alio supponere. Alia verò mendacia, quæ non sint hujusmodi conditionis solum erunt venialia in confessione, nec propterea confessio erit invalida, & sacrilega.

5. Quæres quarto: Quando necessario sit reiteranda confessio? Respondeo: Id debere fieri aliquando defectu Pœnitentis, aliquando defectu Confessarii. Defectu Pœnitentis primo, quando tacet maliciòse aliquid mortale in confessione; si verò postea oblitus hujus sacrilegij, & peccati tacitus prætermisi, aliam, vel alias plures confessiones faciat cum suis omnibus conditionibus necessarijs, cum postea recordatus fuerit illius peccati, & sacrilegij, solum tenetur illa confiteri, & iterum peccata illius primæ confessionis, non vero reiterare confessiones illas intermedias bona fide factas. Secundò: Quando deficit dolor, & propositum de castro non peccandi etiam inculpabiliter, quia

cum dolor, & propositum sint de essentia Sacramenti poenitentiae, quae nullo modo potest suppleri, omnia illa licet confessa, non fuerunt remissa. Suponendum tamen est, nisi clarè contrarium constet, regulariter adfuisse dolorem, confessariumque rectè suum munus obfisse. Ita P. Tambur. ex Card. de Lugo.

6. Nec omitam doctrinam Magistri Lombier in summa Aranz, verbo *retrar*, & in advertentijs supra Summulas Salazaris num. marginali 656. quae licet nitatur sententia nobis contraria de Sacramento poenitentiae valido, & informi, potest tamen in praxi esse valdè utilis. At ergo Doctissimus P. semper, ac Sacramentum poenitentiae fuit validum, & informè, non teneri Poenitentem reiterare confessionem. Unde si Poenitens ad confessionem accedit sine dolore, & proposito necessario, etiam ex ignorantia culpabili, cum aliqua tamen displicentia peccatorum, & proposito inefficaci non advertens ea non sufficere ad confessionem, cum postea defectum illum agnoscat, non tenetur reiterare confessionem, sed solum suppletie dolorem, & propositum, quae defecerant, & oblita peccata cum ijs, quae de novo admissa sint, confiteri. Similiter cum propter negligentiam non adhibuit examen sufficiens, quod

quod tamen sufficiens ex ignorantia etiam culpabili judicavit, non tenetur reiterare confessionem, concluditque solum teneri reiterare confessionem, cum sciens aliquid mortale, reticuit, vel cum dolorem, & propositum efficac non habuit, & advertit, se illa non habere. Quae doctrina aliquando pro aliquo confessarij, vel Poenitentis conflictu poterit deservire.

7. Tertiò: Quando de industria, aut mala fide poenitens ad confessarium omnino indoctum, surdum, & semidormientem accedit, tunc enim deest in Poenitente debita dispositio. Si verò bona fide ad Confessarium indoctum accedat, qui tamen iudicium sciat efformare, in Poenitente dari peccata, supra quae cadat absolutio, ad nihil postea tenetur, quia ex una parte bona fide sua peccata clavis subiecit, & ex alia ad validitatem sufficit illa cognitio peccati in communi, ut patet in moribundo, qui absolvitur, si solum dixerit se peccasse. Ita P. Tamburinus ex P. Suarez.

8. Item, si quis absque advertentia semidormienti sateatur, & post absolutionem id noverit, si sciat quae peccata Confessarius non advertit, ea tenetur repetere, si verò nesciat, & confessio fuerit brevis, integra est repetenda, quia tunc de quolibet pecca-

to datur prudens dubium. Si fuerit prolixa, in qua non potest prudenter dubitari de singulis peccatis, non est repetenda, & sufficit confiteri illud dubium, hoc est te dubitare, an aliquod peccatum tuum Confessarius audiverit, sicut teneris confiteri te peccasse mortaliter, quando recordaris de peccato mortali in genere, & non in specie.

9. Quarto: Repetenda est confessio quando Pœnitens innodatus excommunicatione, absolvitur à peccatis, non prius absolutus ab excommunicatione, quod intellige si mala fide Pœnitens procedat, non detegens consulto excommunicationem Confessario, quia tunc accedit absque debita dispositione, & contra præceptum Ecclesiæ prohibentis absolutionem à peccatis ante absolutionem ab excommunicatione; si verò bona fide procedat, excommunicationis oblitus, vel eam quidem aperiens, absolvatur à Confessario à peccatis, & non prius ab excommunicatione non est repetenda confessio; quia non habemus unde Ecclesia voluerit irritare absolutionem illam à peccatis, non præmissa absolutione à censuris, & ex alio cap. Pœnitens est sufficienter dispositus. Ita P. Tamburinus ex P. Suarez.

10. Imò si Confessarius ea verba solita præmitat: *absolvo te ab omni excommunicatione*

ne

ne in quantum possum, & tu indiges manebit ab excommunicatione absolutus, etiam si inculpabiliter oblitus Pœnitens eam non aperuerit. Imò etiam si per illa verba: *Ego te absolvo à peccatis tuis*, Confessarius intendat etiam absolvere à censuris per peccata contractis, quod semper debet præsumi, manebit absolutus ab excommunicatione inculpabiliter oblita. Ita idem Tamburinus ex eodem Suarrio, nisi alias Confessarius jurisdictionem non habuerit, eo quod excommunicatio esset reservata, juxta infra dicenda.

11. Defecta vero Confessarii repetenda est confessio, quando Pœnitens deprehendit cum non fuisse Sacerdotem, vel non habuisse jurisdictionem legitime concessam, aut sacrè per errorem communem, aut opinionem probabilem, eo modo quo disp. sequenti videbimus, vel illam habuisse impeditam, utpotè excommunicatum vitandum propter nominatam scilicet denuntiationem, aut publicam clerici percussorem. Nam si vitandus non est, valida erit absolutio, imò licitè tunc petitur à Pœnitente, & cum petitur, licitè etiam impenditur à Confessario, si alias fuit in gratia per actum contritionis, licet non sit absolutus à censura.

12. Denum adverte utilissimam doctrinam, quod si quis reuerendam faciat con-

fess-

sessionem eidem Confessario, cui antea illa peccata confessus fuerat, non est opus ut peccata confessa iterum illi distinctè aperiar, sed sufficit dicere: *Fateor omnia ea peccata, quæ tibi aliàs confessus sum*, dummodo Confessarius eorum recordetur saltem in confuso, aut flatus, & vitæ hominis in communi, aut penitentia à se imposita, ut tenet communis sententia. Imo Diana p. 5. tr. 13. resp. 51. cum P. Granada probabile putat, quod etiam si horum nihil recordetur, sed tantum quod sibi Pœnitens confessus fuerit, valdè, & licitè absolvet. Quod etiam tenet M. Lumbier in Advertentijs Aranae ad summulas Salaz. n. marg. 658.

DISPUTATIO IV.

De his quæ requiruntur in Confessario ad validam, & licitam Administrationem hujus Sacramenti.

Hactenus egimus de dolore cordis, & confessione, quæ se tenent ex parte Pœnitentis in Sacramento Pœnitentiæ, in hac, & sequentibus disputationibus de his quæ ad Confessarium spectant, agemus.

SECT. I. De scientia in Confessario requisita.

1. Aliquam requiri scientiam in Confessario, certissimum est apud omnes, qualis autem illa esse debeat, tum ad valorem Sacramenti, tum ad licitiam illius Administrationem quærimus in presenti.

2. Dico primo: Ad valorem Sacramenti requiritur, & sufficit, quod saltem in confuso noverit Confessarius peccata esse in Pœnitente. Prima pars patet, quia hoc Sacramentum est institutum per modum iudicij, in iudicio autem nulla est sententia, nullo modo cognita causa. Secundò: Quia aliàs esset valida absolutio, etiam si nulla præcessisset confessio, vel etiam si præcessisset absente Confessario, vel dormiente, vel omnino ignorante idioma Pœnitentis, quod nemo dicit.

3. Secunda pars probatur: quia major scientia, & cognitio Confessarij solius requiritur ad integritatem confessionis; sed integritas materialis non est de essentia Sacramenti pœnitentiæ; sed sufficit integritas formalls, ut patet in moribundo, qui solutus dicit in genere se peccasse, & in alijs casibus, quos notatius dist. præcedenti sect. 9. ex-

fessionem eidem Confessario, cui antea illa peccata confessus fuerat, non est opus ut peccata confessa iterum illi distinctè aperiatur, sed sufficit dicere: *Fateor omnia ea peccata, quæ tibi aliàs confessus sum*, dummodo Confessarius eorum recordetur saltem in confuso, aut flatus, & vitæ hominis in communi, aut penitentia à se imposita, ut tenet communis sententia. Imo Diana p. 5. tr. 13. resp. 51. cum P. Granada probabile putat, quod etiam si horum nihil recordetur, sed tantum quod sibi Pœnitens confessus fuerit, valdè, & licitè absolvet. Quod etiam tenet M. Lumbier in Advertentijs Aranae ad summulas Salaz. n. marg. 658.

DISPUTATIO IV.

De his quæ requiruntur in Confessario ad validam, & licitam Administrationem hujus Sacramenti.

HActenus egimus de dolore cordis, & confessione, quæ se tenent ex parte Pœnitentis in Sacramento Pœnitentiæ, in hac, & sequentibus disputationibus de is quæ ad Confessarium spectant, agemus.

SECT. I. De scientia in Confessario requisita.

1. Aliquam requiri scientiam in Confessario, certissimum est apud omnes, qualis autem illa esse debeat, tum ad valorem Sacramenti, tum ad licitatem illius Administrationem quærimus in presenti.

2. Dico primo: Ad valorem Sacramenti requiritur, & sufficit, quod saltem in confuso noverit Confessarius peccata esse in Pœnitente. Prima pars patet, quia hoc Sacramentum est institutum per modum iudicij, in iudicio autem nulla est sententia, nullo modo cognita causa. Secundò: Quia aliàs esset valida absolutio, etiam si nulla præcessisset confessio, vel etiam si præcessisset absente Confessario, vel dormiente, vel omnino ignorante idioma Pœnitentis, quod nemo diceret.

3. Secunda pars probatur: quia major scientia, & cognitio Confessarii solius requiritur ad integritatem confessionis; sed integritas materialis non est de essentia Sacramenti pœnitentiæ; sed sufficit integritas formalls, ut patet in moribundo, qui solutus dicit in genere se peccasse, & in alijs casibus, quos notatius dist. præcedenti sect. 9. ex-

go: Unde sicut ad valorem non requiritur, quod omnia omnino peccata Pœnitens aperiat, ita nec quod Confessarius omnia omnino cognoscat. Si tamen Pœnitens ad huiusmodi Confessarium, qui solum sciret peccatum in confusio cognocere, adverte nter accederet, tunc esset nullum Sacramentum defectu dispositionis in Pœnitente, eo quod in iplo actu confessionis peccatum mortale committeret, ut eadem disp. sect. 10. n. 7. notavimus.

4. Dico 3. ad licitè ministrandum Sacramentum major scientia requiritur, ea scilicet quæ ad rectè exercendum iudicium requiritur. Necessè est ergo primo, ut sciat Confessarius discernere quæ sint mortalia, quæ venialia saltem communia, quia tamen hoc discrimen circa omnia adhuc doctissimi Confessarii non semper facere possunt, ad id in difficultioribus, & minus communibus non tenetur Confessarius juxta Card. de Lugo disp. 21. sect. 4. n. 70. & 71. & tunc (quod monet Corrella) rectum erit consilium, ne Confessarius angatur, sed quod tale peccatum damnet ut mortale dubium. Imo citatus Cardinalis addit ibidem, non teneri in omnibus iudicare an sint peccata, nec ne?

5. Secundo: Scire debet confessarius species, & circumstantias peccatorum necessariò

explicandas. Tertio: Casus reservatos, & censuras, saltem communiores. Quarto: Quæ spectant ad restitutionem famæ, & honorum. Quinto: Remedia peccati oportuna, quæ omnia scire sufficit mediocriter, ita ut saltem norit prudenter debitare, & Autores, vel viros doctos consulere.

6. Unde inferes primo: Quod in his, quæ de præsentì spectant ad absolutionem, debet Confessarius de præsentì, & ante absolutionem iudicium ferre, v. g. an Pœnitens peccaverit graviter, vel leviter, an sit, vel non sit capax absolutionis? In illis verò, quæ faciendâ sunt de futuro, v. g. an teneatur restituere, nec ne? Et aliâ huiusmodi, potest Confessarius Pœnitentem absolvere, si Pœnitens promittat, se consilio statutorum ipsius Confessarii, vel aliorum peritorum in resolutione illius dubi.

7. Inferes secundò: Graviter peccare, qui sine scientia respectivè acquisita exponit se ad audiendas confessiones, quia se exponit periculo errandi in re gravissima. Dixi respectivè, quia minor scientia requiritur ad audiendas confessiones puerorum, rusticorum, &c. quàm ad audiendos Judices, Advocatos, Mercatores, &c. qui casus difficiliore habent.

8. Inferes tertio: Quod in casu necessitatis, ut in articulo mortis, licet Sacerdos sit

omnino indoctus debet audire confessionem; & absolvere, dummodo saltem noverit Pœnitentem habere peccatum, quia tunc debet attendi necessitas extrema Pœnitentis; propter quam rationem Sacerdos huiusmodi potest licite confessiones audire fidelium, qui apud infideles in servitute, & captivitate detentorum Confessarium non habent, quia illa reputatur necessitas moraliter extrema. Ita P. Lugo ubi supra, n. 73. ex Patre Suarez.

9. Inferes quartò: Nec etiam Pœlatos absque gravi peccato posse Sacerdotem indoctum exponere confessionibus, nisi alicuius in aliquibus oppidis exiguis, & remotis, ubi propter penuriam rerum, & pauperiem incolarum non invenitur homo doctus, qui velit curam animarum illarum suscipere. In hoc enim casu melius erit, quod habeant Confessarium licet indoctum, quam quod omni prorsus remedio destituantur. Confessarius autem huiusmodi semper habet obligationem comparandi doctrinam necessariam ad suum ministerium rectè obeundum.

DIRECCIO GENERALIS

SECT.

SECT. II. De probitate vite in Confessario requisita.

1. **D**uo in hac scēt. certa sunt, primum ad valorem Sacramenti Pœnitentię non requiri probitatem vite, nec statum gratię in Confessario, dummodo enim iurisdictionem, & intentionem habeat, & applicet formam præcedente confessione, & dispositione Pœnitentis absque dubio Sacramentum efficiet, quamvis depravatis sit moribus Confessarius. Secundum: Ad licite administrandum Sacramentum debere Confessarium esse in statu gratię, media confessione prævia, vel saltem contritione perfecta suorum peccatorum.

2. Si autem Confessarius gratia destitutus ex inopinato vocetur ad audiendam confessionem moribundi, & temporis angustia pressus, nequeat, sine magna difficultate actum contritionis elicere, poterit licite confessionem audire, & ministrare Sacramentum Pœnitentię, & idem est de eo qui vocatur ad baptizandum moribundum, quia tunc extrema necessitas moribundi prævalet, nec defectus contritionis tunc imputatur Confessario. Solum ergo quærimus in præfenti, quando

ex.

extra casum necessitatis urgeat obligatio status gratiæ in Confessario? An ab initio ex quo incipit confessionem audire? An quando pœnitentiam imponit? An verò sufficiat eo temporis momento, quo absolutio conferenda est?

3. Dico: Probabilissimum esse talem obligationem solum urgere, dum absolutionem impendit. Ita P. Lugo, disp. 21. sect. 4. n. 69. P. Tamburinus; & apud illum P. Henriquez. Ratio est, quia licet audiens confessionem, & pœnitentiam imponens incipiat conficere Sacramentum, tamen illud simpliciter non conficit, donec formam absolutionis impendit: ergo donec absolvat, non verificatur, quod iure verenter tractet Sacramentum.

4. Unde inferes primò: Sacerdotem qui facilitatem non habet se contereudi, peccare mortaliter, si differat actum contritionis ad illas temporis angustias, quando jam urget absolutio, licet alias per accidens tunc contritionem eliciat, quia jam quantum est ex se exposuit periculo ministrandi Sacramentum in peccato. Secundo: Quod qui bona fide ad illas temporis angustias distulit contritionem, & postea tempore urgenti non valet vincere difficultates, si nequeat absque molestia Pœnitentis, aliquantulum absolutionem differre, sine hæsitacione potest adsolveretum

tum, quia jam Pœnitens habet jus ad absolutionem, tum quia valde odiosa redderetur confessio, si Pœnitenti nulla sua culpa differretur absolutio. Id ego consulerem, ut occasione exortandi Pœnitentem ad contritionem, se simul Confessarius conetur contere.

SECT. III. De Jurisdictione requisita in Confessario.

1. **N**Oto primò: Jurisdictionem, seu facultatem absolvendi (quæ quidem distincta est à potestate ordinis) requiri in Confessario tam ad licetè, quam ad validè absolvendum. Ea autem est duplex, alia ordinaria, quæ est officio adjuncta, unde eam habent, qui ex vi proprii officij Curam habent animarum ut Papa, Episcopus, & Parochus, alia delegata, quæ legitime datur ab alio habente ordinariam; non verò à Parocho, nisi præcedente Episcopi approbatione, nam licet ante Tridentinum etiam facultatem delegandi Parochi habuerint, ex Tridentino tamen sect. 23. c. 15. de reformatione constat; quod nemo potest confessiones Sæcularium audire, nisi ipse Parochus, vel approbatus ab Episcopo. Videatur P. Lugo, disp. 21. sect. 1. n. 6.

2. In-

2. Inferes Confessarium, etiam Regularem, qui absque approbatione, & jurisdictione ab Episcopo delegata, etiam injustè negata, absolvit, invalidè absolvere, unde ab Alexandr. VII. damnata est hæc propositio, quæ est 13. inter 45. *Satisfacit præcepto annua confessionis, qui confitetur Regulari Episcopo præsentato, & ab eo injustè reprobat.* Episcopus autem esse debet ille in cujus Diocesi versatur Confessarius, hic enim reputatur legitimus Superior pro illa jurisdictione conferenda, & hæc collatio jurisdictionis dicitur titulus, qui si invalidus sit ob aliquod vitium latens, appellatur à DD. ritulus coloratus.

3. Nota secundo: Quod quamvis sit juris Ecclesiastici conferre, ampliare, restringere jurisdictionem Confessarii, at quod Sacerdos sine jurisdictione non absolvat, est juris divini. His notatis, tria in hæc sect. quarantur. Primum, quàm jurisdictionem habeat Sacerdos ad absolvendum Pœnitentem in periculo, & articulo mortis constitutum? Secundum: An error communis saltem cum titulo colorato præbeat jurisdictionem? Tertium: An opinio probabilis etiam conferat jurisdictionem?

4. Circa primum dico 1. Quilibet Sacerdos, etiam simplex, & adhuc non approbatus potest absolvere in periculo, & mortis arti-

articulo (pro eodem enim quoad præsens reputantur articulus, & periculum) ab omnibus peccatis etiam hæresis, & à quibuslibet excommunicationibus, etiam Summo Pontifici reservatis. Ita concessum est à Tridentino sess. 14. c. 7. consulenti scilicet animarum bono; sed pro præxi hujusmodi facultatis aliqua noranda sunt.

5. Primò: Absolventem à casibus absque excommunicatione reservatis debere petere cautionem à Pœnitente de stando mandatis Ecclesiæ, circa id quod injunctum fuerit ea occasione ab Ecclesiâ, vel ab ipso absolvente, quæ cautio debet esse jurata, præsertim in criminibus gravioribus. Item, de satisfaciendo parti, si fortè aliqua requiratur satisfactio; & hæc cautio debet esse pignoratitia, vel si hæc non possit, fidejussoria, vel si hæc non possit, juratoria, quod si ipsa realis satisfactio præmitti possit, præmittenda est.

6. Secundo: Si casus sit cum excommunicatione reservatus præter dicta, imponendum est onus à Confessario, ut Pœnitens, quàm primum poterit, coram Superiore compareat, ut, & medicinam convenientem adhibeat, & satisfactionem imponat, quod onus imponi debet sub juramento, saltem in crimine percutionis clerici; qua sic cavetur in jure, Quod si Pœnitens postea non con-

pareat, statim incidet in eandem excommunicationem ex cap. eos, qui de sent. excom. in 6. Ad quod tenetur Penitens, etiam si Confessarius ex ignorantia, malitia, vel oblivione tale onus non imposuerit. Quando verò casus est reservatus absque excommunicatione, illud onus non remanet, ut ex PP. Suarez, & Sanchez tenent PP. Lugo, disp. 20. sect. 10. §. 1. n. 109. & Tambur. lib. 3. methodi cap. 6. n. 2. & 3. qui etiam ex P. Sanchez, & Bonacina notat ejusmodi iuramenta non esse ab impubere exposcenda, quia non praesumitur eo polleere rationis usu, ut iuramentum pro dignitate praestet.

7. Tertiò: Quod impedimentum perpetuum recurrenti ad Superiorem aequivaleret mortis articulo, ut cum quis damnatus ad rrimores, non habet Sacerdotem habentem facultatem; tunc enim poterit à quolibet Sacerdote absolvi, etiam si approbatus non sit. Ita P. Tambur. ibidem n. 3. nec tunc praedicta cautio comparandi coram Superiore erit petenda, utpotè omnino superflua.

8. Quattò: Quod in ipso mortis articulo, seu periculo potest Sacerdos simplex à praedictis absolvere, etiam praesente Confessario approbato, quòd ut probabile censet P. Tamburinus, & eandem sententiam cum pluribus tuetur etiam Diana p. 1. tract. 5.

R.

R. 3. Unde securè potest ad praxim reduci, quia ut infra dicemus, semper ac datur certa probabilitas de jurisdictione, Ecclesia supplet quemlibet defectum illius, & praebet jurisdictionem certam. Alia plura de censuris, & casibus reservatis, disp. 6. expofesso videbimus.

9. Circa secundum dico secundò: Error communis cum titulo colorato veram praestat jurisdictionem, dummodo titulus sit praestitus à legitimo Superiore. Ita P. Thomas Sanchez, plurimos citans lib. 3. de matrim. disp. 22. n. 44. P. Escobar tom. 2. lib. 16. sect. 2. probl. 71. n. 425. & novissimè P. Cardenas in explic. 65. propositionum, dissert. 12. cap. 6. art. 5. n. 141. & 145. Et ratio est, quia Pontifex, vel Episcopus in favorem fidelium tacitè Confessariū huiusmodi censetur approbare. Nec credendum est communissimam hanc sententiam latere Summum Pontificem, & tamen eam adhuc non reprobavit, quòd deberet facere, ut vitaret manifestam perniciem animarum, quae sequeretur, si ipse in tali casu nollet jurisdictionem praebere, nec suam mentem declararet, sicut Episcopus, qui videt Sacerdotem confessiones audire, quem scit adhuc approbatum non esse, si tamen taceat, eo ipso praebet illi jurisdictionem.

10. Si

10. Si tamen error communis sit absque titulo colorato, tunc non præbere jurisdictionem tenent præfati Cardenas, & Thomas Sanchez, qui ait, sententiam contrariam se non judicare probabilem; eam tamen tenet cum alijs Basilius Pontius, apud P. Carden. ibid. n. 152. cujus Basilij auctoritas, ut ait Diana pluribus Doctoribus æquivaleret; in eam etiam propendet Machado, t. 1. lib. 1. p. 2. tr. 1. doct. 8. & apud eum Joannes Sanchez. Unde, an propterea certò probabilis ea opinio de jurisdictione judicanda sit, ideoquè sequere ad praxim reducenda, juxta ea quæ conclusione sequente dicimus, alij viderint.

11. Circa tertium dico tertio: Quoties de jurisdictione Sacerdotis est opinio certò probabilis potest validè, & licitè absolvi; quia tunc certam habet jurisdictionem. Hæc conclusio est ferè omnium DD. quæ tamen post Decretum Innocentij XI. damnantis 6. propositiones, specialem habere videtur difficultatem, eo quod in prima propositione damnaverit in conferendis Sacramentis licitum esse usum opinionis probabilis, relatiore de valore Sacramenti. Jurisdictio autem est de valore Sacramenti, & tutius est non absolvi, Sacerdotem habentem jurisdictionem solum ex opinione certò probabili.

12. Nihilominus adhuc post præfati damnationem prædictam conclusionem tenent Lumbier, Corella, Hevas, & P. Card. qui tenent Pontificem solum intendisse providere salutem animarum, & reverentiæ Sacramentorum in ijs quæ non pendent ab Ecclesia, & Pontifice, qualia sunt materia, forma, & intentio. Jurisdictio verò licet sit de valore Sacramenti, potest tamen suppleri ab Ecclesia, & potest illam præbere unicuique voluerit. Quod autem in tali casu certò eam suppleat Ecclesia constat primò, quia cum prædicta sententia inveniatur passim apud omnes DD. uno solum, aut altero reclamante, nec credi possit hoc latere Summum Pontificem, nisi veller Pontifex jurisdictionem supplete, suam mentem declarasset, ne magna perniciet in animas redundaret.

13. Nec sufficit illa declaratio generalis, quæ continetur in determinatione primæ propositionis, tum quia cum illa sententia sit omnium ferè DD. deberet exprimi à Pontifice in determinatione, maxime cum in ea non militet eadem ratio, quæ in materia, forma, & alijs, quæ omnino sunt de jure divino, & independentia ab Ecclesia juxta dicta num. antecedenti, ideoquè adhuc posset intelligi non contenta in damnatione generali, ut de facto intelligitur à præfatis AA. qui post dam-

nationem scripserunt; tunc quia damnatio solum loquitur de opinione probabili relicta tutiore, non de opinione probabili moraliter certa, ut alibi diximus. Opinio autem, quae docet Ecclesiam supplere jurisdictionem, quando datur opinio certo probabilis de illa, non est solum probabilis, sed moraliter certa, eo quod illam uno ore defendant DD. omnes.

14. Probatur insuper conclusio: Quia certum est in jure consuetudinem dare certam jurisdictionem cap. duo simul de officio Ordin. cap. Romana de sententia excomm. in 6. cap. Romana de foro comp. in 6. & alijs juribus videndis apud citatum P. Card. dissert. 2. cap. 6. art. 6. n. 161. & constat etiam ex Trident. sess. 22. de reform. cap. 3. Sed consuetudo in tota Ecclesia est, quod Confessarij absolvant ex opinione certo probabilis jurisdictionis, ut affirmant PP. Suarez, Lugo, Arriaga, Diana, & alij plures apud eundem Cardenas ibid. quorum communis sensus in quaestione facti facit certitudinem moralem: ergo.

15. Unde inferes primò: Quod si opinio de jurisdictione non sit certo probabilis (talis autem est quam DD. communiter etiam contrariae sententiae probabilem judicant) sed solum sit probabiliter probabilis, id est, quod licet ab aliquibus DD. defendatur, tamen ab alijs gravibus DD. dubitatur de ejus probabi-

litate: tunc Sacerdos non poterit licite absolvere, quia non constat tunc Ecclesiam supplere jurisdictionem, quae fortè deficiat.

16. Inferes secundo: Aliud esse, opinionem de jurisdictione esse certo probabilem, & aliud, esse probabilem jurisdictionem; nam quando detur opinio certo probabilis de jurisdictione, tunc jurisdicatio non est probabilis, sed certa, quia tunc Ecclesia certo illam supplet. Unde tunc opinio directa de jurisdictione est probabilis opinio verò reflexa de jurisdictione in casu probabilitatus directe est omnino certa. Quando vero opinio de jurisdictione solum est probabiliter probabilis, jurisdicatio solum manet probabilis, nec constat illam suppleri ab Ecclesia; & tunc tam opinio directa jurisdictionis, quam opinio reflexa de jurisdictione, propter illam probabilitatem opinionis directe, est solum probabilis, & incerta, ideoque qui cum tali jurisdictione absolveret, peccaret mortaliter, quia exponeret Sacramentum periculo frustrationis.

17. Dices: quis potest intelligere, jurisdictionem tunc solum esse certo probabilem vel opinionis certo probabilis, & simul esse certam moraliter ex supplemento Ecclesiae? Respondeo: Id optime intelligi, si distinguatur in eo casu duplex titulus, ex quo potest oriri ita-

risdictio; alius specialis, & quasi directus de quo litigatur inter DD. alijs affirmantibus, & alijs negantibus, talem titulum dari, omnibus tamen, vel ferè omnibus ejus probabilitatem concedentibus; & alius generalis, & quasi reflexus ex supplemento Ecclesiae desumptus; primus titulus in eo casu solum est certo probabilis, secundus est moraliter certus.

13. Res clarescit exemplo: est opinio certo probabilis privilegia Regularium ad absolvendum à casibus reservatis non revocari per Jubilæum Anni Sancti. Jurisdictio ergo quam habent tunc Regulares ex titulo privilegiorum solum est certo probabilis, non verò certa moraliter; quia plures DD. eam negant. Jurisdictio verò, quæ tunc emergit ex supplemento Ecclesiae, non solum est certo probabilis, sed certa moraliter: quia certum est moraliter, quod quando datur opinio certo probabilis de jurisdictione, Ecclesia supplet defectum, qui fortè detur à parte rei. Unde Regularis in eo casu non potest licitè absolvere titulo privilegiorum suorum, seu quia novit privilegia sua certo probabiliter adhuc permanere, sed quia novit, quod quando privilegia sua certo probabiliter permanent, Ecclesia certo moraliter supplet quemlibet defectum, & ideo securè, & absque ullo periculo absolvit.

SECT.

SECT. IV. An simplex Sacerdos habeat jurisdictionem circa mortalia, alias ritè confessæ, & absoluta, & circa venialia?

1. Sententia fuit omnium DD. tribus exceptis, scilicet Bordonio, Philippo Fabricio, & Ludovico à Cruce, quemlibet Sacerdotem simplicem posse à venialibus, & mortalibus alias ritè confessis, & absolutis, absolvere, adeò ut tanquam certa ab omnibus supponeretur: circa quod videndus est inter alios P. Cardenas dissert. 2. cap. 6. art. 8. explic. propositionum Innocenti. XI. qui plurimum gravissimorum DD. concepta verba refert, qui talem sententiam, non ut probabilem solum, sed etiam ut certam tradiderunt, adeò ut præcipua inter eos controversia non tam esset, an posset, sed facultate supposita, an eam haberet Sacerdos simplex de iure divino, & institutione Christi in ipsa ordinatione concessam, an potius ab Ecclesia.

2. Nunc tamen est specialis difficultas propter prohibitionem quamdam præfati Innocentij, qui in Decreto de Communionem quotidiana expedito Romæ die 12. Februarij

L 3

anno

anno 1679. præcepit Episcopis, & Parochis: *Ne permittant, ut venialium confessio fiat simplici Sacerdoti non approbato ab Episcopo, aut Ordinario.* Et hinc difficultas emanat, an jurisdictio, quam Sacerdos simplex habebat circa venialia, sublata sit à Pontifice, ita ut deinceps invalida sit absolutio eorum ab illo impetrata?

3. Venerabilis P. Antonius Nuñez de Miranda, hujus nostræ Mexicanæ Provinciæ deæcus, & gloria in expositione illius Pontificij Decreti de Communionem quotidiana prope finem in affirmativam partem inclinat. Negativam tuentur Mag. Lumbier, Doctor Hevas, & satis illam indicat P. Cardenas ubi sup. art. 9. n. 420. Quid ego sentiam, jam aperto, &c.

4. Dico primò: Post tale Decretum Innocentij Sacerdos simplex illicitè absolvat à venialibus. Patet ex ipsa prohibitione Pontificis, & ex fine illius, qui fuit vitare gravissima inconvenientia, quæ inde possent emergere, qualia sunt ut Sacerdos indoctus, nesciens mortalia discernere à venialibus, venialia existimat, quæ mortalia sunt. Item, quod prætextu absolvendi à venialibus, an su temerario aggrediretur absolvere à mortalibus, ductus præsertim aliquibus opinionibus improbabilibus, vel tenuiter solum probabilibus: ergo.

5. Dico secundò: Absolutio à venialibus à simplici Sacerdote impetrata adhuc post prædictum Decretum non est invalida. Probatur: Quia *verba ne permittant*, non sunt ex se annullativa, sed indifferentia, ut etiam sint præcisè actionis prohibitiva: ergo cum apud omnes certum esset, posse Sacerdotem simplicem à venialibus absolvere, si Pontifex voluisset, jurisdictionem tollere, deberet id verbis clarè annullativis exprimere.

6. Confirmatur primò: Etiam si Sanctum Inquisitionis Tribunal præceperit Prælati ne permittant Subditos suos confessiones audire in obscuris, & abstrusis locis, de quo sect. seq. nemo dicit absolutionem in his locis datam esse nullam: ergo similiter. Secundò: Cum talia verba: *ne permittant*, non sint per se annullativa, adhuc manet ad minus valde probabile, Sacerdotem simplicem posse validè absolvere à venialibus, sed semper ac datur probabilitas vera de jurisdictione, datur jurisdictio certa moraliter, quia eam supplet Ecclesia juxta dicta sect. præced. ergo:

7. Adverte tamen, quod si Pœnitens præfate prohibitionis conscius, mala fide ad simplicem Sacerdotem pro absolutione venialium accedat, rùm erit invalida absolutio, non defectu jurisdictionis in Sacerdote circa venialia, sed defectu dispositionis in Pœnitente.

tente; tùm quia accedit cum actuali peccato mortali, tùm quia ab hoc mortali non potest ab illo Sacerdote absolvi, & per consequens neque à venialibus.

SECT. V. De loco, tempore, & alijs circumstantijs, quas observare debet Confessarius in confessione.

REM hanc non obviam in DD. morali-
bus opera pretium explicare duxi,
propter duplex Sanctæ Inquisitionis Mexica-
næ Decretum, quæ peccatis & damnis occur-
rere volens, quæ ex denuntiationibus contra
plures Confessarios factis sæpè didicerat, ani-
marumquæ salutem, & reverentiæ debitæ Sa-
cramento poenitentiae consulere, varia circa
locum, & circumstantias confessionis duplici
Decreto præcepit, cujus præcipua puncta
proponam, & insurgentes circa illa difficulta-
tes resolvam.

2. In primò igitur Decreto, expedito Me-
xici die 15. Martij anno 1668, præcipit Pa-
rochis sub pena excommunicationis majoris
latæ sententiæ ipso facto incurrenda, & alijs
pænis, primò ut confessionalia ponant in cor-
pore suarum Ecclesiarum, quæ talis sint con-
ditionis, ut & Confessor videatur, & rotum

corpus Poenitentis. Secundò: Ne permittant
confessionalia esse in sacellis, seu Capellis sua-
rum Ecclesiarum, ne ve intra illas excipian-
tur confessiones à quolibet Confessario Sæ-
culari, aut Regulari, nisi Capellæ publicæ sint,
& claræ, & in quibus latibula, angulivè obs-
curi non inveniuntur.

3. Tertiò: Sub eisdem pænis, idem præ-
cipitur Praelatis Religionum. Quarto: Eif-
dem, sub eisdem pænis, ut confessionalibus,
quæ januas habent, aliam ad claustra Con-
ventus, aliam ad Ecclesiam, aditum penitus
occludant, ita ut neutiquam ad ea patere
possit ingressus ad confessiones audiendas,
vel ad alium effectum. Quintò: Eisdem, sub
eisdem pænis, ne permittant, ut in celis, cubi-
libus, aut in alijs locis reconditis, & abstru-
sis confessiones audiantur.

4. Deniquè Vicarijs, & Capellanis Mo-
nialium præcipitur notificari sub eisdem pæ-
nis, quod semper ac per se, vel per alios Mo-
nialium confessiones excipiant, apertâ omni-
nò habeant confessionalium januam tam ex-
teriorem, quæ Ecclesiam, quam interiorem,
quæ Conventum respicit, & quod ad prædic-
ta confessionalia, nec ipsi, nec alij Confessa-
rij, nec alia persona ingrediatur, nisi ad Mo-
nialium confessiones audiendas.

5. In secundò Decreto, expedito etiam

Mexici die 21. Novembr. anno 1679. Præcipitur primò Religiosis, ne hominum, mulierum, aut puerorum confessiones audiant, nisi in corpore Ecclesiæ, & confessionalibus publicis, declaratur tamen posse id fieri in Sacristia, Claustis, & Capellis, dummodo januæ sint omninò apertæ. Secundò: Parochis, & alijs Clericis Sæcularibus ne in suis domibus confessiones audiant, nisi alias infirmi laceant in lecto, vel alio considerabili impedimento detineantur ipsi, vel Pœnitentes. Tertiò: Permittitur in Oratorijs confessionis audire. Quartò: Ut præfatum primum Decretum omnino servetur. Hæc sunt substantialia duplicis Decreti puncta, pro quorum meliori intelligentia.

6. Quæres primò: Quosnam comprehendat prædicta excommunicationis pœna? Respondeo. Solùm comprehendere Parochos, Prælatos Regularium, & Vicarios, seu Capellanos Monialium: ipsis enim præcipitur sub tali pœna, ne faciant, aut facere permittant, ea quæ prohibentur. Unde cum in nullo ex præfatis punctis, si Decreta atente legantur, pœna Confessarijs alijs imponatur, licet graviter peccabunt in prædictis delinquendo, non tamen excommunicationem incurrent, quæ cum sit res odiosa, & pœna strictè est intelligenda, nec amplius extendenda, quàm quod verba sonant.

7. Quæ:

7. Quæres Secundò: An stantibus his Decretis licetè possint Confessarij per noctem confessiones audire? Respondeo. Quod cum solùm prohibeantur loca obstrusa, & obscura, si Ecclesia per noctem sufficientibus facibus illuminetur, non erit contra prædicta per noctem confessiones excipere, sed quia audio, aliud stare Decretum prohibens in nocte confessiones audire, quod tamen adhibita diligentia, invenire non potui, sentio nihilominus, confessionem captam claro die, si quòs longa fuerit, non potuit ante noctem perfici, posse adhuc post noctem continuari, tum quia Pœnitens, qui confessionem inceptit, tam habet jus ut audiatur, & absolvatur tum quia ut DD. communiter sentiunt, qui cepisset de casibus reservatis confiteri, & non dum perfecta confessione, Bulla Cruciatæ revocaretur, vel tempus illius finiretur, adhuc posset virtute Bullæ confessionem perficere, & a reservatis absolvi, quia jam erat judicium inceptum.

8. Quæres tertiò: An possit Confessarius ingredi confessionalia præterquam ad confessiones audiendas? Respondeo. Prohibitionem contentam in sexto puncto primi Decreti solùm loqui de confessionalibus Monialium, ad quæ prohibetur ingressus Confessarijs, & alijs Personis præterquam ad confessiones audiendas,

& potest esse pro illis specialis ratio; eo quod ex natura rei ea sint abstrusiora, & in modam cubiculi facta, ideoque periculosiora. Unde prohibitio ad alia non debet extendi, licet semper indecens erit confessionalibus uti ad confabulationes, & ijs similia.

9. Confessarius verò Monialium, qui ad confessiones audiendas ingrediatur, poterit occasione data, alias in Spiritu dirigere, virtutum praxim docere, & alia ad earum animarum salutem, & perfectionem pertinentia consulere: in quibus tamen, ne prolixè procedat, oportet. & multò magis in rebus alijs, quæ juxta dicta quæstiuncula antecedenti tractandæ per accidens, & præter intentionem occurrerint.

SECT. VI. Aliæ difficultates circa prædicta resolvuntur.

1. **Q**uæres quintò: Quomodo intelligatur concessio facta in secundo puncto secundi Decreti, Parochijs, & Clericis Sæcularibus domi confessiones audiendi cum infirmi jaceant in lecto, vel alio considerabili impedimento detineantur? Respondeo per prædictam concessionem non infirmari, quæ per primum Decretum erant statuta; unde Pa-

Pa-

Parochus, vel Clericus Sæcularis ægotans in lecto, qui alicujus confessionem excipiat, providere debet ne locus sit abstrusus. Unde cum ita fieri non poterit, propter ægritudinis qualitatem, vel cubiculi dispositionem, Pœnitentem ad alium Confessarium, si alius sit, rejicere debet. Si verò Pœnitens sit, qui ægotat in lecto, si vitari non poterit obscuritas, & abstrusio loci, ut sæpè sapius vitari non potest, nullus manet locus scrupulo.

2. Quid autem intelligatur per disjunctionem: *vel alio considerabili impedimento*? Censeo, intelligi illud, quod sine magna difficultate, & molestia vitari non possit, quale erit magnæ tempestatis, & imbrum, rationalis timor gravis periculi, &c. Ubi adverte, quod idem debet intelligi de Religiosis, iisdem tamen cautionibus omnino servatis; tum quia non debent esse pejoris conditionis, quàm Clerici Sæculares, tum quia in quinto puncto primi Decreti, ubi prohibentur in Cellis, aut cubilibus audire, nulla fit mentio de casu infirmitatis, aut considerabilis impedimenti.

5. Quæres sextò: Quid per Oratoria intelligat permissio facta in tertio puncto secundi Decreti? Respondeo. Non quemcumque locum, aut cubile intelligi, in quibus familia solet Rosario B. Virginis, aut alijs precibus vacare; sed illa intelligi, quæ ab Ordinario appro-

approbata cultui Divino solum, & Missae Sacrificio destinata sunt: tum quia haec solum Oratoria dicuntur: tum quia aliàs in qualibet domo facilitas esset ad confessiones audiendas, nec finis praedictorum Decretorum obtineretur. In Oratorijs autem debet idem observari, quod in Ecclesijs, quoad claritatem, &c.

4. Quæres septimò: An in praedictis rebus parvitas materiae excuset à mortali. Respondeo. Quod cum parvitas materiae excusans à gravi transgressione praecipit potissimum sumatur ex relatione ad finem, propter quem res praecipitur, circa quod potest legi inter alios P. Taburnus hac de re latè, & eruditè agens tom. 1. lib. 1. cap. 1. à num. 13. & finis horum Decretorum sit, vitare etiam pericula sacrilegiorum, & irreverentiae Sacramenti poenitentiae, numquam erit parvitas materiae, vel unam solam confessionem audire Decretis illis contraveniendo. Idem enim periculum sacrilegij, & irreverentiae in una, ac in pluribus reperitur. In alijs verò ubi tale periculum non adedè datur, v. g. ingredi confessionale Monasterium, illud vertendi causa, vel sudariolum extrahendi, quod fortè Confessorius ibi oblivione reliquit; item quod tantillum corporis Poenitentis in confessionali absque malitia occultetur, & ijs similibus, parvitas excusabit,

5. Quæ-

5. Quæres octavo: An qui nullo malo sine confessiones audiat in locis abstrusis, vel quid simile faceret contra Decretum, peccaret graviter. Ratio dubitandi est, quia ut tenet communis DD. opinio quos refert, & sequitur Diana P. 5. tract. 4. R. 96. cessante sine adaequato legi, etiam pro aliquo singulari, cessat lex pro illo, finis autem Decreti vitare vitare peccata, quae occasione Sacramenti poenitentiae fieri solebant. Nihilominus ad quaestionem respondeo affirmativè: Ratio est, quia in eo casu non cessat finis adaequatus legis, haec autem non solum intendit vitare peccata, sed etiam pericula peccatorum: nemo autem ita sibi credere debet, ut immunitis ab omni periculo reputetur. Praeterea, licet nullum daretur periculum adhuc posset remanere suspicio, quam etiam intendit vitare Decretum propter reverentiam debitam Sacramento, nec ullo modo aperienda est janua, qua Decretum Sanctissimum, & prudentissimum impudè violatur.

6. Post haec superioribus annis è suggestu dictata, duplex aliud Decretum prodijt ejusdem Sanctae Inquisitionis Mexicanae. Primum sub datis die 23. Augusti anno 1710. secundum die 24. Martij anno 1713. in quo primum illud ad litteram repetitur, & innovatur, aliaque superadduntur, cujus substantia puncta hic breviter adnotabo, 7.

7. Primò igitur præcipitur, ne confessiones audiantur in Cellis, aut Capellis occultis Conventuum, Patrochiarum, aliarumve Ecclesiarum, aut in alijs locis secretis, sed solum in Ecclesijs, Claustris, Sacristia, & Capellis Ecclesiarum, dummodò earum januæ omnino aperta sint. Secundo: Ut confessiones feminarum non audiantur, nisi ad crates, & solum in corpore Ecclesiæ, non verò in Capellis earum, Claustris, & Sacristia. Tertio: Permittitur, ut Confessarij audiant feminarum confessiones in Capellis Ecclesiarum hoc pacto: quod Confessarius sit intra Chlathros Capellæ, femina verò extra illos, Chlathrorum januæ sint clausæ, & deniquè quod præter Capellæ Chlathros intercedant Crates inter Confessarium, & feminam. Quarto: Ad audiendas furdorum confessiones permittitur ut Confessarius possit eas excipere in aliqua Capella, seu loco à frequentia populi remoto, dummodò januæ aperta sint, & eligatur locus, quantum fieri poterit, clarus, & manifestus, & si Pœnitens sit femina, adhibeantur Crates.

8. Quintò: Præcipitur, ne quovis prætextu, vel causa ante, vel post confessionem inter Pœnitentem, & Confessarium colloquia misceantur. Quod intellige cum jam Pœnitens genus flexus est ad confitendum peccata sua,

sua, & cum absoluta confessione adhuc non est de peccatis absolutus. Praxis enim habet, quod ante genuflexionem, & postquam data jam est absolutio, & Pœnitens à pedibus Confessarij surrexit, absque scrupulo Sacerdos, & Pœnitens de quacumque re colloquantur. Sexto: Reproducitur præceptum contentum in puncto 4. sup. sect. 5. num. 3. Septimò: Præcipitur ut torni, si qui sint, in confessionalibus Monialium auferantur, & eorum cavitates, vel si quæ aliæ rimæ sint per quas possit haberi aliqua communicatio inter Pœnitentem, & Confessarium omnino obturantur, ita ut solum eraticuæ remaneant, per quas excipiantur confessiones. Octavo deniquè: innovatur præceptum circa confessionalia Monialium supra positum sect. 5. n. 4. Quæ omnia teneantur adimplere tam Prælati, & Confessarij, quam Prælatæ Monialium respectivè sub pena excommunicationis majoris, quæ quia non exprimitur tanquam lata sententiæ, solum videtur ferenda.

DE BIBLIOTECAS
M

DIS:

DISPUTATIO V.

De Munere Confessarij in ipso actu Confessionis.

SECT. I. Quam dispositionem advertere debeat in Pœnitente, ut illum absolvat?

1. **C**UM dispositio Pœnitentis ad Sacramentum requisita ad hæc puncta reducat, scilicet, notitiam mysteriorum fidei, examen conscientie, dolorem, & confessionem, munus est Confessarij advertere, an ea omnia Pœnitens asserat. Circa primum autem satis jam diximus disp. 3. sect. 1. à. n. 1. sed præsertim n. 4. Quoad examen verò certum est primò ex Trident. sess. 14. cap. 5. requiri, ut Pœnitens ante confessionem se diligenter excutiat, speciesque peccatorum, numerum, & circumstantias, saltem quæ speciem mutant, exploret.

2. Secundò: Diligentiam mediocrem sufficere, qualem vir prudens in negotijs magni momenti solet adhibere; nec opus est nimia diligentia, etiam si quis putet cum ea plura

alia

alia fortè reperturum, ut ex P. Layman, & Bonacina, docet P. Busembau. Nec post hanc diligentem excusionem tenetur Pœnitens ulterius de antea acta vita cogitare. Imò si occurrat postea, aliquid non fuisse explicatum in confessione, poterit sibi persuadere, jam cum alijs fuisse memoratum ait Diana p. 3. tract. 4. R. 107. ex Joanne Sanchez, quod ego solum admitterem cum restrictionibus positis disp. 2. sect. 3. n. 2. Tertio: non esse necessarium peccata scribere, etiam si quis timeat, ne fortè memoria excidant, ut docet Machado tom. 1. lib. 2. P. 4. tract. 5. doc. 7. n. 3. & etiam P. Busembau ex PP. Suarez, Valquez, Valencia, & alijs. Imo nec id esse consulendum præsertim pro scrupulosis. His positis.

3. Quæres primò: Quid debeat facere Confessarius, qui defectum examinis advertit in Pœnitente? Respondeo: Quod si confessio sit magni temporis, & Pœnitens capax per se solum suam conscientiam discutiendi, debet illum remittere Confessarius, ut diligenter examinet; licet enim Confessarius supplere valet suis interrogationibus Pœnitentis defectum, ferè impossibile est, ut hic repente rogatus, de omnibus recorderetur. In confessionibus verò Rusticorum, & Rudium (licet etiam possit Confessarius ad examen illos re-

M 2

mit.

mittere) melius erit ut Pœnitentis defectum suppleat interrogationibus; tum qui ut bene ait Corella, experientia docet, prædictos, si ad examen mittantur, raro vel numquam ad confessionem redire: tum quia ipsi numquam tam expedite se solis conscientiam examina- bunt, etiam per multum temporis spatium, quam poterunt breviori tempore adjuvi à Confessario: & præterea faciat ut se accu- sent de examinis negligentia, nisi fortè prop- ter ignorantiam invincibilem, non fuerit cul- pabilis.

4. Circa dolorem verò quæres secundò: Quæ illius cognitio requiratur in Confessa- rio? Respondeo: Hunc debere præsumere dolorem, & propositum requisitum in Pœ- nitente esse, quando in confessione signa do- loris apparent. Item, quando Pœnitens ipse dicit se dolere, quia cum ipse sit & reus, & actor, & testis in hoc iudicio, standum est illius dicto; sed tamen rudiores, & qui raro consententur, semper excitandi sunt ad dolo- rem aliquibus motivis propositis. Sed tamen omninò adverte nec signa externa Pœnitentis, nec dictum, & testimonium illius sufficere ad cognitionem, & securitatem Confessa- rij, quando hic aliundè, & ex aliqua ratione positiva iudicat, vel prudenter timet Pœni- tentem non afferre dolorem, & propositum

re.

requisitum, qualis erit, si Pœnitens in occa- sione proxima versetur, vel recidiva sit, quod quo modo intelligendum sit ad sect. sequent. declarandum rejicio.

5. Circa confessionem quæres tertio: An Confessarius advertens Pœnitentem aliquod peccatum non confiteri, quod illi constat à Pœnitente commissum, possit adhuc illum bene dispositum iudicare, & absolvere? Res- pondeo: Quod si Confessarius evidenter sciat Pœnitentem commississe peccatum, & nec alteri confessum fuisse, nec habere iustam, & rationalem causam illud prætermittendi, si Pœnitens de illo interrogatus, neget, non potest illum absolvere, quia clarè illi constat, Pœnitentem non esse rectè dispositum.

6. Dixi primò: Si evidenter sciat, quia si solum dubitat de peccato, vel de non facta alteri confessione, debet absolvere, quia qui- liber debet præsumi bonus, atque adeò rectè dispositus, nisi contrarium clarè constet. Unde etiam si Confessarius ex aliorum confes- sione noverit peccatum, adhuc debet stare dicto Pœnitentis; tum quia illa non est evi- dens notitia; tum quia Pœnitens in hoc iudi- cio non solum est reus, sed etiam testis, & accusatur; ideoquè credendum magis illi in sua causa, quam alijs in aliena. Dixi secundò: Nec habere rationabilem, & iustam causam;

M 3

&c.

Et quia ex dictis disp. 3. lect. 9. aliquando ex rationabili causa licet Pœnitenti peccatum aliquod tacitus prætermittere, vel quia potuit etiam Pœnitens aliquam opinionem probabilem habere pro se, suaque actione, licet sit contra opinionem etiam probabiliorem Confessarij, juxta infra dicenda lect. 4.

SECT. II. *Quomodo se debeat gerere Confessarius cum recidiva, & cum eo, qui est in occasione proxima peccandi?*

1. PRO difficultatis hujus utilissima resolutione præmittendæ sunt primò quinque propositiones damnatæ. Prima ab Innocent. XI. quæ est 60. inter 65. agebat: Pœnitenti habenti consuetudinem peccandi contra legem Dei, naturæ, aut Ecclesiæ, etsi emendationis nulla spes appareat, nec est neganda, nec differenda absolutio, dummodo cre præferat, se dolere, & proponere emendationem. Secunda, quæ est 61. Potest aliquando absolvi, qui in proxima occasione peccandi versatur, quam potest, & non vult omittere, quinimò directè, & ex proposito quarit, aut ei se ingerit. Tertia, quæ est 62. Proxima occasio peccandi non est fugienda, quando causa aliqua utilis,

utilis, aut honesta, non fugiendi occurrit. Quarta, quæ est 63. Licetum est quarere directè occasionem proximam peccandi pro bono spirituali, vel temporali nostro, vel proximi. Quinta, deniquè ab Alexandr. VII. quæ est 41. inter 45. damnata: Non est obligandus Concubinarium ad efficiendam Concubinam, si hac nimis utilis esset ad oblectamentum Concubinarij, vulgò, regalo, dum deficiente illa, nimis agere ageret vitam, & alia epulæ radio magno Concubinarium afficerent, & alia famula nimis difficile inveniretur.

2. Præmitto secundò: Occasionem aliam esse proximam, aliam remotam. Proxima est; quæ semper, vel serè semper peccatum inducit. Remota est: Quæ vel numquam, vel rarò inducit peccatum. Unde quæ respectu unius est remota, potest esse proxima respectu alterius. Rursus: Proxima alia est voluntaria, quæ tolli potest absque gravissimo aliquo, & urgentissimo damno. Alia involuntaria, quæ absque gravissimo damno vitæ, honoris, vel bonorum vitari non potest, qualem potest habere filius familias, cui ancilla Patris, v. g. occasio est peccandi, & tamen nec paternam domum valet ille deferere, nec ancillam ejicere.

3. Præmitto secundò: Consuetudinem peccandi esse facilitatem, & inclinationem quamdam ad peccandum ex repetitione actuum,

tuum, quæ ut potest generari ex paucioribus actibus, quia valdè intensus, potest etiam deleri per pauciores actus contrarios etiam valdè intensos; imò aliquando per unicum actum intensissimum juxta ea, quæ communiter docentur in libris de anima. His præmissis,

4. Dico primò: Habens occasionem proximam voluntariam, quam, scilicet, potest, & non vult vitare etiam prætextu alicujus utilitatis etiam spiritualis propriæ, vel alienæ, non debet absolvi. Patet ex secunda, tertia, quarta, & quinta propositionibus damnatis; & ratio est clara, quia talis accedit indispositus, & cum actuali affectu ad peccandum, unde habens occasionem proximam voluntariam intra domum, debet cogi illam eicere antequam absolvatur. Si tamen Pœnitens propositum firmum ostendat illam, quam primum ejiendi, nec aliàs ipsum, vel alios Confessarios simili proposito sefellerit, non erit contra damnationem prædictam illum absolvere, ut patet ex ipso tenore propositionum; sed tamen cautè nimis, & rigidum potius, quàm facilem, debet in hac re se foregerere Confessarius, & conveniens erit ut tunc absolutionem differat, juxta dicenda conclusione ultima.

5. Dico secundo: Qui occasionem proximam

nam habet involuntariam potest absolvi, dummodo paratus sit adhibere remedia, quæ à Confessario præscribantur. Ea autem sunt, ut Sacramenta frequentet, ut mutuum aspectum, & colloquia fugiat, ut nunquam solus in occasione maneat, ut frequenter, & istis temporibus actus contritionis eliciat, ut quotidie bis, aut semel conscientiam examinet, ut tales, ac tales coram Beatissima Virgine preces fundat, & hic similia. Quæ, si Pœnitens nolit libenter acceptare, vel si acceptata, non curet ea in posterum exequi, absolvens non est, quia hoc modo involuntariam occasionem inaptè spontè voluntariam reddit.

6. Sed quid dicendum de eo, qui postquam omnia adhibuit, adhuc eodem modo incidit in peccata? Respondeo: Quod si ad confessionem accedens, adhuc serio emendationem proponat, & eadem ulterius, vel etiam alia adhiberet remedia, absolvi potest. Ita Lumbier in explic. prop. 62. quia cum aliàs occasio sit involuntaria, & aliàs ipse adhibuerit remedia, & ultra adhibere proponat, hoc est sufficiens, ut Confessarius credat dolentem, & propositum firmum habere Pœnitentem. Si tamen Pœnitens omnibus medijs tentatis, invenerit nullum aliud super esse (quod ratissimè quidem continget) nisi omninò tollere occasionem, debet eam tollere, etiam cum

factu.

jaçtura bonorum, honoris, & vitæ, quia omnia saluti animæ postponenda sunt.

7. Dico tertio: habens consuetudinem peccandi, si spes emmendationis nulla appareat, non est absolvendus, etiam si ore dicat, se dolere, & proponere emmendationem. Est casus expressus propositionis 60. Sed quæ res quando id erit, ut nulla spes emmendationis appareat? Respondeo: Quod bis, aut ter absolutus, adhuc nullam afferat emmendationem: tunc enim prudenter judicare debet Confessarius idem facturum esse deinceps Pœnitentem, nec actualem verum dolorem habere, etiam si ore proferat, se dolere. Si tamen in illa bina, aut trina absolute Pœnitens non fuisset admonitus à Confessario, tunc de periculo in quo versatur, quod negetur illi absolutio: tunc de remedijs, quæ adhibere debet ad tollendam consuetudinem, si tunc admonitus remedijs acquiescat, & firmiter ea adhibere proponat, potest absolvi, quod si postea, aut remedia non adhibeat, aut postadhibita, eodem adhuc modo incidat in peccata, faciendum est quod dictum est supra de occasione involuntaria num. 5. & 6.

8. Hinc inferes primo: Quod qui adhuc non omnino consuetudinem superavit, sed tamen peccata diminuit, ita ut aliquoties se

se abstinerit, adhuc in occasione, vel tentatione constitutus. & jam rarius ceciderit, potest absolvi. Secundo: Qui nullam afferat emmendationem, sed tamen ad confessionem venit aliquo singulari casu perterritus; vel concione audita permotus; vel quia salvationis quærendæ gratia, Religionem ingreditur, potest absolvi: quia licet antea sæpius promissis non steterit, & deflexerit à proposito; præsens tamen occasio sufficiens fundamentum præbet Confessario, ut judicet propositum nunc habere firmisimè. Tertio: quod qui in pluribus confessionibus peccatum aliquod gravè verecundia victus, reticuit, quod tamen nunc verecundiam vincens confitetur, potest absolvi, etiam si magnam in eo, vel similibus consuetudinem habeat. Heroica enim illa determinatio peccatum detegendi, signum est veri propositi, non ultra incidendi in illud, & similia.

9. Dico quarto: Etiam si Confessarius iudicium de vero dolore, & proposito Pœnitentis efformet; poterit aliquando ad aliquot dies absoluteionem differre, dummodo ex dilatione damnum aliquod Pœnitenti non adveniat, v. g. quod tædio affectus, non revertatur, vel in horrorem confessionis incurrat. Ratio conclusionis est, quia Confessarius non solum est Judex, sed etiam Medicus, & ut

ialis potest, tūm propositum Pœnitentis ex-
periri, tūm dilatione ipsa illum terrete, ut
peccatorum suorum gravitatem agnoscens,
in ea non relabatur, in quo Confessarius de-
bet juxta prudentiæ regulas procedere. Ad
finem adverte, præfatas doctrinas circa oc-
casionem proximam, & consuetudinem pec-
candi in omnibus peccatis cordis, oris, &
operis cujuslibet speciei locum habere. Ea-
dem enim in omnibus est ratio.

SECT. III. An, & in quibus de-
beat Confessarius Pœnitentem
instruere

1. **C**onfessarius non solum est Judex, &
Medicus Pœnitentis, sed etiam Ma-
gister, ideoque certum est debere illum in-
struere de his rebus, quæ ad ipsius animæ sa-
lutem expediunt. Primò, scilicet, circa mys-
teria fidei. Secundò, circa modum peccata
confitendi. Tertio, circa dolorem elicien-
dum, ei proponendo convenientia motiva.
Quartò, circa remedia vitandi peccata, &
occasionem, de quibus plura sparsim diximus,
& præsertim sectionibus præcedentibus. So-
lum ergo restat inquirere an debeat Confes-
sarius removere à Pœnitente ignorantiam,
quàm

quàm habeat erga peccata, talia putando
quæ non sunt, vel è contra.

2. Dico primò: Si ignorantia Pœnitentis
sit vincibilis, & culpabilis, debet amoveri à
Confessario. Ratio est clara: quia quoties
cum ignorantia graviter culpabili Pœnitens
ad confessionem accedit, in dispositus acce-
dit, utpotè cum actuali peccato: & nisi talis
ignorantia tollatur à Confessario, in eadem,
hoc est, in peccato, Pœnitens remanebit,
nec obtinebit validam absolutionem. Si ve-
ro ignorantia sit invincibilis, nec graviter cul-
pabilis.

3. Dico secundò: Si hujusmodi ignoran-
tia est contra Pœnitentis bonum, ut quando
putat peccatum esse, quòd re vera non est, de-
bet tolli à Confessario: quia secus maximum
Pœnitenti damnum enascetur, si in eo in
quo posset in offenso pede procedere, ex ig-
norantia delinquat. Quod advertere debet
Confessarius, maxime in mulieribus, pueris,
& rudibus, plura sæpe consentibus per consi-
cientiam erroneam perpetrata, quæ peccata
non sunt: v. g. Rosarium, vel alias solitas
orationes non recitasse, jejunium fregisse,
ad quod per ætatem, vel alia de causa non
tenentur, leges, & regulas Scapularij Car-
melitani non servasse, & alia plurima hujus-
modi.

4. Excipe tamen quando ignorantia Pœnitentis solum est circa circumstantiam aliquam, & non circa substantiam peccati, & alias Confessarius prævidet Pœnitentem sublata ignorantia, majori audacia in peccata lapsurum, v. g. putat Pœnitens, peccatum cum virgine adhuc ipsa sponte consentiente, stuprum esse specie distinctum à fornicatione, cum in probabilissima sententia tale non sit. Similiter putat, peccatum venereum commissum in die festo novam specie malitiam contrahere, & alia hujusmodi. In his ergo casibus cum ignorantia non sit circa substantiam principalem actus, certum enim est lapsum carnis cum virgine, & alia peccata venerea esse mortalia. Si Confessarius prævideat, aut timeat, Pœnitentem notitia habita, quod illa non sint propter illas circumstantias graviora specie peccata, illa deinde facilius commissurum, convenientius erit ut taceat, & Pœnitentem in sua ignorantia relinquat.

5. Dico tertio: Si talis ignorantia invincibilis non est contra Pœnitentis bonum (quando scilicet invincibiliter putat non esse peccatum, quod re vera est) si Confessarius prævideat Pœnitentem monitione facta facile relicturnm id quod antea peccatum non esse existimabat, tenetur illum admonere, & ig-

norantiam vovere. Hoc enim ad illum tantquam Magistrum spectat, ut Pœnitentem ad veram, & salutarem doctrinam informet. Si verò prævideat Pœnitentem id non facile relicturnm, vel relicturnm quidem, tamen non sine scandalo, aut gravi infamia, melius erit ut taceat, & Pœnitentem relinquat in sua ignorantia, quæ alias utpotè invincibilis non est peccaminosa, ac proinde nec nociva animæ Pœnitentis, & alias scandalum, & infamia majora tunc damna reputantur.

6. Unde inferes primo: Si Pœnitens laboret ignorantia invincibili obligationis, quam habet ad aliquam restitutionem, Confessarius prudenter agat, illi talem obligationem non aperiendo, quando prævidet nihil esse profuturum, quamvis id sit in præjudicium tertij, aut boni communis. Secundo: Quod eodem modo se gerere debet Confessarius quando ex ipsa confessione cognoscit nullitatem matrimonij propter aliquod impedimentum dirimens, quod invincibiliter Pœnitens ignorat; nam si prævideat Pœnitentem non recessurum à Coniuge, vel recessurum quidem, sed cum magno scandalo, & gravi infamia, tacere debet, & meliorem oportunitatem sperare.

7. Dico quarto: Semper ac Pœnitens ignorantia, aut dubio laborans, interrogat Confess-

confessarium circa aliquod peccatum, vel circa impedimentum matrimonij, vel quid simile, debet Confessarius veritatem illi aperire: quia aliter errorem Pœnitentis positivè approbaret, quod nunquam licet. In hoc autem prudentia opus est, ut non amplius Confessarius detegat, si inconvenientia dicta in conclusione antecedenti prævideat. Videatur P. Segneri in suo Aureo libello de Confessione instructo, cap. 7.

SECT. IV. Quam opinionem sequi debeat Confessarius in Administratione Sacramenti Pœnitentiæ?

1. **T**riplicem sensum potest habere hæc difficultas. Primum: An Confessarius possit, & debeat se accomodare opinioni probabili Pœnitentis, relicta sua probabiliori, & tutiori in rebus non spectantibus ad valorem Sacramenti. v. g. In eo quod Pœnitens debeat, vel non debeat restituere? Secundo: An liceat idem Confessario in rebus spectantibus ad valorem Sacramenti ex parte Pœnitentis, v. g. quoad dolorem? Tertio: In rebus spectantibus etiam ad valorem ex parte

partè ipsius Confessarij, v. g. quoad absolutionem?

2. Ad primum dico primò: In talibus tenetur Confessarius se accomodare probabili opinioni Pœnitentis, quæ verè probabilis sit, relicta sua probabiliori. Ita PP. Tamburin. & Gard. de Lugo, apud quem plures alij. Probatur: Confessarius tenetur absolvere Pœnitentem, quandiu est benè dispositus; sed Pœnitens sequens opinionem verè probabilem, est benè dispositus; siquidem ita prudenter operatur; ergo. Dixi, verè probabilem, quia si talis in se non sit, etiam si talis iudicetur à Pœnitente, non potest Confessarius illi se accomodare, quia tunc Confessarius imprudenter operaretur.

3. An verò ad id teneatur Confessarius sub mortali? Aliqui negant; sed contrarium ut verius tenent PP. Suarez, Sanch. Lugo, Tamburin. & Diana: quia est materia gravis contra jus, quod Pœnitens sua confessione acquisivit, ut absolvetur; cum limitatione tamen, quando vel confessio est de solis venialibus, vel ita brevis, & de tali materia, ut non censeatur grave onus Pœnitentis alium Confessarium adire: tunc enim non tenetur sub mortali Confessarius absolvere contra suam opinionem. Adverte insuper, quod Confessarius proptius, qualis est Parochus

N

tene.

teneatur Pœnitenti se conformare, toties quoties ad illum recurrerit, quia tenetur audire. Confessarius verò non proprius, cum non teneatur, confessionem Pœnitentis audire, poterit etiam eum monere, ne iterum redeat, nisi prius opinionem suam depoluerit.

4. Circa secundum, & tertium: Major est difficultas propter Decretum Innocent. XI. qui in prima propositione damnata inter 65. prohibet, ut illicitum, in conferendis Sacramentis usum opinionis probabilis, relicta tutiori de valore Sacramenti. quia supposita prohibitione, certissimum est, non licere Confessario uti opinione probabilis, relicta tutiori de valore Sacramenti in his, quæ ad ipsum spectant, ut potè, qui conferens est, ut sunt absolutio, & intentio: de jurisdictione enim diximus supra disp. 4. sect. 3.

5. Quæres tota difficultas est circa secundum punctum, an tam Pœnitens, quàm Confessarius possint uti opinione probabilis, relicta tutiori de valore Sacramenti in his, quæ ad Pœnitentem spectant. Et quidem omnes, qui de hujus, & aliarum propositiorum damnatione hæcenus scripserunt, in eò conveniunt, id non esse in ea propositione formaliter damnatum: propositio enim loquitur de opinione probabilis in conferendis Sacramentis, & hoc ad Confessarium spectat, non in

sus,

fulcipiendis, quod ad Pœnitentem spectat. Sed an id sit virtualiter damnatum propter identitatem rationis, quæ invenitur in Confessatio, & Pœnitente, ita ut non liceat Pœnitenti uti opinione probabilis, relicta tutiori? Negat Mag. Hozes, & in re Corella, quatenus in explicatione hujus propositionis varias opiniones probabiles affert circa dolorem, quæ licitè ad praxim possint reduci, cum contradictoriæ earum sint tutiores.

6. Alij verò inter quos P. Card. qui hæc de re eruditissimè, & copiosissimè tractat affi mant, & defendunt, jam non esse licitum neque in his, quæ se tenent ex parte Pœnitentis, damnato sint de valore Sacramenti. Et ratio est, quia ideo Pontifex damnat inconferente usum opinionis probabilis, relicta tutiore, tum ne ponatur Sacramentum periculo frustrationis, tum ne cedat in damnum animarum. Si enim talis opinio probabilis coram Deo falsa sit, certum est, quod cum illa non fiet Sacramentum, nec anima Sacramenti effectus obtinebit, sed hoc ipsum inconveniens invenitur ex parte fulcipientis: ergo. Minor patet, quia si opinio probabilis, v. g. de dolore, qui se tenet ex parte fulcipientis coram Deo falsa est, certum est, quod nec fiet Sacramentum, nec anima Pœnitentis obtinebit effectus Sacramenti.

N 2

7. Hæc

7. Hæc opinio mihi arridet; sed tamen pro illius intelligentiâ aliqua notanda sunt. Primo: Quod si opinio non solum sit probabilis, sed etiam moraliter certa, quæ ut talis communiter ab omnibus reputatur, licet aliqui contrariam defendant, potest licitè ad praxim reduci, etiam si contraria sit tutior. Exemplum sit in contritione perfecta, quæ à non nullis requiritur ad Sacramentum Pœnitentiæ, & absque dubio tutius est eâ uti, ut potè in qua nullum periculum adhuc levissimum intercedit. Contraria tamen opinio, quod scilicet sufficiat attritio, est moraliter certa, & ut talis reputatur ab omnibus ferè DD. & ideo potest absque ullo scrupulo ad praxim reduci, quia nec damnatio loquitur de opinione certa, sed solum de probabili, & aliàs quicumque timor defrustratione Sacramenti, & fructus illius non erit prudens.

8. Secundò: Quod licet non sit licitum uti opinione solum probabili, relicta tutiore de valore Sacramenti, etiam ex parte suscipientis, non propterea talis opinio desinit esse probabilis, quod verum est etiam ex parte conferentis, quod exemplo patebit. Opinio, v. g. asserens absolutionem validè dari sub hac forma: *te absolvo*, adhuc post damnationem est probabilis, & ut talis potest defendi. Pontifex enim non damnat dicere esse vali-

validum Sacramentum, sed id in sua probabilitate relinquit. Opinio verò asserens etiam licitè posse dari absolutionem sub illa forma jam post damnationem est improbabilis, cum tutius sit uti forma usitata: *Ego te absolvo à peccatis tuis*, quam plurimi DD. necessariam esse ad valorem defendunt, & Pontifex damnet esse licitum relinquere tutiorem opinionem.

9. Tertio: Quod in casu necessitatis non erit illicitum uti opinione probabili. Unde licet solum sit probabile, lixivium, v. g. esse materiam sufficientem ad valorem Baptismis in casu tamen necessitatis, in quo non detur aqua naturalis pura, detur autem lixivium, licitum erit eo uti ad Baptismum; quia tunc non relinquitur materia tutior, utpotè quæ non datur, & ita petit necessitas animæ, cui modo, quo possit debet provideri.

10. Quarto: Quod opiniones aliæ, quæ non versantur circa valorem Sacramenti, nec formaliter, nec virtualiter manent in prædicta damnatione contentæ. Tales sunt: quod ad nostrum institutum confessionis spectant) quod peccata dubia, & circumstantiæ notabiliter aggravantes intra eandem speciem non sunt materia necessaria confessionis, & aliæ similes, quæ solum versantur circa integritatem materialem confessionis; integrè

tas autem materialis non est de valore Sacramenti.

SECT. V. Quid faciet Confessarius, qui erraverit in absolvendo?

I. Tripliciter potest errare Confessarius; Primo: Circa valorem Sacramenti, ut si absolvit sine jurisdictione, aut debita dispositione Pœnitentis. Secundo: In damnum tertij, vel ipsius Pœnitentis, ut si non obligavit ad restitutionem, quando ad eam Pœnitens tenebitur, vel è contra, cum obligavit ad restitutionem indebitam. Tertio: Circa alias res, quæ nec damnum tertij, nec irritationem afferunt Sacramenti, ut si non interrogavit de numero peccatorum, vel Pœnitentem non admonuit, ut debebat, &c.

2. Circa primum ergo dico primo: Si Confessarius culpabiliter se habuit in eo errore, debet etiam cum gravi suo incommodo Pœnitentem admonere; si verò inculpabiliter, & sit spes quòd Pœnitens iterum confiteatur, ad nihil tenetur, secus verò si non sit ea spes, ut si esset Pœnitens graviter infirmus, & illa crederetur fore ultima confessio. Prima pars probatur: Quilibet tenetur refarcire dam-

damnum suà culpa illatum, & maximè damnum spirituale, etiam cum gravi incommodo suo, & Confessario imputabitur, quod Pœnitens in statu gratiæ non constituitur. Secunda pars constat: Quia in sequenti confessione bona fide facienda, indirectè absolvetur Pœnitens à peccatis illis non legitimè absolutis, unde non periclitabitur salus æterna Pœnitentis.

3. Et hinc patet tertìa pars: Quia si Pœnitens non ultra confessurus sit, manet in necessitate extrema, & periculo æternæ damnationis. Praxis autem admonendi Pœnitentem, ne sigillum frangat Confessarius, hæc erit, si veniam à Pœnitente petat cum illo loquendi de confessione præterita, & de re maximè necessaria ad illius salutem spiritualem. Tunc si veniam impetret, illum de errore admissio commonebit. Si non impetret, ad nihil tenebitur, quia jam est functus suo munere, quantum potuit. Quod si Pœnitens antequam admonetur, iterum ad eundem Confessarium confessionis ergò recedat, tunc non requiritur peritio veniæ, juxta dicendum cum agamus de sigillo confessionis.

4. Circa secundum, dico secundò, distinguendum esse primo: An Confessarius positivè obligaverit, vel deobligaverit ad restitutionem, vel solùm negativè, tacendo scilicet,

cet, nec advertendo Pœnitenti, quod facere debeat? Secundò: An id bona, vel mala fide fecerit Confessarius? Nunc ergò ad resolutionem. Si Confessarius mala fide positivè obligavit, aut deobligavit Pœnitentem ad restitutionem, tenetur modò dictò illum admonere. Quod si tunc Pœnitens nolit acquiescere, vel jam non possit restituere, cum antea posset, tunc tenetur Confessarius ipse restituere, quia fuit causa positiva damni, & ideo tenetur ex justitia.

5. Si verò id bona fide fecerit Confessarius, tenetur etiam Pœnitentem admonere propter damnum urgens tertij adhuc cum aliquo proprio incommodo, licèt non cum tanto, ac si mala fide processisset. Ad quod quidem tenetur ex justitia (licèt Tamburinus solum ex charitate teneri affirmet) sicut, qui inculpabiliter alienam domum incendit, ut primò id adverterit, tenetur ex justitia etiam cum aliquo incommodo ignem extinguere, licèt alius, qui non incenderit, solum ex charitate teneatur. Postquam autem Pœnitentem admonuerit, si Pœnitens nolit, aut nequeat restituere, ad nihil tenetur Confessarius; cum jam non sit causa moralis illius damni.

6. Quando autem non positivè, sed solum tacendo errorem illum Confessarius admisit, si bona fide processit, ad nihil tenetur, quia non

non est causa moralis damni. Si verò mala fide, tenetur Pœnitentem admonere, ne sua causa damnum innocens patiatur. Quod si non admoneat, peccabit quidè, non tamen tenebitur ad restitutionem; quia non tenetur ex justitia querere bonum temporale aliorum, & alius damnum positivè non causavit.

7. Circa tertium: Quando scilicet Confessarius non interrogavit numerum, circumstantias, &c. absque damno tertij, vel Sacramenti, si id bona fide, & inculpabiliter fecit, ad nihil tenetur. Si verò mala fide debet diligentiam moralem adhibere, ut Pœnitentem admoneat, quia jam esset causa moralis, ut Pœnitens saltem materialiter præceptum integritatis confessionis non adimpleat; quod non est verum quando bona fide processit.

DISPUTATIO VI.

De Absolutione casuum reservatorum.

SECT. I. Quid, & quotuplex sit casus reservatus?

1. **C**ertissimum est dari in Ecclesia potestatem reservandi peccata; ut definitum est in Trident. sess. 14. cap. 7. Est autem reservatio: negatio jurisdictionis ad absolutionem alicujus peccati, quod convenientissimum fuit statuere, ut graviora crimina exactius à superiore iudicarentur, & imponeretur eis remedium efficacius, fideles què eo diligentius ab illis abstinere, quò difficilius possent absolutionem obtinere.
2. Casus alij sunt reservati à jure, quorum reservatio in corpore juris statuitur, alij ab homine, quos superior aliquis sibi reservat. Alij sunt reservati cum excommunicatione, quales sunt omnes, qui Pontifici reservantur, & dicuntur Papales; de facto enim nullus invenitur casus absque excommunicatione Pontifici reservatus. Unicus enim casus, scilicet

licet Clericorum marè ordinatorum, qui absque excommunicatione, motu quodam proprio Sixti V. reservabatur Pontifici, postea temperatus fuit à Clemente VIII. ut refert M. Joan. à S. Thom. in libello de excommunicationibus, & casibus reservatis. Alij sunt absque excommunicatione, quales esse solent quos Episcopi sibi reservant, & Prælati in religionibus. Rursus casus Papales alij sunt reservati in Bulla Cænx Domini, alij in corpore juris; vel in specialibus Pontificum Decretis, ac Bullis. Quæ omnia jam singillatim subjicio, ut Confessarius noverit cancellos, extra quos illum egredi non oporteat.

3. Casus ergò & excommunicationes reservatæ Papæ in Bulla Cænx, ita dicta, quia quotannis Romæ publicè legitur feria quinta majoris hebdomadæ, quæ dicitur in Cænx Domini, sunt 20. quarum prima est contra hæreticos cujuslibet sectæ, eorum fautores, eorumquè libros legentes, habentes, & imprimētes. Secunda contra appellantes à Summo Pontifice ad futurum Consilium, eorumquè fautores. Tertia contra Pyratas, Corsarios, & Latrunculos maritimos, discurrentes mare Pontifici subjectum præcipuè à monte Argentario usque ad Terracinam, eorumquè fautores. Imò P. Suar. & alij apud Machado tit. 1. lib. 1. p. 3. tract. 6. doc. 5. n. 6. com-
pre-

prehendunt hic Pyratas cujuslibet maris.

4. Quarta: Contra capientes sibi bona Christianorum naufragantium, etiam si ea in litore inveniant. Quinta: contra eos qui præterquam in casibus sibi à jure, vel ex speciali Sedis Apostolicæ facultate permisis nova pedagia, seu gabellas imponunt, vel augment. Sexta: contra falsificantes litteras Apostolicas. Septima: contra eos, qui infidelibus, vel Catholicæ Religionis hostibus, arma, vel alia defervientia ad bellum deferunt, vel aliquo modo illis favent in damnum Christianorum. Octava: contra eos, qui impediunt ferrè ad Curiam Romanam victui necessaria.

5. Nona: contra eos, qui damnum aliquod inferunt Romipetis accedentibus ad Urbem causa devotionis, & in ea morantibus, vel ab ipsa recedentibus, & contra in his dantes auxilium, consilium, vel favorem. Decima: contra eos, qui ad Sedem Apostolicam accedentibus, vel ab ea recedentibus damnum aliquod inferunt. Decima prima: contra eos, qui offendunt Cardinales, Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, & Sedis Apostolicæ Legatos, seu Nuntios, & qui in his auxilium, consilium, vel favorem præstant. Duodecima: contra eos, qui tractantibus per se, vel alios negotia in Romana Curia, occasione talium negotiorum nocent, &

con-

contra præstantes ad id consilium, auxilium, favorem.

6. Decima tertia: contra appellantes in causis Ecclesiasticis ad iudices laicos, ut impediunt litteras Apostolicas. Decima quarta: contra eos, qui sibi avocant causas spirituales sub prætexta litterarum Apostolicarum ad impediendum earum executionem. Decima quinta: contra Judices laicos, qui adduci faciunt ad sua tribunalia Ecclesiasticas, & suis statutis impediunt Ecclesiasticos Prælatos, ne sua utantur jurisdictione, & qui illorum sententias spernentes, ad Judices Sæculares recurrunt, & qui ad hoc auxilium præstant.

7. Decima septima: contra usurpantes Ecclesiasticam jurisdictionem, vel fructus ad personas Ecclesiasticas ratione beneficii, vel alio hujusmodi titulo spectantes. Decima octava: contra imponentes decimas, vel alia onera personis Ecclesiasticis, Ecclesijs, Monasterijs, & eorum Fratribus. Decima nona: contra Judices laicos, qui in causis capitalibus Ecclesiasticorum se immiscerent. Vigesima: contra præsumptos invadere, occupare, vel detinere, per se, per alios terras Romæ Ecclesiæ subjectas.

8. Ab his igitur casibus, & excommunicationibus nemo potest præter Papam absolvere, adeo ut qui ab eis absolvere aliquando præ-

præ-

presumpserit, in excommunicationem etiam incidat, quæ tamen nemini relevatur. Et præterea ad calcem ipsius Bullæ præcipitur omnibus Prelatis, & Confessorijs, ut transcriptum illius penes se habeant, eamque diligenter legere, & percipere studeant.

SECT. II. Excommunicationes extra Bullam Cene Papæ reservatæ traduntur.

Plurimæ sunt excommunicationes Papæ reservatæ extra Bullam Cene, quas longo agmine ducit, & explicat inter alios P. Suar. Illas tantum offeram, quarum notitia poterit esse utilis ad Praxim. Primâ, ergo est excommunicatio lata à Delegato Papæ, quæ transactio annò, manet ipsi Papæ reservata. Secundâ, contra sacrilegos, infringentes, & spoliantes Ecclesias, ad quam utrumque requiritur, nec sufficit quælibet fractio feræ, vel arcæ, sed requiritur, quod sit Ecclesiæ, vel fori ejus. Tertiâ, contra injulite vexantes cognatos, amicos, famulos excommunicantis, si fiat in odium ipsius.

2. Quarta, contra Religiosos, qui absque licentia Parochi Sacramenta administrant, nisi id fiat ex ignorantia, necessitate, ratiabitione, vel privilegio. Quinta, contra Religiosos,

giosos, aut Clericos, qui aliquem jurare, votare, vel promittere faciunt, se electurum sepulturam in Ecclesia ipsius persuadentis. Sextâ, contra facientes celebrare in locis interdictis, & qui voce præcouis, tibicinis, vel campanæ convocant Populum ad audiendam Missam in loco interdicto, præcipue excommunicatos, & interdictos; & qui prohibent, ne excommunicati, & interdicti ab Ecclesia ejiciantur, dum divina celebrantur, & qui admoniti nominatim à Sacerdote nolunt exire.

3. Septimâ, contra exenterantes mortuos, etiâ ut ossa alio forantur, nisi fiat honoris motivo, ut fit in Principibus adeorum Corpora balsamò condienda, vel ob anathomiam, vel ut transferantur de loco profano ad Sacrum. Octavâ, contra dantes, vel accipientes ex pacto aliquid ob ingressum Monasterij, nisi sit ob necessitatem ad vitium ingrediendi. Nonâ, contra committentes simoniam realem in ordine, aut beneficio, aut etiam simoniam confidentialem. Decima, contra Mendicantes transeuntes ad non Mendicantes, nisi transeant ad Carthusiam.

4. Undecima, contra ingredientes Monasteria Monialium Minorum, aut Prædicatorum sine licentia. Mulieres autem, quæ hanc excommunicationem incurrut, possunt absol-

absolvi à Confessarijs eiusdem Ordinis. Duodecima, contra Mulieres ingredientes Monasteria Regularium. Decima tertià, contra præsumentes edere libellos famosos contra Religiosos Prædicatores, & Minores. Decima quartà, contra præsumentes asserere, prædictos Religiosos non esse in statu perfectionis, vel non licere illis ex elemosinis vivere, nec prædicare, nec confessiones audire cum licentia Papæ, vel aliorum Prælatorum sine licentia Parochorum. Decima quinta, contra præsumentes inferre vim locis Prædicatorum, vel Minorum. Decima sexta, contra detinentes in suis Monasterijs Apostatas ex his ordinibus postquam denuntiatum eis fuerit.

7. Decima septimà, contra impugnantes Institutum Societatis JESU. Decima octava, contra incendiarios. Decima nona, contra committentes duellum, atque ad id cooperantes, iudendo, &c. Vigesima, contra violentes libertatem Ecclesiasticam, quoad singulios ad Ecclesiam. Vigesima primà, contra docentes posse fieri confessionem in absentia. Vigesima secunda, contra Concionatores, qui Scripturæ sensum à Doctorum interpretationibus alienum circa tempus Anti-Christi, Iudicij, & alia similia relevata prædicant. Vigesima tertià contra Parochos non im-

implentes iuramentum de residentia factum. Vigesima quartà, contra Moniales excentes claustra sine licentia.

6. Vigesima quintà, & celebris, est contra percussores violentos Clericorum, aut Monachorum, quæ extenditur ad mandantes, consulentes, consentientes, suo nomine factam percussorem ratihabentes, non impediens saltem si ex iustitia, aut officio teneantur. Nomine autem Clericorum intelliguntur etiam prima tonsura initiati, dummodò deferaat habitum, serviantque alicui Ecclesiæ. Nomine Monachorum intelliguntur etiam Moniales, Laici, Novitij, & qui vulgò dicuntur *Novados*. Item, Tertiarij S. Dominici, & S. Francisci, si vivant in communitate, & Equites etiam Militares Sancti Joannis.

7. Nomine percussoris violentæ intelligitur quævis contumeliosa actio exterior mortalis circa Clerici, vel Monachi Personam, vel circa res ei adherentes, quomodo cumque fiat; unde excommunicatio nec incurrit, qui cum confugit, evellit erinem, eripit aliquid per vim, & iniuriam de eius corpore, ut pileum, pallium, &c. secus si clanculum vellem, erimenam, vel aliquid aliud subripiat, quia tunc non est actio violenta. Item, incurrit qui manus violentas injicit in equum,

equum, cui Clericus insidet, &c. à quâ exâ communicatione non excusatur, qui ea perperat etiam Clerico consentiente, dummodo actio sit injuriosa Ordini Clericali. Imo si ipse Clericus semetipsum, malitiosè percutiat, etiam incurrit.

8. Non verò incurritur, si percussio sit jocosa, aut casualis, nec si Pueri Clerici se se pugnis percutiant, nec si percussio fiat ad defendendum se, vel res suas cum moderamine inculpatæ tutelæ, vel si Pater, Prælati, & Præceptor correctionis causa, licet ita accedat, Clericum in minoribus constitutum percutiat moderatè, habita ratione culpæ; nec si percutiatur inventus turpiter agens cum uxore, Matre, Sorore, vel filia, vel ipso facto Mullerem sollicitans ad turpitudinem, quia sic perdit privilegium.

SECT. III. De Excommunicationibus, & Casibus Episcopis, & Prælati Regularium reservatis.

1. Circa casus Episcopis reservatos consuetudine sunt Constitutiones Synodales uniuscujusque Episcopatus, & illi quos Episcopus quisque sibi reservaverit, nec enim nunc extant casus aliqui Episcopis in jure reser-

servati, sed omnes sunt abrogati per consuetudinem, ut cum alijs tenet Author Bullæ in Busenbaum cap. 1. art. 2. ad finem. Sunt tamen in jure excommunicationes aliquæ reservatæ Episcopis. Prima est propter percussionem Clerici, quæ licet sit peccatum mortale, reputatur tamen levis comparata cum enormi; talis est si fiat pugno, v. g. aut palma non relinquente vestigium, nisi aliàs notabilem injuriam, aut scandalum pariat. Enormis verò dicitur, si membrum aliquod præcidatur, aut copiosus fundatur sanguis, quæ reservata est Papæ, ut dictum est. Secunda, contra eos, qui absoluti in mortis articulo à censura ab eo, qui aliàs non poterat, non præsentant se superiori postquam convalescunt: tertia, in procurantes abortum fetus animati effectû secuto. Quarta, contra communicantes in eodem crimine cum excommunicatis ab Episcopo.

2. Secundò: Circa casus Prælati Regularium reservatos sciendum est Clementem VIII. statuisse, eos tantum posse undecim casus reservare; nec plures sine consensu Capituli Generalis pro tota Religione, aut Capituli Provincialis pro Provincia. Illi autem sunt sequentes. Primus: Apostasia à Religione etiam retento habitu. Secundus: Nocturna, ac furtiva egressio à Monasterio. Tertius;

Veneficia, incarnationes, fortilegia. Quartus: Proprietas contra votum paupertatis, qua sit peccatum mortale. Quintus: Furtum mortale de rebus Monasterij. Sextus: Lapsus carnis voluntarius opere consummatus. Septimus: Juramentum falsum in iudicio legitimum. Octavus: Procuratio, consilium, vel auxilium ad abortum factus etiam effectus non sequuto. Nonus: Occisio, vel vulneratio seu gravis percussio cuiusque personæ. Decimus: Falsificatio manus, vel sigilli officialium Monasterij. Undecimus: Malitiosum impedimentum, retardatio, aut apertio litterarum à Superioribus ad inferiores; vel è contra.

3. Hæc omnia sunt admilla, & reservata in nostra Societate, & præter ea sunt etiam reservata sequentia crimina autoritate quinquæ Congregationis Generalis. Primò: Perjurium, vel falsum testimonium etiam extra iudicium. Secundo: Quidquid est contra votum castitatis, quod in actum externum prodeat. Tertio: Inobedientia expressa, qua quis asserat, se velle parere. Quarto: Seditio in Superiorem, & divisio à capite in grave noyumentum Societatis. Quinto: Detractio famæ, bonæque existimationis aliorum, & discordiarum seminatio inter fratres. Sexto: Retinens è in examine impedimētum excludens à Societate, vel in eò aliquid mentum esse,

unde

unde grave incommodum oriri possit. Septimò: Acceptio, seu missio litterarum absque expressa licentia, quæ scilicet acceptio, seu missio contineat rationem peccati mortalis. Octavò: Transgressio votorum simplicium, quæ Professi emittunt post professionē. Nonò: Peccata denique, quibus in constitutionibus, Bullis, & Decretis annexa est excommunicatio.

SECT. IV. De Casibus Inquisitionis, & denuntiandi obligatione.

1. **C**Asus de quibus Tribunal Sanctæ Inquisitionis, Mexicanæ cognoscit, prout sunt in Edictis olim publicatis, sunt 22. quos in promptu habere debet Confessarius propter infra dicenda. Sunt autem sequentes. Primus: Quodcumque crimen contra Catholicam fidem, ubi includitur sequi sectam Maurorum, Lutheri, aut aliorum hæreticorum, aut legem mortuam Judæorum, aut illorum, qui dicuntur *alumbrados*, quorum præcipua dogmata sunt hæc: orationem vocalem parvi esse momenti: orationem mentalem esse de præcepto Divino, & illam habentes, implere omnia præcepta: Servos Dei non debe-

O3

re

re le in exercitijs corporalibus exercere: non debere Superiori obedire in eo, quod horam orationis mentalis impediatur: quosdam adores, tremores, & animi deliquia esse amoris Dei indicia, signaque eos esse in statu gratiae: Perfectos operibus virtuosis non indigere: sic viuentes immediatè regi à Spiritu Sancto. cuius motus interior unica debet esse norma ad aliquid faciendum, vel omittendum, &c.

2. Secundus Casus est blasfemia hæreticalis. Tertius: Pactum tacitum, vel expressum cum Dæmonè, quale habent sortilegi, Incantatores, Venefici, &c. Quartus: Religiosum etiam laicum, aut Clericum in Sacris Constitutum uxorem ducere. Quintus: Missam dicere, aut Sacramenta propria Sacerdotum administrare, qui Sacerdos non sit. Sextus: Virum, aut feminam ad actus turpes sollicitare, aut saltem cum illis sermones inhonestos habere in confessione, vel proximè ante illam, vel immediatè postea, vel occasione, seu prætextu confessionis, etiam si fidei, vel absque tali prætextu si id fiat in confessionalibus, vel alio loco ad confessiones deputato. Sed tamen P. Puente, Hurtado in explicitatione propositionum ab Innocent. XI. damnatarum, propositione 29. innixus Decreto Gregorij XIII. contra sollicitantes requirit, ut sollicitatio sit casus Inquisitionis, quod detur ali;

aliqua simulatio confessionis. Item, Virum, aut feminam sollicitatos absolvere, antequam Sancto Tribunali sollicitantem denuntient, vel illis affirmare non teneri ad denuntiandum.

3. Septimus: Baptismum, Confirmationem, aut Ordinem iterare, vel vivente viro, aut uxore ad secundas nuptias transire. Octavus: Affirmare non esse peccatum simplicem fornicationem, nec usuram, nec perjurium, aut melius esse Concubinatum, quam matrimonium. Nonus: Divinare prætextu Astrologiæ, aut per lineas manuum, vel alijs artibus futura contingentia à libero arbitrio pendente, aut de huiusmodi superstitionibus interrogare. Decimus: Injurias, & probra contra imagines Sanctorum evomere. Undecimus: Libros habere hæreticorum, & alios prohibitos. Duodecimus: Testes inducere, ut falso probent, quod ad Tribunal Inquisitionis delatum est. Decimus tertius: Falso aliquem accusare apud hoc Tribunal.

4. Decimus quartus: Hæreticos receptare, aut illis favere, aut eorum bona defendere. Decimus quintus: Apponere per se, vel alios impedimentum executioni S. Tribunalis. Decimus sextus: Non adimplere penitentiam impositam ab ipso Tribunali, aut habitum reconciliationis relinquere. Decimus

mus septimus: Afferere Penitentiatos id, quod confessi sunt in Sancto Officio de se, aut alijs fuisse factum, aut illud timore ductos dixisse. Decimus octavus: Afferere Relaxatos à Sancto Officio fuisse Martyres, aut injustè punitos.

5. Decimus nonus: Privilegia, & officia exercere, ad Ordines Sacros promoveri, præbendam aliquam, aut dignitatem Ecclesiasticam, aut Sæcularem habere, ejusvè insignia afferre, equo vehi, sericis inditi, arma portare eos, quibus à Sancto Officio prohibitum est. Vigésimus: Integro anno in excommunicatione majore manere, non curando de absolutione. Adverti tamen Diana, Inquisitionem Hispanam licet aliunde posset de hoc casu cognoscere quæcumque fuerit excommunicatione, ut plurimum tamen solum cognoscere, quando excommunicatio iuxta fuit prout causam fidei.

6. Vigésimus primus: Revelare secretum Impositum, & commendatum à Sancto Officio. Vigésimus secundus: Uti furtive, vulgò peiore, aut alijs, illavè alijs præbere ad facta detegenda, aliavè occulta cognoscenda, & divinanda futura contingentia. De his casibus videndus inter alios est Diana in Summa, part. 2. verbo: *Inquisitoris jurisdictione in qua delicta*, Qui quidem casus continentur in Edic.

Edictis generalibus Sanctæ Inquisitionis olim publicatis.

7. In Edicto autem nuper publicato anno 1713. licet aliqui ex prædictis casibus non exprimantur eò, quòd ut sibi ipsius Edicti exordium, puncta solum magis substantiata fuerit animus explicare, additur tamen novus casus: nempe, Confessarium aliquem in actu Confessionis Sacramentalis Penitenti persuadere, aut Consilium dare quominus ab obedientia, & fidelitate debita Regi nostro Philippo V. retrahatur, conarivè illum ab obligatione juramenti præfati fidelitatis liberare. Voluit autem Pontifex Clemens XI. in Bulla circa hoc expedita, ut Inquisitores contra hujusmodi Confessarios procedant eodem tenore, & rigore ac contra sollicitantes. Verùm hic casus Philippo V. jam divinis sublato, cessante jam causa, nullo modo subsistit.

8. Circa hos igitur casus sciendum est primò, illos virtute Bullæ Cruciate posse absolvi à quovis Confessario, ut advertunt P. Alfoza verbo: *absolutio*, sect. 3. n. 12. & Diana part. 1. tract. 5. resol. 7. & 8. Ubi plures pro se citat; si tamen excepias primùm; secundum, undecimùm, & decimum quartum, qui continentur in primò casu Bullæ Cæne, ubi comprehenduntur hæretici, eorum fautores, &c. eorum libros legentes, retinentes &c.

&c. & si quis alius casus est in prædictis, in quo contineatur hæresis. Dixi si excipias 11. quod intellige quoad habentes libros hæreticorum; nam habentes alios libros veritos non propter hæresim, aut illius suspicionem, licet peccent mortaliter, non incurrunt ipso facto excommunicationem, quæ in expurgatorio anni 1640. solum ponitur ferenda contra ipsos, ut notat Mag. Joann. à S. Thoma in opusculo Hispano de excommunicationibus pag. mihi 314.

9. Sciendum est tertiò: In Edicto Sanctæ Inquisitionis hæc verba inveniri: „ Mandamos à todos, y qualesquiera de Vos, que supieredes, ó huvieredes hecho, &c. algunas cosas de las arriba dichas, &c. sin comunicarlo con persona alguna (por que, así conviene) vengais, y pareçais ante Nos personalmente à decirlo. Et in Edicto nuper publicato anno 1713. additur: „ Mandamos sò las dichas penas à todos, y qualesquiera Confessores, &c. que no absuelvan, &c. ni fuera de la Confesion se entrometan à calificar, è interpretar los dichos casos, sò ningun color, titulo, ni pretexto, antes remitan à todas las dichas personas ante Nos, &c.

10. Ex quibus verbis aliquæ emergunt difficultates. Primà: Circa intelligentiam verborum

horum illorum: *sin comunicatio non persona aliqua*, in quibus verbis non prohibetur consuleri vicum doctum: utrum aliquis casus sit, aut non sit contentus in Edicto? Ita enim fieri præsertim à rusticis, & imperitis, melius erit. Jubet ergo Edictum, ut quoties, quis certò scit aliquem casum esse in Edicto contentum, tunc coram Inquisitore compareat, non communicando illum cum alijs. Similiter dicendum videtur de illis verbis Edicti novissimi: *ni fuera de Confesion se entrometan à calificar, è interpretar los dichos casos*. Nec enim est, credibile prohiberi Theologos juxta sanam, & probabilem DD. doctrinam respondere consulentibus, quid in hoc, vel illo casu fieri debeat, ubi verè, & prudenter dubitetur. Unde solum mihi videntur admoneri Theologi, ne ubi res clara sit, sutiles interpretationes excogitent, quod videtur innui illis verbis: *los dichos casos*; si enim res clara non sit, sed dubia, tunc casus, de quo consulitur, non est ex dictis casibus, scilicet in Edicto contentis. Sed tamen in hoc Doctiorum meo judicio libenter subijcio.

11. Secunda gravior est difficultas circa illa verba: *ò huvieredes hecho*, quomodo intelligenda sint, cum aliàs certa sit regula juris: *nemo tenetur se prodere*; pro cujus resolutione supponendum est primò tanquam certum,

praedictam regulam non intelligi de eò, qui accusatus, & denunciatus ab alio, examinatur, ut Reus à Sancto Officio; hic enim tenetur se prodere, & declarare quidquid in ea re de qua examinatur perpetraverit, & aperire socios, & complices sui delicti, ut docet P. Suarez de fide di. p. 20. lect. 4. n. 13. Supponendum est fecerit id, quod supra dicebamus, aliquos ex praedictis casibus Edicti habere annexam excommunicationem reservatam, à qua Confessarius, neque virtute Bullae Cruciatæ potest absolvere; reliquos verò esse etiam reservatos Inquisitoribus, à quibus tamen virtute Bullae potest absolvi.

12. His positis. Dico: Praedicta verba: à *huyeredes hecho*, solum intelligi primò de illis casibus, quibus annexa est excommunicatio reservata à qua cum non possit absolvi, nisi ab Inquisitoribus, debet Reus coram illis comparere, ut absolutionem impetret. Secundò: In alijs casibus, idem dicendum est, si Reus Bullam Cruciatæ non habeat, nec unde illam comparare queat.

13. Si verò illam habeat, non tenetur comparere, & se prodere, imò nec tenetur Petrus denunciare Joannem complicem sui delicti, quia sic indirectè se ipsum prodere. Cum enim Joannes in illo casu à Sancto Officio vocatus, & examinatus, deberet verita-

tem,

tem, & socios, complicesque aperire, & declarare, declararet etiam Petrum qui illum denunciavit. Ita PP. Suarez, Palao, Bonacina, Diana, & alij, quam doctrinam pro multis casibus debet habere in promptu Confessarius. Ab illa tamen excipe virum, aut mulierem in confessione sollicitatos, qui sicet sollicitationi consenserint, debent Confessarium denunciare, quia nullum inde periculum emergit se prodendi, eo quod Sanctum Officium de tali consensu Confessarium non interrogat, nec de eo curant Inquisitores, etiam si Confessarius spontè eum consensum viri, aut mulieris aperiat, quia consensus sollicitati non est casus Inquisitionis.

14. Ad extremum ad plurimos evitandos scrupulos adverte, Sanctum Tribunal Inquisitionis Mexicanæ inquam Epistola ad Patrem Alexandrum Romanum, tunc nostræ Mexicanæ Provinciae Provincialem aliqua declarasse circa dictam denunciandi obligationem.

15. Primo igitur facultatem præbet absolvendi, absque obligatione denuntiationis in rebus parvi momenti. Quæ autem illæ sint melius patebit ex ipsis præfatæ Epistolæ verbis, quæ sic se habent. „ Los casos de po- „ co momento son vanas credulidades, ridi- „ culas observaciones, y curaciones, sueños, „ abu-

abusos de hiervas, blasfemias, reniegos, dichos, y hechos materiales, arrojios, y defecaciones de lengua, colera, ò passion, en que no ay abaso de Sacramentos, ò Sacramentales, pacto implicito, ò explicito con el Demonio, advertido error, ò falsa creencia. Pero que se debe denunciar à los que estàn difamados, ò de ellos se sabe, ò entienda, que son Maestros de tales embustes, repartidores, ò aconsejadores de ellos.

16. Res autem majoris momenti sunt, que sequuntur: Sollicitacion del Confessor, casados dos vezes, abuso de Sacramentos, pacto implicito, ò explicito con el Demonio. Item, qualesquiera señal de Judaismo, ò heresia.

16. In his omnibus necessaria omninò est denunciatio, ut Confessarius licet absolutio- nem impendat, sive ipse Pœnitens sit Reus, sive notitiam habeat alterius, qui aliquid ex præfatis criminibus perpetraverit. Denuntiatio autem fieri debet Dominis Inquisitoribus, aut Sanctæ Inquisitionis Commissarijs, aut Qualificatoribus, vel eorum defectu proprijs Parochijs. Quod si Pœnitens ex aliquo motivo vero, vel apprehenso repugnantiam habuerit ante prædictos comparandi, satis erit, si rem totam literis consignatam Confessario tradat, aut si nescit scribere, facultatem

præ-

præbeat Confessario nomine suo denuntiationem faciendi.

SECT. V. Observationes practice circa reservata traduntur.

1. **H**actenus dedimus excommunicationes & casus reservados, à quibus absolvere nequit, nisi ille cui reservata sunt, vel qui aliunde facultatem habeat. Pro Confessarij tamen expeditione aliquas utilissimas quidem observationes adjiciam. Prima est, ignorantiam excommunicationis reservatæ excusare reservationem: quia ignorantia pœnæ excusat à pœna, excommunicatio autem est pœna. Ita docent PP. Sanchez, Henriquez, Trullenc, & plures alij, quos citat, & sequitur P. Moya, tom. 1. tract. 3. disp. 8. q. 2. à n. 6. Consentiant etiam P. Quintanaaduenas, & Diana; qui defendunt etiam id tenere, cum ignorantia est vincibilis, & colligitur ex cap. 2. de constitutionib. in 6. ibi: *Sententijs per fiatata quorumcumque ordinariorum prolatis ligari nolumus ignorantes, dum tamen, eorum ignorantia crassa non fuerit, aut supina;* est autem crassa, aut supina, cum quis dubitans de præcepto, aut pœnâ, piger est propter mæram negligentiam in ea ignorantia depellenda. Unde si

ali-

aliquam diligentiam adhibuit, iam non crassa; sed dicitur notabilis, ut docet P. Tamb. tom. 1. lib. 2. cap. 1. §. 7. n. 22. Imò addit Diana 3. p. tract. 5. resolut. 13. quod temper, ac pœna est imposita alicui facienti *scienter*, et si ignorantia crassa illum excusat, dummodo non sit cum ingenti temeritate conjuncta.

2. An verò eadem regula servanda sit pro omni casu reservato etiam sine excommunicatione? Communis sententia tenet, quod si reservatio sit pœnalis, & in odium peccati imposita, excusat ignorantia, non verò si sit medicinalis, que ad bonum Ecclesiæ, vel Religionis gubernationem imponatur. Sed tamen Paludanus, Grassus, B. Jochius, PP. Thomas Sanchez, Reginaldus, & alij apud P. Moyam, quos etiam sequitur P. Quintanadueñas defendunt omnem reservationem, etiam si aliàs sit medicinalis esse pœnam.

3. Uade hi omnes tenentur, ait citatus Moyam, dicere, non incurri ab ignorante; & ita expressè docent PP. Quintanadueñas, & Alloza, & probabile judicant iose P. Moyam, & Diana part. 10. tract. 14. resolut. 63. unde etiam si quis sciat, peccatum committere, ignoret tamen esse reservatum, non incurret reservationem. Imò etiam si sciat, esse reservatum, si tamen quando peccatum commissit, inadvertentiam, seu oblivionem habuit

reser-;

reservationis, illam non incurrit, quia oblivio, & inadvertentia se habent, ut ignorantia invincibilis, ut ex Diana; & alij docet P. Moyam tract. 1. tom. 1. disp. 8. q. 2. num. 8.

4. Secundà est: In dubio de reservatione, non putatur peccatum reservatum, sive dubium sit facti, ut cum quis dubitat, an commiserit peccatum, cui annexa est reservatio, sive sit juris, ut cum quis certus de peccato, dubitat, an sit reservatum, & quoad utramque partem est sententia communissima DD. quos citant, & sequuntur PP. Quintanadueñas, tom. 2. tract. 4. ling. 8. n. 6. & Moyam, tom. 1. tract. 3. disp. 4. q. 3. unde si dubitat utrum peccatum, cui annexa est reservatio, fuerit mortale, non censetur reservatum, & potest à quolibet Confessario absolvi.

5. An verò cessante dubio post absolutionem teneatur quis iterum coram superiore comparere, distinguit præfatus Moyam, nam si dubium fuerit dubium juris, & fuisset ab inferiori Confessario absolutus ad nihil teneari postea asserit, secus si dubium fuerit facti; quia si post absolutionem, certò cognovit peccatum commississe, tenetur, ait, coram superiore postea comparere.

6. Sed tamen Card. de Lugo, Leander, & Quintanadueñas, etiam in illo casu non teneari comparere, defendunt, quia jam fuit direc-

P

tè

tè absolutus à peccato, vel excommunicatio-
ne per Sacerdotem habentem jurisdictionem
delegatam à Summo Pontifice, quia in illis
circumstantijs cuilibet approbato eam com-
mittit, & ita debet admitti (ait ipse Moya)
ab omnibus, qui defendunt, peccatum bona
fide confessum, ut dubium, postquam inno-
tescit certum, non esse iterum materiam nec
ecclesiarum confessionis, quibus, & nos etiam
supra subscripsimus.

7. Tertia observatio est: Quod Pueri etiam
doli capaces non contrahunt excommunica-
tiones, nec alias pœnas, non solum latas ab
homine, quod tenet communis sententia,
verùm etiam latas à jure, ut sentiunt PP. Pa-
lao, & Avila, cùm & apud Dianam part. 3.
tract. 6. resolut. 88. & colligitur ex cap. 1. &
2. de delictis Puerorum, præter excommuni-
cationem jure latam ob percussorem Clerici,
propter ejus gravitatem, à quâ datur Episc-
opis facultas absolvendi Pueros in cap. quam-
vis, & cap. Pueris de sentent. excomm. unde
in sententia asserente, omnem reservationem
esse pœnam, nullam Pueri reservationem in-
current. Ita expressè P. Quintanadueñas tom.
2. tract. 4. sine. 8. v. 4. & apud ipsum Paluda-
nus, Grassi, Belochius, & Diana, part. 1. tract.
15. resol. 1. qui tamen ibi utramque senten-
tiam proponens, nulli expressè adhæret.

8. Quæ

8. Quæ autem ætas sufficiat ad incurren-
dam reservationem, sicut, & alias pœnas Ec-
clesiasticas non adeò constat. P. Suarez illam
ætatem assignat, in qua jam tenentur Pueri
communicare; alij duodecimum, alij deci-
mumquartum annum, in quo finitur pueri-
tia, & impubertas, præscribunt. Et ita tenet
P. Quintanadueñas ibidem n. 5. & apud ip-
sum Sorus, & P. Azor, & videtur colligi ex
eis, cap. 2. de delictis Puerorum, ubi Puer
infra decimumquartum annum ætatis à qua-
dam pœna liberatur, & sæpius liberabitur
Puer ratione ignorantiz juxta dicta observa-
tione prima.

9. Quarta observatio: Mortuo, vel amo-
to superiore casus sibi reservante, cessat re-
servatio. Ita Diana part. 3. tract. 2. resol. 33.
Quintanadueñas tom. 2. tract. 4. sing. 9. n. 1.
& alij apud ipsos, nisi reservatio facta sit per
modum Statuti, vel Constitutionis, ut con-
tingit in casibus per Synodos, aut per Diœ-
cesum, & Religionum Constitutiones refer-
vatis, vel per consuetudinem vim legis ha-
bentem introducta. Ubi obiter nota in nostra
Societate ex Decr. 3. can. 23. Congr. 4. &
Decr. 36. Congr. 7. præcepta Generalium,
ordinationes, communicationes privilegio-
rum, &c. saltem in scriptis promulgata non
expirare morte Generalis, imò in hoc Decre-

P 2

10

to Congr. 7. idem statuitur de iunctis, vel concessis a Visitatoribus, & Provincialibus.

10. Quinta observatio: Cum casus reservatur, non comprehenduntur consiliantes, auxiliantes, &c. nisi in reservatione exprimentur, quia reservatio est odiosa, & strictè intelligenda. Sexta: Actio externa reservata talis non est, nisi perveniat ad consummationem in ratione talis peccati, seu actionis. Unde in Religionibus ubi juxta Decretum Clementis VIII. reservatur lapsus carnis opere consummatus, non intelliguntur reservata oscula, amplexus, & alia etiam mortalia, nisi aliter expressum sit, ut in nostra Societate, ita Card. de Lugo. Septima: Peccatum veniale, & mortale merè internum, licèt aliàs possent, de quo nunc non curo, de factò tamen nunquam reservantur.

11. Octava: Quando Pœnitens confessus est cum habente facultatem absolvendi à reservatis, si aliquid illi confiteatur, & alterius reservati obliviscatur, jam illud reservatum non manet ultra reservatum; quia Confessor absolvere intendit quantum potest; ita PP. Sanchez, Lugo, & alij quos citat, & sequitur P. Escob. tom. 1. lib. 16. sect. 2. probl. 99. Imò propter eandem rationem idem dicendum est etiam, si omnium reservatorum obliviscatur. Ita idem Escob. probl. 100. & opud ipsum

sum PP. Lugo, Henriquez, Conine, & Reginaldus. Item, Diana 1. part. tract. 11. resol. 19. ubi plures alios præter dictos, citat.

12. Nona: Qui constitetur peccata reservata habenti facultatem, fecit tamen confessionem nullam defectu doloris, vel aliunde saltem inculpabiliter, licèt teneatur peccata illa iterum in confessione aperire, non tamen manent reservata; quia habens potestatem absolvendi à reservatis quantum est ex se, jam substituit vinculum reservationis, nec ablatio reservationis connexa est cum ablatione peccati. Ita PP. Suarez, Vasq. Henric. & alij quos citat, & sequitur P. Escob. ubi supra probl. 106. quæ ratio, ni fallor, etiam militat cum confessio fiat nulla adhuc malitiosè defectu doloris, vel quia alia peccata taceantur. Sed hoc alij viderint.

13. Decima: Si à Superiore petatur facultas absolvendi Subditum à reservatis pro una vice, vi illius facultatis potest absolvi Subditus ab alijs reservatis, in quæ incidit etiam post impetratam talem facultatem; sed si concedatur facultas pro aliquo peccato determinato. Ita P. Escob. tom. 2. lib. 16. sect. 2. probl. 109. & apud ipsum Bonacina, Præpositus, Diana, Ugolinus, & Barbosa. Item, Cardinalis de Lugo, disp. 20. de pœnit. sect. 8. n. 121. & Quintanadueñas tom. 1. tract. 3. sing. 14. num. 8. 14. Un-

14. Undecima: Si post licentiam habitam à Confessario, & à Pœnitente admissam, nova reservata commissa non fuissent, etiam si plures anni elapsi fuissent, posset adhuc Pœnitens illo privilegio uti: ratione enim materiae adhuc verificarentur illa verba: hac vice. Ita Card. de Lugo, ubi supra num. 127. & Quintanadueñas ibidem n. 9. apud quem etiam Joann. Sanch. & Chiapiavilla, quod intelligendum est etiam si Superior, qui licentiam concessit, mortuus, vel officio functus fuerit, quia gratia facta non expirat morte concedentis.

15. Duodecima: Hospes, & peregrinus habens reservata in sua Diœcesi potest in alia, ubi non suat reservata à quolibet Confessario absolvi. Ita P. Quintanadueñas tom. 2. tract. 5. sing. 10. n. 10. & apud ipsum PP. Suarez, Reginaldus, & alij. Item, Diana, p. 3. tract. 4. resol. 103. & apud ipsum Vilalobos, & alij. Quod tamen verum non est, si peccatum habens reservatum in sua Diœcesi, dolose agens, & in fraudem reservationis transiret ad locum, ubi non est reservatum. Decima tertia: Habens casum reservatum, etiam cum excommunicatione, urgente necessitate communionis, vel Missae faciendae, nec aliàs valens ad Superiorem adire, potest aut confiteri inferiori sola non reservata, aut sine con-

confessione, elucito prius actu contritionis perfectæ celebrare, aut communicare juxta varias DD. sententias, quas omnes probabiles, & tutas judicat Diana, ibid. resol. 104.

Decima quarta: Si idem peccatum sit reservatum Superiori, & inferiori, v. g. Pontifici, & Episcopo ablata reservatione Superioris, aufertur etiam inferioris, non verò è contra. Ita P. Quintanadueñas ubi supra num. 5. & apud ipsum PP. Suarez, Torres, & Navarro. Decima quinta, & ultima: Si Confessario Regularium confessionibus deputato petenti facultatem absolvendi Subditum à reservatis, illam Superior deneger, potest pro illa vice ipsum absolvere: quia sic determinatum est ab Urbano VIII. cujus verba refert citatus Quintanadueñas tom. 1. tract. 3. sing. 12. num. 4. apud quem alia plura de reservatis videri possunt in utroque tomo singularium.

SECT. VI. De Potestate Episcoporum, Regularium, & aliorum Confessorum circa reservata.

1. **Q**uod Episcopus id unicè hic advertendum videtur, eos ex facultate sibi concessà à Trident. sess. 24. cap. 6. de reformat. posse suos Subditos à quibuscumque casibus occultis etiam Sedi Apostolicæ

licæ reservatis in sua Diœcesi per se ipsos, aut per Vicarium ad id specialiter deputatum in foro conscientiæ gratis absolvere, imposita poenitentia salutari, quæ facultas etiam, quoad hæresim occultam eis tantum conceditur, non verò eorum Vicarijs. Quæ tamen an sit per Bullam Cænæ revocata, questio gravis est, de qua sect. sequenti. In prædicta autem facultate nomine Episcopi intelligitur etiam electus, ut tenet P. Allezæ verbo: *absolutio*, sect. 3. num. 3. & sedes vacans apud ipsum & P. Tambur. alios citantem. Imò etiam si casus sint notorij posse Episcopos absolvere, cum Pontifex nequit adiri, docent P. Avendaño tom. 2. tract. 12. cap. 11. num. 328. & Diana part. 11. tract. 8. resol. 1. alios citans.

2. Quoad Regulares adverto, id ipsum quod Episcopi possunt, quoad absolutionem, posse Provinciales cum suis Subarbis, excepta hæresi propter dicenda sect. sequenti. Diana tamen part. 3. tract. 2. resol. 122. assert. Decretum Urbani VIII. in quo revocantur in ampla forma omnia privilegia Regularium absolvendi à casibus contentis in Bulla Cænæ. Item, omnes Confessarij nostræ societatis ex privilegio sibi à Paulo III. concessio possunt absolvere quoscumque Fideles à quibuscumque casibus etiam Sedi Apostolicæ reservatis, exceptis, qui in Bulla Cænæ continentur. Sed

tamen quia ex alio indulto Gregorij XIII. non possumus in Societate uti aliquo privilegio, nisi pro arbitrio P. N. Generalis, hic prædictam facultatem limitavit, ut omnes Confessarij approbati, eà urantur præterquam respectu excommunicatorum generaliter ab homine, quos solum Superiores, aut illi, qui ab ipsis specialem licentiam obtineant, possunt absolvere: & excommunicatos verò ab homine nominatim, & Regulares, qui licentiam non habuerint extra suum ordinem confitendi, nec Superiores quidem ipsi possint absolvere.

3. Facultatem etiam habent ab eodem Paulo III. Confessarij Societatis pro casibus Bullæ Cænæ in terris Infidelium, & locis remotissimis, à quibus non potest adiri Sedes Apostolica, qua facultate possunt uti Provinciales, & quibus illi communicaverint. Pro locis autem remotissimis iudicavit has Indias Occidentales P. Rodericus de Cabredo hujus Provinciæ Mexicanæ Visitator, re cum doctissimis Viris in consultationem adducta. Quod & exprimitur in privilegio nuper concessio à Sanctissimo Domino Nostro Clement. XI. per 20. annos à die 11. Februarij anno 1710. computandos, ubi Confessarijs Societatis in Infidelium terris, & utriusque Indiæ Regionibus, ubi non sit Inquisitio, neque

O. dinarij saltem intra duas dietas, huiusmodi facultatem habentes, conceditur facultas absolvendi Christianos in eisdem partibus commorantibus ab omnibus peccatis, sententijs, & censuris, etiam in Bullæ Cænæ reservatis.

4. Nota tamen, non posse Regulares ratione, & virtute suorum privilegiorum absolvere a casibus Episcopo reservatis, nisi obtentis ab eisdem Episcopis facultate. Contraria enim propositio damnata est ab Alexandr. VII. quæ est 12. inter 45.

5. Quoad omnes verò Confessarios universim acceptos, primò jam supradiximus disp. 4. sect. 3. quid possint circa reservata in articulo mortis. At extra mortis articulum virtute Bullæ Cruciatæ quilibet Confessarius approbatus potest primò absolvere toties quoties ab omnibus casibus reservatis Episcopis, vel alij Superiori, non verò Papæ. Secundo: Potest ab omnibus etiam Papæ reservatis etiam in Bullæ Cænæ (excepta semper heresi) semel in vita, & semel in morte.

6. Pro cuius facultatis intelligentia aliqua ad praxim observanda sunt. Primò: Quod quilibet Confessarius approbatus potest virtute Bullæ absolvere etiam à reservatis Papæ (excepta heresi) toties quoties, quando sunt occulta: quia quando talia sunt, possunt iurè

Or.

Ordinario ab Episcopo absolvi, & ex facultate supra allata Tridentini ex Papalibus sunt Episcopalijs; atqui virtute Bullæ potest quilibet Confessarius absolvere ab Episcopalijs; ergò. Ita PP. Thomás Sanchez, tom. 1. in decal. lib. 4. cap. 54. num. 17. Diana part. 1. tract. 11. resol. 28. Quintanadueñas tom. 2. tract. 4. sing. 2. n. 2. & 3. Busembaum lib. 8. cap. 1. dub. 13. artic. 1.

7. Notant autem DD. occultum dici, quando nec deductum est ad forum contentiosum, nec ita publicum, ut sex personis innotescat, licet in eò numero non includantur, qui delictum sub secreto sciunt ob consultationem, vel ob aliam causam; unde non sufficit, ut dicatur publicum, quod in iudicio possit probari, quia ad id sufficient duo, vel tres testes. Ita Diana part. 1. tract. 11. resol. 4. 18. & Quintanadueñas tom. 2. tract. 4. sing. 2. n. 4. plures alios citantes.

8. Observo secundo: Facultatem absolvendi à reservatis Pontifici semel in vita, intelligi intra tempus publicationis Bullæ, unde qui intra publicationis tempus absolutus est à Censura Papæ reservata, postea facta publicatione alia, & alia Bulla accepta, potest iterum absolvi. Imò intra tempus ejusdem publicationis conceditur facultas accipiendi secundam Bullam, si secundo, quis deliquerit, ut

ab.

absolvatur. Si verò tertio deliquerit, licet aliis qui sentiant, posse tunc uti Bullis præteritis, quæ ad hunc effectum illi non deservierunt, hoc tamē negant communiter DD. quia jam virtus Bullarum illarum elapso jam præfinito tempore, & subsequētibz aliis publicationibus extincta est.

9. An verò, si semel cadat supra absolutionem ita, ut totius temporis publicationis decursu, una tantum absolutio, possit imperitari, an verò cadat supra casum quemlibet singillatim; ita ut absolutus semel à pyraterio, v. g. non possit iterum virtute illius Bullæ à pyraterio absolvi, possit autem à crimine falsarij etiam semel, & sic de aliis, negat hanc secundam partem communis sententiæ. Affirmant tamen aliqui supresso nomine citati à Michado tom. 1. lib. 1. part. 3. tract. 8. doct. 4. num. 2. quos acriter sequitur P. Quintana ducenas tom. 2. tract. 4. sing. 2. & 3. rationibus, ni fallor non contemnendis, sed tamen in praxi nunquam ego recederem à communi sententiæ.

10. Observo tertio: Facultatem absolventi semel in morte intelligi, ne absolutus teneatur postea, si convalescat, comparere coram Superiore. Licet enim in mortis articulo quilibet Sacerdos etiam sine privilegio Bullæ possit absolvere à quibuscumque casibus etiam

etiam Sedi Apostolicæ reservatis, & etiam ab hæresi, tamen sic absolutus manet cum onere postea coram Superiore comparendi. De quo vide supra dicta disp. 4. sect. 3. à num. 1.

11. Observo quarto: Regulares non posse uti Privilegio Cruciatæ, ut absolvantur à reservatis. Ita in favorem Religionum declararunt Summi Pontifices præsertim, Clemens, & Urbanus VIII. & licet adhuc post eas declarationes non defuerint AA. contrarium sentientes, tamen eorum opinio communiter ab aliis notà improbabilitatis, & falsitatis inuritur. Unde ad summum manet in ea tenuis probabilitas, ideoque non potest ad praxim reduci. Quod verò possint Regulares, adhuc uti privilegio Bullæ, ut absolvantur à non reservatis tenent adhuc plurimi DD. & probabile, tutumque in praxi reputatur à Diana part. 1. tract. 11. resol. 14. licet ille contrariam, & consulendam in praxi iudicet.

12. Et quidem Bulla Urbani VIII. insistens Bullæ Clementis VIII. non loquitur de non reservatis. Eam integram refert ipse Diana part. 3. in additionibus, resol. 9. & licet generaliter dicat Pontifex ad finem Bullæ Regulares debere, quoad administrationem Pœnitentiæ dispositioni suorum Prælatorum subjacere; tamen debet intelligi, quoad casus reservatos, eò quod de his loquatur in toto præ-

proximo Bullæ, ex quo colligitur animus Legislatoris, & intellectus totius Decreti, illud quæ limitatur juxta doctrinam, quam ex pluribus DD. docet ipse Diana part. 1. tract. 117. resol. 14. ubi loquitur de Bulla Clementis VIII. cujus eundem esse sensum, scilicet de solis reservatis, propter eandem rationem docet Villalobos apud ipsum, cujus etiam rationem approbat.

13. Obiervo quinto: Confessarium etiam approbatum in una Diocesi, non posse in alia Diocesi virtute Cruciatæ confessiones audire, saltem post Bullam Clementis X. incipientem: *Superna magni Patrisfamilias*, declarantis, Ordinarium à quo debet esse approbatus Confessarius, esse illum, in cujus Diocesi Confessarius commoratur; sed Cruciatæ solum concedit, ut eligatur Confessarius approbatus ab Ordinario: ergo non potest intelligi approbatus in alia Diocesi.

14. Nec etiam approbatus pro confessionibus viroꝝ audientis, potest eligi virtute Cruciatæ ad confessiones feminarum. Videatur P. Card. in explicatione propositionum damnatarum ab Innocentio XI. propositione 1. disert. 3. cap. 6. art. 7. q. 3. §. 2. & seq. ubi affert præfata verba Bullæ, & aliam Pauli V. & declarationes Cardinalium, post quas omnes manent contrariæ opiniones ad summum

dubiè

dubiè probabiles. Unde cum versetur in materia jurisdictionis, quæ importat valorem Sacramenti, non possunt ad praxim reduci, eò quod juxta dicta disp. 4. sect. 3. Ecclesia solum suppleat jurisdictionem, quando quis abolvit ex opinioni certò probabili, & AA: omnes, qui contrarias sententias defenderunt, scripserunt quidem ante præfata Bullam Clementi X.

SECT. VII. De Absolutione ab Hæresi.

1. **N**ullius criminis adeo difficilis invenitur aditus absolutioni, quàm hæresis. Nam adhuc in Bulla Cruciatæ ubi conceditur facultas modò dictò abolvendi etiam à reservatis in Bulla Cænx, excipitur hæresis. Imò semper ac datur facultas absolvendi ab omnibus reservatis, etiam in Bulla Cænx, numquam comprehenditur hæresis, nisi de ea fiat specialis mentio, ut colligitur ex quadam Bulla Gregorij XIII. incipiente: *Officium nostræ partis*, quam affert integram Dr. Oviedo, Dominus, ac Pater meus tract. de potestate Episcopi ad dispensandum part. 2. cap. 6. num. 9. & expressius in alia declaratione Alexandri VII. quotannis in nostris trilevnijs legi solita. Pro expeditione ramen Confessarij aliqua

qua oportet advertere, & postea definire quanam, & quomodo ab haeresi possint absolvere?

2. Adverto ergò primò: quod jam alibi, neque haeresim solum mentalem, neque haeresim solum externam habere adjunctam excommunicationem, aut reservationem, ideoque posse à quocumque approbato absolvi. Adverto secundò: Confessarium cum Pœnitens haeresim confiteatur, videre debere, an ille excusetur à reservatione aliquo capite ex dictis supra hac disp. sect. 3. ut illum possit absolvere. Adverto tertio: In articulo, seu periculo morali mortis, nec haeresim, nec casum alium esse reservatum, ut advertimus supra ex Tridentinis, unde potest quilibet Sacerdos tunc absolvere, præstitis tamen cautionibus, quas supra posuimus disp. 4. sect. 3. etiam præsentè alio Confessario legitimam potestatem habente circa reservatas ut ibidem diximus, & docet etiam Diana cum pluribus DD. p. 1. tr. 5. resol. 5.

3. Adverto quartò: Ex PP. Palao, & Tambur. tom. 1. lib. 2. cap. 1. §. 8. habentem perpetuum impedimentum recurrenti ad Superiorem pro absolute ab haeresi, posse absolvi à Confessario approbato; unde ait præfatus Tambur. se Confessarium dedisse cuidam Confessario, ut Monialem quamdam ab hæ-

resi

resi absolveret, eo quod haberet, ratione clausuræ, perpetuum recurrenti ad Superiorem impedimentum; nec tenetur vocare ad se Episcopum, vel Inquisitorem, aut ad illos per internuntium, aut litteras recurrere, quia obligatio solum est recurrenti per se. His animadversis, persequentes quæstionculas investigamus, qui possint, extra periculum mortis ex privilegio absolvere ab haeresi formali.

4. Quæres ergò primò: an Episcopi possint? Pro quo supponendum est, quod diximus sect. præcedenti, Tridentinum illis facultatem concedere absolvendi ab omnibus casibus, etiam Sedi Apostolicæ reservatis, occultis, & etiam ab haeresi; sed tamen, quia per Bullam Cænæ, quæ quotannis innovatur, tollitur quælibet potestas absolvendi ab illis casibus, etiam concessa per cujuslibet Consilij Decreta personis quibuslibet, etiam Episcopali dignitate fulgentibus, quæstio est gravissima inter DD. an per illam censeatur sufficienter revocata facultas à Tridentino concessa?

5. Et primò, non placet sententia P. Coninæ, Villalobos, & aliorum asserentium, facultatem derogatam esse quoad absolute solutionem haeresis; non verò, quoad ceteros casus Bullæ Cænæ. Non, inquam, placet, quia clausula derogatoria Bullæ Cænæ de omnibus loquitur.

Q

quirit, unde vel omnium, vel nullius est derogatoria. Ea igitur sententia relicta, communior sententia absolute affirmat, omnino derogatam esse prædictam facultatem. Ita PP. Suarez, Toler. Sanchez, Diana, & plures alij, quos citat, & sequitur Dr. Oviedo, part. 2. cap. 6. num. 19. & 24. cujus sententiæ fundamentum sunt ipsa verba Bullæ Cænæ, & variaz declarationes Pontificiæ, quas hujus sententiæ Patroni adducunt.

6. Sed tamen negant, esse derogatam Navarr. PP. Fagundez, Saà, Henriq. Vivald. Joannes Sanch. & plures alij, & probabilem vocat hanc sententiam P. Suarez, & P. Thomas Sanch. rem esse valde dubiam affirmat, eò quòd utrimque rationes, & auctoritates gravium DD. urgeant, licet ipsi, utporè tutiorem, amplectantur primam. Probatur tamen hæc sententia primò: Quia lex generalis posterior non est trahenda ad casus speciales prioris legis, nisi circa illos expressè disponat, sed clausula illa Bullæ Cænæ non corrigit, nec disponit expressè circa facultatem Episcopis à Trident. concessam: ergò. Secundo: Quia per prædictam clausulam Bullæ Cænæ, quæ quotannis publicatur, non censetur revocata facultas Cruciatæ absolvendi ab illis casibus semel in vita, & semel in morte, ut est certum: ergò nec censetur revocata facultas Episcopis à Tridentino concessa, 7. Terc

7. Tertio: Quia cum Decreta Concilij sint tanti roboris, & auctoritatis, non est credendum, quòd Pontifices hujus Decreti facultatem tam citò, & facilè sub generalitate, verborum vellent derogare. Quarto: Quia aliàs plùs posset quilibet Confessarius approbatus virtute Cruciatæ, quàm Episcopi Ecclesiarum Principes virtute Tridentini. Quinto: Quia declarationes Pontificiæ, quæ pro contraria afferuntur, non tales sunt, ut de illis authentice constet. Ex quibus patet, quàm probabilis sit, & in praxi tuta hæc secunda sententia.

8. Unde ea admittà, quaeres secundo: An possit Episcopus, eam absolutionem impertiri extra Sacramentum Pœnitentiæ? Respondeo affirmative. Ita P. Thomas Sanch. Diana part. 1. tract. 5. resol. 2. & plures citans Dr. Oviedo ubi suprà part. 2. cap. 5. à num. 5. Ratio est: Quia verba illa Tridentini *in foro conscientie*, non denotant forum Sacramentale, sed tantum, quòd absolutio in foro externo, & judiciali non prosit. Imò addunt prædicti DD. posse etiàm in absentia, ab hæresi absolute Subditum, etiam existentem extra Diocesim, quia talis absolutio non est Sacramentalis. Et etiàm si Episcopus versetur extra Diocesim, quia licet Concilium dicat: *Quoscumque sibi Subditos in Diocesi sua*, solùm vult, posse

posse Episcopum, etiam eos absolvere, qui licet propriè Subditi non sint, tamen aliquo modo sunt Subditi, eò quòd in Diocèssi ipsius commorentur, ita ex P. Thomas Sanchez, & alijs eruditè probat Dr. Oviedo, cap. 3. à num. 13. Unde liquet, quòd propriè Subditum potest absolvere sive intra, sive extra Diocèsim ambo, vel unus illorum existat; non Subditum verò solum intra Diocèsim.

9. Quæres tertio: An possit Episcopus prædictam facultatem delegare? Ratio dubitandi est: Quia Tridentinum concedit facultatem Episcopis, absolvendi ab illis casibus Sedi Apostolicæ reservatis per se ipsos, aut per Vicarium, ad id specialiter deputandum, ab hæresi verò eis tantum, non verò eorum Vicarijs facultatem absolvendi concedit. Nihilominus, responderetur affirmativè cum Navarro. PP. Azor, Henriquez, Saà, Thom. Sanch. Reginald. & alijs quos citat, & sequitur Dr. Oviedo, ubi supra num. 32. quibus etiam Diana consentit part. 1. tract. 5. num. 2. quia benè salvatur ea differentia posita à Tridentino, in eò quòd ad alios casus possit Episcopus Vicarium specialiter deputare, ut ab eis quotiescumque acciderint absolvat. Ad hæresis verò absolutionem non possit, ita Vicarium deputare, sed solum ad casum specialiter oblatum determinatè committere absol-

lu,

lutionem alicui Vicario, vel Confessario.

10. Quæres quartò: An possit Capitulum Sede Vacante, eam absolutionem impertiri? Respondeo affirmativè cum Navarr. & PP. Henriq. Sanch. Reginald. Tambur. & pluribus alijs, quos citat, & sequitur Dr. Oviedo part. 1. cap. 2. à num. 92. patetquè ex regula generali, quòd Capitulum Sede Vacante succedit in omni jurisdictione ordinaria, jure proprio Episcopis competente, quæ colligitur ex cap. cum olim de majorit. & obedientia, & quoad munus absolutionum, expressè tradidit in cap. unico, eodem rit. in Sexto.

11. Unde cum Episcopalis jurisdic-tio à Capitulo Sede Vacante per Vicarium ipsius exerceri debeat juxta Tridentinum sess. 24. cap. 16. de reformat. ipse Vicarius poterit absolutionem impertiri, ut docet idem Dr. ibidem, num. 98. citans Garciam de Beneficijs 7. part. cap. 11. num. 22. vel etiam poterit Capitulum, Vicarium aliquem specialiter deputare ad aliquem determinatum casum absolutionis ab hæresi, juxta eundem ibidem citantem P. Sanch. dummodò tamen hæresis deferatur ad Capitulum sine expressione personæ absolvendæ, nè delictum fiat publicum, & ita pereat absolvendi facultas, quod advertit P. Tambur. lib. 2. decal. cap. 1. §. 3. ad finem,

Q3

32. Quæ

12. Quæres quinto: An possint Domini Inquisitores absolutionem hæresis impertiri? Plures DD. quos referunt, & sequuntur P. Sanchez, lib. 2. in decal. cap. 12. num. 7. & Tambur. ubi supra num. 11. defendunt, illos posse absolvere hæreticos occultos, non aliter, nisi causa cognita, & facta depositione sui delicti ab ipso hæretico coram testibus, vel saltem coram Notario. Contrarium tamen sententiam, præsertim de Inquisitoribus Hispaniæ, tenent Diana 1. part. tract. 5. titol. 3. P. Escobar in summa, tract. 7. exam. 4. P. Alloza verbo: *hæresis*, sect. 1. num. 16. Grafis tom. 1. Decisionum, lib. 2. cap. 9. num. 5. & probabilem putant ipsi Sanct. & Tambur. qui omnes asserunt, posse quemlibet Inquisitorem Hispaniæ in foro conscientie ab hæresi absolvere, imò & facultatem cuiuslibet Confessario delegare; & hoc esse privilegium specialiter concessum Inquisitoribus Hispaniæ docet Carena apud P. Avendaño in addition. ad 2. tom. num. 32. qui propterea idem asserit de Indiarum Inquisitoribus; sicut Diana nomine Inquisitorum Hispaniæ, etiam Inquisitores Siciliæ comprehensos intelligit, eò fortasse, quia omnes sunt in ditionibus Regis Hispaniæ, & sub una Inquisitione Generali Hispaniæ comprehensi.

13. Quæres sexto: An & Commissarij
In.

Inquisitionis possint? Respondeo negativè, nisi eam potestatem habeant specialiter à Dominis Inquisitoribus delegatam. Ita D. Machado, tom. 1. lib. 4. part. 5. tract. 2. doct. 2. P. Avendaño tom. 2. tit. 12. cap. 11. §. 3. & est communis, nam licet Clemens VII. in Bulla *Cum sint*, num. 27. quàm asserit Cherubinus, tom. 1. Bullarij, eam facultatem videatur Commissarijs concedere, tamen illam non fuisse perpetuam notat P. Suarez tom. 5. in 3. part. disp. 43. sect. 1. num. 5. & solum fuisse personalem, in favorem scilicet Commissariorum Ordinis Prædicatorum in Italia concessam, docet P. Sanchez, lib. 2. in decal. cap. 12. num. 3. & manifestè constat ex ipso Bullæ tenore.

14. Quæres ultimò: Quid de Regularibus dicendum? Respondeo: Illos non posse, maximè in Hispania, & Indijs, in quibus est Inquisitio: Imò Congregatio nostra quinta Generalis spontè celsit privilegio super hoc à Sede Apostolica concessio. Nec Prælatos Regulares posse Sæculares ab hæresi, etiam occultâ, & excommunicatione propter eam incurâ, absolvere, decisum est ab Alexand. VII. in damnatione propositionis 4. Imò nec posse, suos Subditos absolvere, declaratum est per Sacram Cardinalium Congregationem die 17. Novembr. anno 1628. apud Dianam

part. 1. tract. 5. resol. 6. ad finem, qui cum alijs docet, Regularem hæreticum occultum posse non solum Inquisitori; sed etiam Episcopo, ex licentia sui superioris, se subicere, & ab illo, secundum opinionem probabilem traditam supra, absolutionem obtinere: Imò posse etiam, si Prælati in iustis petitam licentiam denegaret: nam per epicheiam debemus credere voluntatem Papæ, & Religionis esse, ut in eò eventu Episcopus Regularem absolvat.

DISPUTATIO VII.

De Satisfactione, quam imponere debet Confessarius.

SECT. I. An teneatur Confessarius Satisfactionem imponere?

Commune est apud DD. ut videre, est apud Card. de Lugo, disp. 25. sect. 4. & P. Tambur. in method. lib. 4. cap. 1. §. 1. in aliquibus casibus non teneri Confessarium satisfactionem, seu Pœnitentiam injungere. Primo: quando Pœnitens est impotens, ut si sit morti proximus, & sensibus;

bus destitutus, quòd si sensus adhuc habeat, poterit aliquid leve injungere, ut semel, aut bis proferre nomen JESU, vel etiam Pœnitentiam, cum convaluerit adimplendam; vel si potest per elemosinas satisfacere, hæc sunt illi injungendæ in Pœnitentiam. Secundò: Si Confessarius per revelationem, vel alias prudenter cognosceret, Pœnitentem integrè pro pœna debita satisfecisse, quia ubi nullum est debitum pœnæ, nulla est debita satisfactio: sed quia seclusa revelatione, id rarò, vel nunquam potest, certò constare, consultum erit, semper levem aliquam pœnitentiam imponere.

2. Tertio: Quando immediatè dabitur perfectæ remissionis remedium, ut si inisset martyrism subeundum, vel quando Pœnitens lucratus, vel lucraturus est indulgentiam plenariam. Quarto: Quando quis scrupulosus intra breve tempus sapiens redit ad confessionem, quia supponitur satis imposita in præcedentibus. Quintò: Quando creditur, Pœnitens non acceptaturus pœnitentiam, vel acceptam non impleturus, oportebit ejus imbecillitati consulere, & ad vitanda graviora mala, solum aliquam levem pœnitentiam imponere.

3. Extra hos verò casus, quaeritur primò: An Confessarius teneatur sub mortali pœnitentia

part. 1. tract. 5. resol. 6. ad finem, qui cum alijs docet, Regularem hæreticum occultum posse non solum Inquisitori; sed etiam Episcopo, ex licentia sui superioris, se subicere, & ab illo, secundum opinionem probabilem traditam supra, absolutionem obtinere: Imò posse etiam, si Prælati in iustis petitam licentiam denegaret: nam per epicheiam debemus credere voluntatem Papæ, & Religionis esse, ut in eò eventu Episcopus Regularem absolvat.

DISPUTATIO VII.

De Satisfactione, quam imponere debet Confessarius.

SECT. I. An teneatur Confessarius Satisfactionem imponere?

Commune est apud DD. ut videre, est apud Card. de Lugo, disp. 25. sect. 4. & P. Tambur. in method. lib. 4. cap. 1. §. 1. in aliquibus casibus non teneri Confessarium satisfactionem, seu Pœnitentiam injungere. Primo: quando Pœnitens est impotens, ut si sit morti proximus, & sensibus;

bus destitutus, quòd si sensus adhuc habeat, poterit aliquid leve injungere, ut semel, aut bis proferre nomen JESU, vel etiam Pœnitentiam, cum convaluerit adimplendam; vel si potest per elemosinas satisfacere, hæc sunt illi injungendæ in Pœnitentiam. Secundò: Si Confessarius per revelationem, vel alias prudenter cognosceret, Pœnitentem integrè pro pena debita satisfecisse, quia ubi nullum est debitum pœnæ, nulla est debita satisfactio: sed quia seclusa revelatione, id rarò, vel nunquam potest, certò constare, consultum erit, semper levem aliquam pœnitentiam imponere.

2. Tertio: Quando immediatè dabitur perfectæ remissionis remedium, ut si inisset martyrium subeundum, vel quando Pœnitens lucratus, vel lucraturus est indulgentiam plenariam. Quarto: Quando quis scrupulosus intra breve tempus sapiens redit ad confessionem, quia supponitur satis imposita in præcedentibus. Quintò: Quando creditur, Pœnitens non acceptaturus pœnitentiam, vel acceptam non impleturus, oportebit ejus imbecillitati consulere, & ad vitanda graviora mala, solum aliquam levem pœnitentiam imponere.

3. Extra hos verò casus, quaeritur primò: An Confessarius teneatur sub mortali pœnitentia

tentiam imponere? Respondeo. In confessio-
ne peccati gravis, nec aliàs ritè confessi, tene-
ri sub mortali pœnitentiam imponere. Ita
PP. Suarez, Reginald. Lugo, & est commu-
nis. Ratio est, quia aliàs in re gravi Confessa-
rius suum munus, & officium Judicis, & Me-
dici non adimpleret. Colligitur etiam ex Tri-
dent. sess. 4. cap. 18. ubi gravissimis verbis ad-
monet Confessarios, nè si fortè peccatis con-
niveant; alienorum peccatorum participes
efficiantur.

4. Si verò pro peccatis venialibus, aut
mortalibus, jam aliàs ritè confessi, pœniten-
tiam non imponeret Confessarius, secluso
contemptu, solum venialiter peccare, docent
PP. Lugo, Tambur. Bufombau, & Dianæ
quia satisfactio solum requiritur ad integra-
tem Sacramenti, eo modo quo punitio requi-
ritur ad implementum judicij humano; sed
in judicio humano non peccat graviter Ju-
dex, non imponendo panam parvi momenti,
qua Reus propter levia crimina erat dignus,
ut est certum: ergò similiter.

5. Quæres secundò: An possit Confessa-
rius imponere pœnitentiam absque præcõ-
pato, & obligatione, sed solum liberè, & de
consilio à Pœnitente adimplendam? Negant
PP. Vasq. Conine, Lugo; disp. 25. sect. 4.
num. 54. & alijs; quia ex Trident. colligitur,

potestatem injungendi pœnitentiam oriri ex
potestate clavium ad ligandum; si autem li-
bera imponatur, non manet ligatus Pœnitens;
sed tamen PP. Suar. Fagund. Filline. Villalob.
Diana, part. 1. tract. 4. resol. 83. Tambur.
ubi supra §. 2. & alij affirmant: quia sic im-
ponendo pœnitentiam, verè ligat Confessa-
rius Pœnitentem, non simpliciter ad neces-
sitate adimplentionis, sed ad hunc finem con-
sequendi ex opere operato remissionem pœ-
per hoc Sacramentum, quam non ita conse-
quetur, nisi Confessarius opera aliqua, li-
cèt aliàs liberè, in pœnitentiam imponeret.

6. Hujus sententiæ praxim ego consule-
rem, quoties Confessarius periculum agnos-
ceret in Pœnitente, non adimplendi pœniten-
tiam: quia cum non solum sit Judex, sed
etiam Medicus, imbecillitati Pœnitentis pro-
spiciet, nè, non adimplendo pœnitentiam, in
nova peccata prolabitur. Adverto tamen;
quòd nisi aliter suam mentem explicet Con-
fessarius, semper intelligitur obligari sub
gravi, quando confessio est pecca-
torum mortalium.

DE BIBLIOTHECA
UNIVERSITATIS
SACRÆ THEOLOGICÆ
S. CAROLÆ A
S. MARTINO
S. CAROLÆ A
S. MARTINO

SECT. II. *Qualem Pœnitentiam,
& quando debeat imponere
Confessarius?*

1. **V**arias difficultates continet sectionis titulus, quas breviter resolvemus. Circa primum ergo quæres primo: An pœnitentia debeat esse æqualis? Respondeo. Per se loquendo, ita debere esse, sed quia hoc cognoscere, est penè impossibile, relinquitur taxatio Confessarii prudentis arbitrio. Advertendum tamen est ex P. Lugo, disp. 25. sect. 4. num. 60. sufficienter excusari hodiernam Confessoriorum praxim, qui pro gravissimis peccatis leves pœnitentias imponunt propter spirituales infirmitatem pœnitentium, qui gravioribus territi, vel confessionem fugient, vel in magnam afflictionem, imò, & desperationem incident, vel novis peccatis, illas non implendo, se illaqueabunt, vel deniquè, Confessarios ineptos adibunt, qui eos curare nesciant; semper tamen monendi sunt Pœnitentes de insufficientia satisfactionis injunctæ, illisquè consulendum usus indulgentiarum.

2. Sed tamen ipse P. Lugo ibid. n. 56. P. Bufemb. lib. 4. tract. 4. cap. 1. dub. 4. art. 1. n. 2. & alij communiter rejiciunt, quod Dia-

na tenet ex Villalobos, scilicet, Confessarium addendo verba illa: *quidquid boni feceris, &c.* excusari ab impositione gravis pœnitentiæ, quia verba illa, utpotè merè deprecatoria, non habent vim elevandi omnia opera bona ad efficaciam Sacramentalem. Melius autem foret, quod Pœnitentem Confessarius admoneret, ut intentionem haberet omnia opera bona, quæ aliàs facturus est, saltem ad aliquos dies in satisfactionem offerendi.

3. Quæres secundo: An actus interni possint in pœnitentiam imponi? Respondeo affirmativè cum PP. Suarez, Coninc, Lugo, ibidem num. 67. & Tambur. lib. 4. method. cap. 1. §. 4. num. 13. Quia ex una parte fit satisfactio externa injunctio Confessarii, & ex alia actus internus ex se est opus aptum ad satisfactionem: imò sæpè erit utilissimum, quòd Pœnitens loco satisfactionis mediteretur penas inferni, Passionem Christi Domini, &c.

4. Quæres tertio: An possit opus aliàs debitum ex præcepto imponi? Respondeo affirmativè. Imò aliquando erit conveniens, ut Pœnitens in tali opere remissus, illud diligentius exequatur. Ita PP. Suarez, Vasq. Tambur. ibid. num. 14. Lugo ubi supra, & Diana tom. 3. tract. 4. resol. 84. qui plures citat: & ratio est, quia etiam tale opus est satisfactorium.

rium. Duo tamen ex eisdem A.A. sunt notanda. Primum: in eo casu duo peccata specie distincta committere Pœnitentem in omissione illius operis; alterum contra virtutem, v.g. temperantia, si jejunium præceptum imponatur; alterum contra virtutem pœnitentia. Secundum: Quod semper, ac suam mentem non explicet Confessarius, intelligitur imponere opus non aliis debitum, ut si auditionem Sacri imponat, intelligitur præter eam, ad quam tenetur in die festo. Quid verò si diceret: *in die Dominica audi duo Sacra*, intelligeretur imponere præter Sacrum debitum ex præcepto, unum aliud, non verò alia duo, quia hæc videretur injungentis intentio, cui in his rebus maximè est attendendum.

5. Quæres quartò: An possit imponi opus offerendum pro defunctis? Respondeo affirmativè. Ita PP. Tambur. ubi supra cap. 1. num. 16. Lugo disp. 25. sect. 4. num. 62. & apud ipsam P. Turrian. dicens oppositam sententiam esse parum probabilem. Ratio est, quia licet satisfactio illius operis ex opere operantis offeratur pro defunctis, tamen ex opere operato ipsi Pœnitenti deservit. Et præterea, voluntas applicandi satisfactionem pro defunctis, utpotè meritoria, est etiam satisfactoria, & manet pro Pœnitente. Denique Catechismus Rom. in fine de satisfactio-

ne, id approbat, inio, & ait, præcipuè imponendam esse orationem pro defunctis, quæ est elemosina spiritualis acceptissima Deo, & ipsi rursus orabunt pro Pœnitente. Alias rationes urgentes vide apud citatum P. Card. de Lugo.

6. Circa secundum: Quando scilicet imponenda sit satisfactio? Notandæ sunt tres propositiones damnatæ ab Alex. VIII. Primâ, quæ est 16. inter 31. dicebat: „Ordinem præmittendi satisfactionem absolutioni, induxit non politia, aut institutio Ecclesiæ, sed ipsa Christi lex, & præscriptio nature rei ipsum quomodo dicitur. Secunda, quæ est 17. Per illam praxim mox absolvendi, ordo pœnitentiæ est invertus. Tertia, quæ est 22. Sacrilegi sunt judicandi, qui jus ad communionem percipiendam præterdunt, antequam condignam de delictis suis pœnitentiam egerint.

7. Unde inferes primò: Quod ex institutione Ecclesiæ, & non ex lege Divina Christi, præmittenda est impositio pœnitentiæ ipsi absolutioni. Notat tamen Diana part. 3. tract. 4. resol. 436. ad finem, Confessarium imponentem Pœnitentiam post absolutionem, nec venialiter peccare. Idem innuit P. Tambur. ubi supra §. 5. Secundò: Non esse opus pœnitentiam implere ante absolutionem, sed posse

Confessarium post impositionem poenitentiae, mox absolvere, licet aliquando possit absolutionem differre, donec Poenitens poenitentiam adimpleat, quia ita censetur expediens saluti animae ipsius. Tertiò: Neque esse opus, ut Poenitens ante communionem condigne satisfaciat pro peccatis, imò nec quòd ante illam adimpleat impositam poenitentiam, licet aliàs pro majori bono Poenitentis, hoc ipsum à Confessario possit inponi, ut aliquid in poenitentiam ante communionem exequatur.

SECT. III. An teneatur Poenitens acceptare Poenitentiam, & illam implere?

1. **P**oenitentem teneri acceptare poenitentiam impositam, si velit absolutionem, & etiam illam adimplere, tenent uti certum communiter DD. adeo ut contrariam sententiam post Tridentinum, censuris, & notis plures inurant. Ratio est, quia cum in Confessario detur potestas præcipiendi, in Poenitente debet dari obligatio acceptandi, hæc enim sunt correlativas; & hæc obligatio ex genere suo est gravis, quod intellige, non solum de poenitentijs medicinalibus, sed etiam

de

de penalibus, quæ præciè in poenitentiam, & satisfactionem peccatorum imponuntur.

2. Cum hoc tamen bene stat, quòd si poenitentia levis imponatur pro peccatis levibus, aut mortalibus aliàs ritè absolutis, obligatio non sit sub gravi peccato, sed sub veniali. Dixi supra *si velit absolutionem*, quia ut docet Card. de Lugo disp. 25. sect. 5. num. 77. ex P. Coninc, potest Poenitens ex metu obligationis subeunda ad talem poenitentiam, renuere absolutionem, & ad alium Confessarium recurrere. Hactenus conveniunt DD. communiter, ut testatur Lugo loco citato. Adhuc tamen datur locus varijs quæstionibus.

3. Primò enim quæritur: An si poenitentia levis imponatur etiam pro mortalibus, non aliàs ritè absolutis, teneatur Poenitens sub mortali illam adimplere? Respondeo negativè cum PP. Suarez, Tambur. & Lugo, qui num. 74. vocat hanc sententiam communem. Ratio est, quia licet sit causa gravis, tamen cum materia ipsa præcepta à Confessario sit levis, non est sufficiens ad obligationem gravem, erit tamen veniale illam omittere, & idem est, si de poenitentia gravi aliqua pars levis omitatur propter eandem rationem.

4. Quæres secundo: An è contra, si pro peccatis levibus, vel mortalibus aliàs ritè

R

con:

confessis, & absolutis, imponatur poenitentia gravis, teneatur ad illam Poenitens sub mortali? Probabilior sententia affirmat cum PP. Fagundez, Henriq. Coninc, Lugo, & alij: quia gravitas obligationis non tam desumitur ex causa, pro qua imponitur, ut patet in resolutione dubij antecedentis, quam ex materia, quae praecipitur, quae si sit gravis, gravem parit obligationem. Nihilominus contraria sententia etiam est probabilis, quam tenent PP. Suarez, Layman, Navarro, & Diana part. 3. tract. 4. resol. 136. quia durum videtur, quod culpa contracta sit levis, vel cui alias in alia confessione sit satisfactum, & quod obligatio pro ea satisfaciendi sit gravis.

5. Queritur tertio: Quando debeat Poenitens poenitentiam implere? Respondeo, Quod in tempore praescripto à Confessario, si forte praescriptum fuerit, nec tamen tunc erit peccatum grave aliqua levis dilatio temporis designati, quia communiter Confessarii praecipitum potius cadit supra rem, quam supra tempus. Si verò Confessarius, ut assolet, nulum praefixum tempus designaverit, debet impleri, quam primum commodè moraliter possit, sicut communiter docetur de voto, & alij, Diana tamen part. 2. tract. 1. misc. resol. 53. citans P. Fernandez, asserit, posse Poenitentem per annum differre poenitentiam
iung,

injunctam, & ita colligi ex cap. omnes de poenitentijs, & remissionibus.

6. Queritur quarto: An possit sine novo peccato adimplere poenitentiam in statu peccati mortalis? Respondeo affirmativè cum communi, quia hoc non obest, quo minus praecipito Confessarii satisfiat.

7. Queritur quinto: An possit impleri poenitentia per alium? Respondeo. Id non posse fieri autoritate propria ipsius Poenitentis, ut tenent communissimè DD. quia satisfactio, quae ad materiam hujus Sacramenti pertinet, vocatur à Tridentino actus ipsius Poenitentis: si verò solvatur per alium, jam non erit actus ipsius Poenitentis, sed alterius. Item probatur à paritate aliorum praecipitorum jejunii, Missae, Officij Divini, quae per alium non possunt impleri. Unde qui impotens fuit ad poenitentiam per se ipsum implendam, non tenetur per alium satisfacere.

8. Item in probabiliori sententia, nec id potest Poenitens etiam autoritate Confessarii, quia eadem militat ratio, quod satisfactio debet esse actus Poenitentis. Sed tamen observanda primò, ex Card. de Lugo disp. 25. sect. 5. num. 82. posse Poenitentem injungi à Confessario, ut sollicitè ab alijs satisfactionem pro se offerendam, & tunc illa sollicitatio erit actus Poenitentis, habens valorem Sacramen-

taleia ex opere operato ad satisfaciendum. Secundò: In nostra conclusione non negari opus bonum Petri, v. g. jejunium, posse deservire Joanni in satisfactionem pro peccatis, quod cum D. Thoma in 4. dist. 20. q. 1. art. 2. quæstione. 3. docent communiter DD. illa tamen satisfactio non erit Sacramentalis ex opere operato.

9. Tertio ex eodem Card: Eleemosinam, quam servus dar jussu Domini, proculdubio posse esse satisfactionem Sacramentalem ipsius Domini, quia nimis materialiter se habet, quòd illam servus eroget, nisi fortè hoc etiam à Confessario præscribatur ad ædificationem, vel humilitatis exercitium, ut ipse Dominus manu propria illam exhibeat.

10. Quæritur sextò: Ad quid teneatur, qui pœnitentiæ impositi obliviscitur? Respondeo cum PP. Vázquez, Lugo, & Tambur. Quòd si commodè potest, ad eundem Confessarium recurat, qui fortè meminerit, vel pœnitentiæ impositi, vel peccatorum Pœnitentis, ut novam pœnitentiam imponat; si non potest commodè, ad nihil tenetur, nec ad repetendam confessionem apud eundem, vel apud alium Confessarium, sed, sicut accidit in alijs præceptis, deobligatur propter ignorantiam ortam ex oblivione. Quòd verum est, etsi oblivio facit culpabilis, tunc enim

fatis

fatis est peccatum oblivionis, & negligentie confiteri. Ita P. Lugo ubi supra num. 78. & Tambur. lib. 4. method. cap. 2. §. 4.

11. Quæritur ultimò: An teneatur Pœnitens sub gravi ad circumstantias operis injuncti? Respondeo. Quòd, si circumstantia sit levis, v. g. quod recitatio Coronæ sit ante talem Imaginem, obligabitur Pœnitens ad talem circumstantiam sub levi. Si vero circumstantia gravis sit, & substantialis, qualis à Diana part. 3. tract. 4. resol. 55. reparatur recitatio flexis genibus, tenebitur ad illam sub gravi, & ut benè advertit Tambur. totum hoc negotium coligendum est ex intentione Confessarii, sicut etiam, an liberetur Pœnitens, nec nè, ab obligatione pœnitentiæ, quando redditur impotens ad circumstantiæ impletionem.

SECT. IV. An Pœnitens, vel Confessarius possint pœnitentiam commutare?

I. Circa primum dico primò: Pœnitens non potest propria autoritate commutare sibi pœnitentiam injunctam, etiam in opus evidenter melius, & utilius. Ita tenet communissima sententia contra Portel, Vill:

llobos, & Dianam, part. 1. tract. 1. misf. resol. 53. & part. 3. tract. 4. resol. 53. Quia nemo potest rem præceptam à Superiore commutare, ut patet in præceptis Millæ, ieiunij, &c. quæ non possunt etiam in evidentior meliora commutari; quòd autem quis possit proprium votum in melius commutare, nihil probat: rùm quia obligatio ex voto oritur ex promissione rei, quæ creditur grata Deo: unde non fit contra Religionem, si in rem Deo gratiorem commutetur; obligatio verò pœnitentiæ oritur ex voluntate Confessarij præipientis hanc rem in particulari, & non aliam, rùm, quia ipse vovens est loco superioris imponentis sibi legem voti; Pœnitens verò non est superior, quoad pœnitentiam.

2. Circa secundum: certum est apud omnes, eundem Confessarium posse commutare pœnitentiam à se impositam. An verò id fieri debeat intra confessionem? Communis sententia affirmat, nisi forè fuerit brevissimum spatium post confessionem, quod aliqui mediam horam designant, aliqui diem unum, alij verò hebdomadam; quia cum actio illa sit Sacramentalis, ira debet exerceri, ut censeatur ad idem Sacramentum pertinere.

3. Sed tamen cum PP. Salas, Tambur. & Lugo, disp. 25, sect. 6. num. 112. Dico secundò: Potest Confessarius etiam longissimo tem-

tempore post confessionem pœnitentiam à se impositam commutare. Ratio est, quia ipsa satisfactio, seu executio pœnitentiæ, post longissimum tempus, facit unum moraliter cum confessione antecedente: ergo idem potest dici de commutatione pœnitentiæ, quæ commutetur ad idem iudicium ejusdem Confessarij semper faciet unum moraliter cum præterita multò ante confessione.

4. Dico tertio: Alter Confessarius non potest nisi intra confessionem pœnitentiam commutare. Ita PP. Tambur. & Lugo, quæ ibid. num. 110. affirmat, contrariam sententiam omni specie probabilitatis carere. Ratio est, quia impositio, & commutatio pœnitentiæ est actus iudicij, & potestatis Clavium; sed Sacerdos non est Iudex, nec potestatem Clavium habet, nisi dum in Tribunali confessionis Confessarij munus exercet: ergò; & hinc patet disparitas, cur extra confessionem possint vota commutari, imò & absolutio à censuris impertiri; nam hæc non sunt semper actiones Sacramentales, nec ad iudicium Sacramentale pertinent, sed procedunt ex potestate, quam Pontifex habet, & communicat, ut intra confessionem, vel extra illam, ut sibi libuerit, exerceantur.

5. Dico quarto: ut Confessarius intra confessionem commutet pœnitentiam alterius

rius Confessarij, debet, vel iterum audire peccata, propter quæ fuit imposita, ut tenet communissima, & probabilior sententia, vel saltem ex præsentis confessione, & testimonio ipsius Pœnitentis aliquam notitiam, licet confusam, de peccatis illis habere, ut limitat P. Fagundez, & non improbat Card. de Lugo, ubi supra num. 109. Ratio est, quia Judex nequit ferre sententiam non cognita causa, aliàs non erit iudicium: ergo, ut Confessarius tanquam Judex iudicium faciat, & sententiam ferat, debet aliquo modo causam cognoscere. Secundò: Quia si aliter fiat, talis commutatio pœnitentiæ non erit Sacramentalis, quia non erit pars Sacramenti hujus secundis si quidem non potest esse pars hujus Sacramenti pœnitentiæ, quæ non imponatur pro peccatis confessis in hoc Sacramento; satisfactio enim sequitur confessionem, & absolutionem. Neque erit pars Sacramenti primi, quia non procedit ex præcepto primi Confessarij, qui fuit illius Minister. Unde inferes, quod etiam primus Confessarius debet retinere aliquam notitiam saltem confusam peccatorum, ut pœnitentiæ commutet.

6. Nihilominus doctissimus Diana cum 13. DD. quos citat part. 2. tract. 13. misc. resol. 53. & part. 3. tract. 4. resol. 53. contrariam sententiam defendit, posse, scilicet, Confessa-

ressarium, non audita confessione alteri Confessario facta, pœnitentiæ illius commutare, dummodò sit intra confessionem; quia in præsentis confessione potest de tota simul causa Pœnitentis juxta præsentem dispositionem judicare. Unde attenda multitudine DD. ait Card. de Lugo hæc sententia est probabilis in praxi. Addit insuper Diana, se exillimare DD. contrariæ sententiæ in Cathedra, vel cella hanc opinionem docuisse; in confessionali verò contrariam prædicasse; quia hic est communis usus Confessariorum, & aliàs magnum illis, & Pœnitenti onus imposeretur; sed ego ab hoc onere immunes Confessarios fore iudico, si cum prædicta P. Fagundez limitatione nostram sententiæ sequantur in praxi.

7. Demum tria adverte, primùm: Quòd ut primus Confessarius pœnitentiæ commutet, nulla requiritur causa, quia sicut fuit in ejus arbitrio illam imponere, ita & illam commutare; cum unaquæque res per easdem causas dissolvatur, per quas nascitur. Ut verò secundus Confessarius pœnitentiæ primi commutet, aliqua requiritur causa, qualis erit difficultas, quæ ostendit Pœnitens in ejus implerione. Ita Diana tract. illo misc. resol. 53. & P. Tambur. §. 3. num. 24. ex Valero.

8. Secundùm: Quòd etiam secundus Confessarius potest commutare pœnitentiæ datam

datam à primò propter peccata reservata; etiam si secundus nullam in reservata jurisdictionem habeat, quia per absolutionem primi fuit peccatorum illorum reservatio sublata. Et ita tenent Navarro, PP. Vasq. Henriq. Diana, ibid. & probabile iudicat P. Tambur. §. 2. num. 19. Tertium: quod dictum est de poenitentiae commutatione, etiam intelligi de poenitentia medicinali, dummodo in aliam medicinale salutem Poenitentis convenientem commutetur.

DISPUT. ULTIMA.

De Sigillo, quod observare debet
Confessarius.

SECT. I. An detur, & quale sit
praeceptum Sigilli?

I. **C**irca primùm omninò certum, & indubitatum est, dari praeceptum sigilli, & est illud: *Quo quis obstringitur rem in confessione Sacramentali auditam, alio silentio prorsus involvere, & quasi sigillo munitam habere.* Ita definit P. Tambur. ex P. Vasq. & alijs, cujus definitionis verba explicabimus; in

in eò et in consistit hujus materiae, difficultatis quidem, intelligentia.

2. Et primò circa ly: *Rem auditam*, quae scilicet, res sub sigillo includantur, dicemus, sect. seq. Secundo dicitur: *In confessione Sacramentali*, id est, illa in qua, sive valide, sive invalide, sive fiat, sive non fiat Sacramentum, Poenitens Ecclesiae se subicit, animo Sacramentum suscipiendi. Unde si quis alicui Sacerdoti extra confessionem, & sine ordine ad illam sua peccata narret, vel sua negotia occultè communicet, etiam si dicat, se velle ea dicere, & manere sub confessionis sigillo, tunc solum remanet obligatio secreti naturalis. Similliter si quis non animo recipiendi Sacramentum, sed vel loquendi, vel fabulandi, vel convitiandi causa, vel Confessarium ad aliquod crimen excitandi, ad illum accedat, vel si sciat illum nullam habere facultatem ipsum absolvendi, quia in his casibus in nullo sensu potest dici confessio illa Sacramentalis.

3. Tertio dicitur: *Prorsus involvere*, hoc est, in nullo omninò casu revelare, in quo differt à secreto naturali, quod in aliquibus casibus potest, imò & aliquando debet frangi; sigillum verò confessionis frangendi nullus omninò casus excogitabilis est, etiam si foret in manifestum bonum Poenitentis ipsius, nisi daretur liber, & expressus consensus illius, non

datam à primò propter peccata reservata; etiam si secundus nullam in reservata jurisdictionem habeat, quia per absolutionem primi fuit peccatorum illorum reservatio sublata. Et ita tenent Navarro, PP. Vasq. Henriq. Diana, ibid. & probabile iudicat P. Tambur. §. 2. num. 19. Tertium: quod dictum est de poenitentiae commutatione, etiam intelligi de poenitentia medicinali, dummodo in aliam medicinale salutem Poenitentis convenientem commutetur.

DISPUT. ULTIMA.

De Sigillo, quod observare debet
Confessarius.

SECT. I. An detur, & quale sit
praeceptum Sigilli?

I. **C**irca primùm omninò certum, & indubitatum est, dari praeceptum sigilli, & est illud: *Quo quis obstringitur rem in confessione Sacramentali auditam, alio silentio prorsus involvere, & quasi sigillo munitam habere.* Ita definit P. Tambur. ex P. Vasq. & alijs, cujus definitionis verba explicabimus; in

in eò et in consistit hujus materiae, difficultatis quidem, intelligentia.

2. Et primò circa ly: *Rem auditam*, quae scilicet, res sub sigillo includantur, dicemus, sect. seq. Secundo dicitur: *In confessione Sacramentali*, id est, illa in qua, sive valide, sive invalide, sive fiat, sive non fiat Sacramentum, Poenitens Ecclesiae se subicit, animo Sacramentum suscipiendi. Unde si quis alicui Sacerdoti extra confessionem, & sine ordine ad illam sua peccata narret, vel sua negotia occultè communicet, etiam si dicat, se velle ea dicere, & manere sub confessionis sigillo, tunc solum remanet obligatio secreti naturalis. Similliter si quis non animo recipiendi Sacramentum, sed vel loquendi, vel fabulandi, vel convitiandi causa, vel Confessarium ad aliquod crimen excitandi, ad illum accedat, vel si sciat illum nullam habere facultatem ipsum absolvendi, quia in his casibus in nullo sensu potest dici confessio illa Sacramentalis.

3. Tertio dicitur: *Prorsus involvere*, hoc est, in nullo omninò casu revelare, in quo differt à secreto naturali, quod in aliquibus casibus potest, imò & aliquando debet frangi; sigillum verò confessionis frangendi nullus omninò casus excogitabilis est, etiam si foret in manifestum bonum Poenitentis ipsius, nisi daretur liber, & expressus consensus illius, non

non enim sufficit praesumptus. Id enim aliquando retardare posset Poenitentem à confessione, cum posset timere, nè Confessarius arbitraretur sibi esse gratum, quod ingratisimum est.

4. Unde inferes primò: Quod hæc obligatio adeò strictissima est, ut nec cum ipso quidem Poenitente liceat extra confessionem colloqui de auditis in confessione, nisi vel ipse verbis consensum præbeat, vel etiam factis; hoc est, quando ipse Poenitens incipit loqui cum Confessario de re à se dicta in confessione; tunc enim potest prosequi Confessarius quia ipsum incipere Poenitentis, est expressus consensus, qui etiam ita liber esse debet, ut nec dolo, nec minis, nec metu etiam reverentiali extorqueatur. & qui solum doret, quandiu Poenitens voluerit. Unde sicut potest circa hoc licentiam Confessario concedere, potest etiam concessam revocare.

5. In hoc autem licet omnes conveniant, scilicet, non licere Confessario etiam cum Poenitente loqui propter reverentiam Sacramenti, nè fiat odiosa confessio, adhuc tamen dubium est, an id sit frangere sigillum. Communior sententia cum P. Sanch. negat, quia fractio sigilli est fractio secreti; secretum verò non frangit, qui cum eodem, qui secretum commissit, loquitur, sed qui loquitur cum alijs.

alijs. Et hinc inferitur, Confessarium in hoc casu, licet gravissimè peccet, non incurrere pœnas impositas frangenti sigillum. Ita PP. Hurtado, & Granada apud Dianam part. 5. tract. 11. resol. 6.

6. Inferes secundo: Quod Confessarius interrogatus etiam à Judice Supremo, adhuc sub juramento, de peccato noto in confessione, debet negare cum aliqua restrictione mentali, etiam si jubeatur loqui sine restrictione, & jurare, se non locuturum cum restrictione. Quod potest fieri absque læsione veritatis, & contraventione Decreti Innocent. XI. damnantis amphibologias, & restrictiones mentales; ut doceat, & explicat, qui agunt de propositionibus damnatis ab Innocent. XI. & dicam inter explicandum. Inferes tertio: Quod si Confessarius non posset suum aliquod peccatum confiteri absque revelatione sui Poenitentis, tenetur peccatum illud tacere, & alia solum peccata confiteri, expectando occasionem, in qua, omni periculo revelationis secluso, possit peccatum illud aperire. R

7. Circa secundum certum est: dari præceptum humanum Ecclesiasticum de servando sigillo confessionis, quod præter alia constat ex cap. Sacerdos de Poenitent. dist. 6. ubi gravissimæ pœnæ contravenientibus statuuntur. Secundo: Certum est dari obligationem, etiam

etiam sub præcepto naturali, quo quis ex iustitia tenetur servare secretum sibi commissum. Tertio: Etiam est certum hanc obligationem oriri etiam ex virtute Religionis, quæ præcipit observare reverentiam debitam Sacramento, cui fieret injuria, revelando confessionem.

8. Sed quia præceptum Ecclesiasticum per se est dispensabile, & secretum naturale de re levi non obligat ad mortale, & etiam de re gravi, aliquando licite potest, imo debet infringi, ut quando cederet in Reipublicæ detrimentum, & denique non omnis irreverentia facta Sacramento sit gravis, controvertitur inter Scholasticos, unde oritur illa tam stricta obligatio observandi sigillum confessionis, ut in nullo casu, etiam circa rem levissimam, possit absque reatu peccati mortalis infringi?

9. Patres Vasq. & Conine oriri defendunt ex præcepto speciali positivo Christi Domini: sed communior sententia cum PP. Suar. Henriq. & Card. de Lugo disp. 23. sect. 1. tenet obligationem illam oriri jure naturæ ex ipsa Institutione Sacramenti Pœnitentiæ, in qua Christus Dominus voluit obligare omnes fideles ad manifestandam integrè suam conscientiam Sacerdotibus, nihil illi calando. Si ergo in aliquo casu licitum, vel saltem non

lathale, foret aliquod in confessione auditum revelare, daretur sæpius ex parte Confessarij ratio dubitandi: an interveniret ratio sufficiens ad revelandum, & ex parte Pœnitentis formido, & metus, nè Confessarius apprehenderet, id sibi licere in hoc casu, & quo graviora essent crimina, eò magis timerent propter majorem necessitatem, quæ appareret, illa revelandi propter bonum Reipublicæ. Unde posset Pœnitens retrahi à confessione integra, & sincera suorum peccatorum. Summa ergo necessitas hujus Sacramenti, in quo potissimum fidelium salus consistit, ipso jure naturæ exigit universalem prohibitionem omnis omnino revelationis.

10. Hinc inferes primò: In fractione sigilli duplex peccatum specie distinctum inveniri; alterum injustitiæ contra jus naturale secreti, quod violatur, & alterum sacrilegij contra Religionem, & reverentiam debitam Sacramento. Secundo: Hoc peccatum sacrilegij semper esse mortale, nec parvitate materiæ posse aliquando excusari: quia semper opponitur graviter altissimo, & Sacratissimo fini Institutionis hujus Sacramenti. Peccatum verò contra justitiam posse esse veniale, quando res, quæ revelatur, & est parvi momenti, & Pœnitens est parum invitus in ea revelatione, quod etiam est attendendum, quare non est

materia sufficiens ad mortale contra iustitiam. Tertio: In confessione debere explicari gravitatem, vel levitatem materiae, ut confessarius agnoscat præter peccatum grave sacrilegij, quod semper intervenit, dari, vel non dari peccatum grave contra iustitiam. De quibus omnibus vide Card. de Lugo, ubi supra num. 9.

SECT. II. *Quenam res cadant sub Sigillum Confessionis?*

1. **P**RO pleniori intelligentia hujus materiae hæc sit regula universalis: quid quid injuriam facit Pœnitenti, seu quidquid is ægrè tert, ut evulgetur, vel quidquid ex se odiosam potest reddere confessionem, si reveletur, totum id cadit sub sigillum. Ex hac regula generali facillimè inferes, quæ res cadant sub sigillum in particulari, quas brevi calamo præstringemus.

2. Primo ergo, sub sigillum cadunt peccata omnia mortalia tam in genere, quam in specie, & venialia saltem in specie, & numero: nam in genere dicere: *Hic mihi veniale confessus est*, non erit contra sigillum: cum per se notum sit, ut qui confitetur, saltem veniale aliquod confiteatur. Excipe tamen si

id

id fiat in concursu duorum, qui confessi sunt tunc enim affirmare de uno, & tacere de alio, est indicare, alium confessum fuisse mortalia. Secundò: Si dicatur, venialia fuisse plura, vel gravissima, quia hoc potest reddere odiosam confessionem.

3. Secundò cadit sub sigillum pœnitentia imposta, quando ex illa datur occasio suspicandi aliquod grave peccatum in Pœnitente; & propter eandem rationem cadit sub sigillum negatio, vel dilatio absolutionis, imò & ipsa confessio potest cadere, quando quis secreto, & cum animo, ne ab alijs sciatur, confessus est. Unde tunc Confessarius nequit in genere dicere: *Hic mihi confessus est*, tum quia id erit ingratum pœnitenti; tum quia ejus Confessor ordinarius, vel alij quid grave suspicari poterunt, ex eo quod alium adierit Confessarium.

4. Tertio cadit sub sigillum peccatum, etiam si non reveletur determinate Pœnitens, si inde possit oriri infamia alicui familiae, Religioni, Civitati, &c. si dicatur, in illis solere tale peccatum committi; quod si dicatur de civitate magna, probabilius est, non esse contra sigillum, quia in eo nulla fit injuria, sicut nec in eo, quòd dicantur peccata, etiam ut confessa, omni tamen periculo secusso, quòd contra aliquem quis suspicetur, imò in eo

S

S

ea itela necessaria est, nè, rudibus scandalum generetur, qui fortè putent, id esse revelare confessionem.

5. Quarto: cadunt peccata etiam publica Pœnitentis, quando ea solum in confessione novisti. Si autem aliunde ea scias, non erit contra sigillum confessionis, de illis loqui, dummodo nec notitia illius habite extra confessionem limites excedas, nec de illis loquaris, ut tibi etiam ex confessione notis, sed ut alias notis ex fama.

6. Quinto: cadunt complices Pœnitentis. An verò habita licentia Pœnitentis, sit contra sigillum revelare complicem? Negat probabiliter P. Suar. (sicèr alias peccetur, si complicitis honor deturpetur) quia sigillum obligat in favorem solius Pœnitentis, unde si ipse cedat juri suo, complicitis factum sigillo non gaudet. Probabilius tamen affirmat P. Vasq. quod & ego consulerem, quia magis sigillo favor. Non erit tamen contra sigillum de licentia Pœnitentis complicem monere, & reprehendere. Cavendo tamen primò, nè, illa licentia concedatur solum propter timorem reverentialem juxta supra dicta. Secundo, ut id rarissimè, & non sine magna causa fiat.

7. Sexto: cadunt objecta peccatorum, ut si Pœnitens confiteatur detractionem, quam habuit de adulterio Bertæ, non solum detractio,

tio, sed etiam adulterium debet obolvi sigillo. Si tamen ex ipsa confessione noscatur, objectum ita fuisse publicum, ut per accidens fuerit latere confessarium, non erit materia sigilli, ut si Pœnitens confiteatur, se gavissimè fuisse de illo homicidio factò à Petro in foro publico. Semper tamen erit consultius expectare aliunde notitiam illius homicidij, ut de illo loquatur Confessarius.

8. Septimò: cadunt omnia alia, quæ Pœnitens dicit ut necessaria, aut utilia ad confessionem, etiam si talia per errorem putentur à Pœnitente. In hoc etenim distinctione opus est: nam si ea, quæ Pœnitens ad explicationem sui peccati dicit, nec peccata sint, nec alias ægre ferat Pœnitens, ut sciatur, v. g. si dicat, se esse conjugatum, Sacerdotem, Judicem, &c. ea non erunt materia sigilli. Si verò ea tacite, vel expresse velit Pœnitens ne sciantur, erunt sigilli materia: quia alias posset reddi odiosa confessio.

9. Octavo: Hinc colliges, quid dicendum sit de defectibus naturalibus, qui in ipsa confessione noscuntur, v. gr. Pœnitentem esse blasphemum, illegitimum, ignobilem, &c. si enim ea Pœnitens aperiat ut cognita, ita ut parum curet, quòd manifeste sciatur, si ipse non prohibet, non erunt sigilli materia, secus si illa non appareant in Confessione ut alias no-

ta, quia sic jam posset vergere in damnatum Confessionis, cum sapius ingratus sit Poenitenti, & plus noceat illi quod sciatur esse illegitimum, v.g. quam aliquid peccatum commisisse. Unde inferes: periculosissimum esse dicere: hic scrupulosus est, aut nœnijs, & impertinentijs tempus conterit, rudis est ingenij, & alia hujusmodi, quæ solum ex Confessione noverit Confessarius, quia ea omnia evulgare, sæpissimè ingratum erit Poenitenti, & odiosam poterit reddere confessionem.

10. Duo ad finem adverte. Primum, quod si Confessarius dubitet, an peccatum, vel res alia ex dictis sibi nota sit ex confessione, tunc sigilli vinculo manebit obstrictus; quia post confessio tunc est pro Sacramento, & pro periculo certò avocandi fideles à confessione. Secundum: optimum in hac materia esse consilium, quod V. P. Antonius Nuñez Societatis nostræ, Vir Sanctitate, & doctrina illustris, & alijs dabat, & sibi strictissimè duxerat observandum; scilicet, *nihil, nihil, nihil* (ita enim ille voces ingeminabat) *quod ad confessionem spectat aliquando proferre, & ita aditus omnis scrupulis occludetur.*

DS

DS

DS

SECT.

SECT. III. *Quinam teneantur ad sigillum Confessionis?*

1. **V**ariè admodum opinantur DD. in hoc puncto, ut quos alij ligant sigilli vinculo, alij absolutos existiment. Ut ergo in aliquo figamus pedem, duplicem regulam generalem duplici conclusione definiã, unde casus aliquot particulares inferam, ad quorũ instar plures alij facillimè deducuntur.

1. Dico ergo primo: Quoties quis notitiam peccati, vel alterius rei ex supradictis, immediatè, vel mediatè habuerit à confessione facta, tenetur illam sigillo confessionis involvere, ac proinde fractio illius, præter peccatum injulitiæ, continebit etiam sacrilegium contra reverentiam debitam Sacramento. Hæc conclusio patet ex ipsa definitione sigilli supra tradita, in qua DD. communiter conveniunt: nam ex illa constat, notitiam habitam in confessione obligationem sigilli inducere; nec dubium est, fractionem illius irrogare irreverentiam Sacramento.

3. Ex hac regula inferes, teneri ad sigillum primò Confessarium, & Interpretem. Secundo, qui casu, vel malitia peccatum confitentis audit, Tertio, illum cui confessarius

S2

Sive

sive bona, sive mala fide peccatum auditum in confessione recensuit. Ita quoad omnes tres casus PP. Suarez, Lugo, & Tambur. Quarto, Laicum, vel Sacerdotem, qui se simulantes esse Confessarios, confessiones exceperunt. Ita iidem, & P. Vasq. Quintum, Laicum, cui urgente necessitate Pœnitens sua peccata aperuit, putans erroneè, eum posse propter necessitatem illam, Sacramentaliter absolvere. Ita PP. Hurtad. & Præpositus, & inclinatur P. Tambur.

4. Sexto: Superiorem à quo Confessarius, postquam peccati reservati confessionem audivit, facultatem petit absolvendi. Ita PP. Suar. & Lugo. Septimo: Omnes illos, qui in aliqua urgente necessitate, terræmotus, naufragij, &c. peccata aliorum palam se accusantium, & perentium absolutionem exaudiunt ita, ut nec cum alijs, nec secum invicem possint de illis peccatis loqui. Ita PP. Figund. & Tambur. Ratio horum omnium est, quia omnes præfati notitiam peccatorum ex ipsa confessione facta, sive mediatè, sive immediatè hauserunt.

5. Dico secundo: Quoties quis notitiam non habet immediatè, vel mediatè ex confessione facta, etiam si derur ordo ad confessionem, non tenetur sigillo confessionis, licet teneatur secreto naturali, & quidem graviter, si

si res gravis erit. Ratio est: quia cum confessio non supponatur facta, sed vel facienda, vel quæ fortè nunquam fiet, non potest dici notitia illa habita ex confessione, unde nec manet in definitione sigilli inclusa, nec ulla fiet irreverentia Sacramento. Ex quo inferes, qui excusentur ab obligatione sigilli, ita ut notitiam illam revelantes, peccatum quidem perpetrent injustitiæ grave, vel leve juxta qualitatem rei, non verò sacrilegij.

6. Excusatur ergo primo Superior, à quo Pœnitens ipse facultatem petit alteri confitendi, ut absolvatur à reservatis. Ita PP. Vasq. Coninc. Henriq. Castropalao. Secundo: Confessarius, cui ante confessionem Pœnitens, aliquod, vel aliqua peccata communiceat, etiam si id faciat, ut rationem, & modum adducat non faciendæ confessionis. Ita PP. Suarez, & Henriq. Tertio: Inveniens fortè chartam in qua sunt alicujus peccata descripta, etiam si appareat, ea ibi esse notata propter confessionem, sive hæc jam facta, sive postea faciendæ sit. Ita PP. Suarez, Coninc, Laim. Navar. & Bonac. Ratio omnium est, quia notitiam illam nullomodo habuerunt ex facta confessione.

7. Sed tamen adverte, quòd, cum dentur graves DD. qui in his tribus casibus sigilli obligationem defendant, poteris probabili

eorum sententia ductus, praedictos excusare à denuntiatione eorum, quae praedictis modis noverunt, quando peccatum aliquod ex illis modis cognitum sit denuntiabile Praetato, etiam sub poena excommunicationis: nam à denuntiante cuiuscumque criminis, etiam haeresis, excusat sigillum confessionis iuxta omnes Doctores,

SECT. IV. An possit aliquando Confessarius, uti notitia habita in Confessione?

I. IN hac quaestione difficillima omnium, quae in hac materia tractari solent, praenotandum est, Clementem VIII. anno 1594. die 26. Decembris praecipisse, ut Superiores pro tempore existentes, & Confessarii, qui postea ad superioritatem fuerint promoti caveant diligentissimè, nè ea notitia, quae de aliorum peccatis in confessione habuerunt, utantur ad exteriorem gubernationem. R. autem P. Claudius de Aquaviva, Societatis nostrae Praepositus quintus Generalis, quatuor annis ante decretum Pontificium praeeperat, nè ullus unquam Societatis privatim, aut publicè doceret, ut probabile, posse Confessarium uti notitia habita in confessione, aut id ad praxim deducere,

2. Hoc supposito, & quod huiusmodi decreta in favorem Poenitentis, & confessionis emanarunt, nè illa aliquando odiosa fieri possent, aut Poenitentes ansam arripere, ut à confessione retraherentur, sit prima regula generalis: numquam licere uti notitia habita in confessione, etiam propter bonum propriae vitae, aut totius mundi, quando id cedere potest in aliquod damnum, vel incommodum Poenitentis, aut illi ruborem afferre. Ita Diana part. 3. tract. 11. resol. 3. citans PP. Suarez, Sanch. Fagund. & plures alios.

3. Secunda regula generalis sit, quòd praefata prima regula intelligitur, etiam si solus Poenitens, & non alij id animadvertat: quia sicut non est licitum Confessario, etiam cum ipso Poenitente loqui de rebus auditis in confessione, quia id potest vergere in odium confessionis propter ruborem, quo potest Poenitens affici, ita similiter in nostro casu, in quo militat eadem ratio, cum aliàs certum sit, non requiri verba ad fractionem sigilli, sed posse etiam factis, aut signis intrinsecis.

4. Tertia regula sit, licere Confessario, uti notitia habita in confessione, quando ex huiusmodi usu nec datur alicui occasio suspicandi rem auditam in confessione, nec aliquid sit ingratum Poenitenti, quia tunc nulla sit peccati revelatio, nec aliqua injuria direc-

ta, vel indirecta Sacramento, cum ex nullo capite; ut supponimus, fieri possit odiosa confessio.

5. Quarta regula sit juxta supradicta: quodcumque confessio non est facta animo confitendi, sed vel confessionem simulandi, ut liberius maneat Poenitens in peccatis, vel convitiandi Confessarium, vel illum ad peccatum inducendi, tunc non est contra sigillum uti notitia habita in confessione; ut potest quæ nullomodo fuit confessio sacramentalis.

6. Ex his regulis casus inferes particulares. Primò: Prælatum, vel quemvis alium Confessarium, non posse propter notitiam indignitatis, fragilitatis, aut malitiæ sui Poenitentis habitam in confessione, illum ab officio, etiam ad nutum amobili, amovere, alio transmittere, ostium claudere, solitum egressum è domo negare, in mores illius acrius invigilare, illi ad dignitatem aliquam, professionem, &c. suffragium denegare. Imò ut benè advertit Diana part. 3. tract. 4. resol. 76. §. *igitur*, nec ea licent, etiamsi nec ipse Poenitens ullomodo cognoscere possit, talia fieri propter notitiam à se datam in confessione. Quia si Poenitentes scirent, in hoc casu posse licite Confessarium, v. g. denegare suffragium, exhorrescerent, & à confessione averterentur.

7. Secundò: Non potest Confessarius

Mo,

Monialium, ex notitia solum habita in confessione, peccata illarum in confessionibus coram illis redarguere, aut reprehendere, quia Moniales rubore affectæ vererentur in posterum sua peccata confiteri. Ita Diana part. 5. tract. 11. resol. 36. Tertio: nec potest Confessarius propter peccata audita in confessione, Poenitenti supercilium atollere, & gravitatem vultus ostendere. Patet ex dictis. Bene verò poterit se, illi amabilem, & accessibilem præbere, ex quo familiariter, vel secretiora sibi cordis arcana communicavit.

8. Quarto: Nec potest Confessarius dicere Prætoribus Urbis, aut Inquisitoribus; ut diligentius invigilent, quia hoc potest redundare in damnum Poenitentis. Quinto: Etiam si Confessarius aliunde habeat indicia, non potest indicium habitum ex confessione cum illis alijs conjungere, ut operetur: quia jam hoc esset uti notitia habita in confessione. Unde numquam poterit in sua suspitione confirmatus ex ijs, quæ novit in confessione, Poenitentem apud Judicem accusare, illum de domo expellere, cautius deinceps invigilare. Ita Diana ibid. Resol. 17. & vide illum in Summa, verbo *Sigillum*, num. 48. ad finem.

9. Sexto: Si Confessarius ex Petri confessione sciat, sibi ab ipso Petro aliquando fuisse paratas insidias, & mortem procuratam, non

po-

potest deinceps cautius se ab illo custodire; Septimo: Si Missam dicturo Petrus confiteatur, se cum alijs complicitibus venenum vino immiscuisse, si ex eo quod Confessarius Missam relinquat, damnum aliquod Petro à complicitibus imminet, eo quod complices suspicentur, id à confessione Petri provenire, Missam relinquere non potest. Ita Diana, Navarr. PP. Vasq. & Lugo disp. 23. num. 105. Contraria nihilominus tenent PP. Coninc, & Tambur. alios citans, & ex parte P. Moya infra citandus.

10. Si verò nullum damnum Petro imminet, etiam si complices suspicari possint, Confessarium relinquere Missam ex notitia habita in confessione, potest relinquere Missam. Ratio est, quia ex una parte Confessarius non revelat confessionem, cum omisio Missæ sit ex se actio indifferens, quæ potest ex pluribus titulis provenire (nisi esset in talibus circumstantis, ut non aliundè nisi ex notitia habita in confessione orta sicillimè cognosceretur) & ex parte alia, nullus rubor, nec aliquod aliud damnum Pœnitenti evenire possit; unde illa odiosa redderetur confessio. Ita P. Moya tom. 2. append. ad tract. 3. disp. 3. quest. 2. §. 3. num. 16.

11. Octavo: Si Joannes, cui Petrus Sacerdos confiteri solet, ipsi Petro confiteatur, se

se non esse Sacerdotem, potest, & debet non amplius illi confiteri, quando nulla inde apud alios revelatio confessionis, nec ulla ipsi Joanni nota, aut dedecus imminet, quia sic nullum datur caput, unde possit reddi odiosa confessio, cum ut bona sit Joannis confessio debeat illum pœnitere de confessionibus auditis, & firmiter proponere eas non amplius auditurum; si verò nota, aut dedecus aliquod immineret, ex eo quod alij animadverterent, Petrum jam non confiteri Joanni, tunc ut benè ajunt P. Moya ibid. num. 20. Lugo disp. 23. sect. 5. num. 105. & Tambur. in append. cap. 6. §. 3. num. 11. teneretur, illi exterius simulando confiteri, & alteri Sacerdoti serio peccata aperire, ut veram absolutionem obtineret: Neque dicas, hoc sustineri non posse post damnatam ab Innocent. 11. propositionem 29. quæ dicebat: *Urgens metus gravis est justa causa Sacramentorum administrationem simulandi*; tum, quia in nostro casu non loquimur de simulatione administrationis, sed suspensionis Sacramenti; tum quia id non fit propter metum gravem, sed propter obligationem sigilli.

12. Nono: Si Confessarius vocetur ad audiendum Pœnitentem, à quo fuerat ad peccatum in alia confessione sollicitatus, potest, & teneretur non adire, Movetur enim ex notitia

tia habita in confessione non Sacramentali. Si verò Pœnitens confessarium non sollicitasset in confessione, sed solum se accusasset, vel de animo quem habuit eum sollicitandi, vel de tentationibus quas erga ipsum patiebatur, tum deberet adire quia jam cum robore Pœnitentis uteretur notitia habita in confessione Sacramentali. Ita P. Tambur. ubi supra num. 13.

13. Decimo: Confessarius vocatus a Pœnitente, qui scopus noluit tollere occasionem proximam peccandi, nequit ex hac notitia habita in confessione illum non adire, etiam si alij nil inde mali suspicentur contra Pœnitentem: nam fortasse hac vice verè vitare relapsus, & usus illius notitiæ potest vergere in damnum ipsius, imò in odium confessionis. Contrarium tamen tenet P. Tambur. quando id solum Pœnitens advertit.

SECT. ULTIM. Reliqua circa sigillum per quaesitunculas explicantur.

1. **Q**uæres primo: Quæ suspicionis occasio sufficiat ad fractionem sigilli? Respondeo, quòd cum fere impossibile sit, quòd Confessarius omnem omnino suspicandi occasionem saltè in directam, & res

mo:

notam omnibus auferat, solum tenetur vitare eam occasionem suspicandi contra Pœnitentem, quæ probabilis sit, non vero tenetur vitare quaslibet conjecturas leves, quas maligni, aut nasturi homines facile faciunt. Ita PP. Lugo, & Tambur.

2. Quæres secundo: Quòd peccatum sit loqui cum Pœnitente de rebus auditis in ejus confessione? Pro quo noto primo. Quòd jam alibi, in ipsa confessione licere Confessario loqui cum Pœnitente de peccatis illius auditis in alia confessione. Et hanc esse praxim Confessariorum, ubi rationabilis causa id opus esse existimant, notat P. Præpositus, indeque sæpe negare absolutionem propter frequentes relapsus cognitos in alijs confessionibus, & alias, inquit ipse, quid adhortamur sæpe fideles, ut utantur regulariter eodem Confessario, si hic se debeat gerere, ac si nesciret priores confessiones? Idem docent PP. Tambur. & Lugo, disp. 23. sect. 5. 4. 4. num. 127. Item PP. Granad. Henriq. & Malder citati à Diana, qui part. 5. tract. 11. resol. 20. nimis scrupulosè cum P. Fagundez contrariam sententiam tuetur.

3. Noto secundo: Etiam licere, statim finita confessione, aliquid circa illam addere, vel advertere Confessarium, quòd oblitus fuerat, quia moraliter non censetur esse ex-

tra

tra confessionem, quod in continenti dicitur unde & aliqui imponunt poenitentiam etiam post absolutionem, quod non liceret, si contraria sententia vera esset, cum poenitentia significet ipsam confessionem. Ita nobiscum sentiant PP. Lugo ibidem num. 129. Henricus Præpositus, & Tambur. contra P. Fagundez.

4. Hoc supposito, & quod extra confessionem non licet Confessario loqui cum Poenitente de rebus auditis in confessione, nisi venia petita, & obreata juxta supra dicta, ad questionem respondeo: Confessarium loquentem cum Poenitente, non frangere sigillum stricte sumptum, prout sigillum significat secretum; numquam enim secretum frangit, qui loquitur cum eodem, qui secretum tibi commisit. Unde non peccat graviter contra iustitiam, peccat tamen gravissime contra religionem, & idem dicendum est omnino de eo, qui loquitur de rebus auditis in confessione cum alijs, quos Confessarius scit, aliunde rerum illarum notitiam habere. Ita PP. Sanch. lib. 3. de matrim. disp. 16. Tambur. in append. cap. 5. num. 9. Granad. & Hurtado apud Dianam part. 5. tract. 11. res. sol. 6. Unde inferes, præfatum Confessarium delinquentem, non esse puniendum poena ordinaria frangentibus sigillum imposita, sed poena extraordinaria, & arbitraria; & ita facile

esse quemdam Episcopum notat Diana ibidem.

5. Sed quæres tertio: Quænam sit poena ordinaria imposita frangentibus sigillum? Respondeo primo cum communi sententia contra Majolum, non esse impositam irregularitatem, quia nullo jure hoc constat expressum: irregularitas autem non incurritur nisi sit expressa ex cap. isqui de Sentent. excomm. in 6. Respondeo secundo: in cap. Si Sacerdos de poenitentia, dist. 6. imponi poenam depositionis, & quod Confessarius delinquens cogatur, perpetuo ignominiosè peregrinari: quod tamen in cap. omnis utriusque sexus de poenitent. & remissionib. relicta in suo vigore depositionis poena, commutatur in poenam perpetuæ reclusionis in aliquo Monasterio, quæ tamen utraque poena, ut notat Diana ibid. resol. 51. non incurritur ipso facto, sed post sententiam Judicis, & ut notat P. Granad. in 3. part. de Sacram. contro. 17. tract. 11. disp. 8. num. 3. depositio non solum intelligitur de prohibitione audiendi confessiones, sed etiam cujuscumque muneris Sacerdotalis.

6. Cum verò prædicta jura loquantur de Confessario revelante peccatum, fit, ut Confessarius, qui non peccatum, sed alia revelat, quæ debebat sigillo servare, juxta dicta lect. 2.

& Confessarius loquens cum ipso Pœnitente, quod propriè non est revelatio, & denique aliæ Personæ quæ tenentur ad sigillum juxta dicta sect. 3. omnes hi pœnas illas ordinarias non incurrunt, sed plectendi sunt pœnis arbitrarijs gravioribus, aut levioribus pro qualitate delicti. Adde etiam, quod quidquid agitur contra Pœnitentem, vel alias personas ex revelatione sigilli nullum, & invalidum est. Videatur Diana part. 5. tract. 11. resol. 61.

7. Quæres quarto: An frangentes sigillum denunciandi sint Tribunali Sanctæ Inquisitionis? Respondeo cum communi sententia negativè, nisi alias admisceatur aliquis error: Imo numquam in cognitionem hujus delicti se ingerere Inquisitores, testatur Diana part. 4. tract. 8. resol. 95. versatissimus in eo Tribunali ut ait P. Lugo, & Carena part. 2. tract. 17. §. 23. num. 91. ait, hanc esse verissimam sententiam, & denique Barbosa in Collect. tom. 2. lib. 5. tract. 28. cap. 12. num. 15. testatur hujusmodi denuntiationes recipi quidem in eo Tribunali, sed inde ad Ordinarios remitti. Nihilominus contrariam sententiam acriter tuetur P. Quintanadueñas tom. 2. tract. 3. sing. 28. asserens tam ad Ordinarium, quam ad Inquisitores hujusmodi delicti cognitionem pertinere.

Et

Et hæc tandem de munere Pœnitentis, & Confessarij dicta sufficiant, cedantque in majorem Dei gloriam, & Beatissimæ Virginis honorem, & laudem: Omniaque dicta Sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ correctioni subijcio.

IN-

INDEX

Disputationum, & Sectionum, quae in hoc Opusculo continentur.

Disputatio I. De Dolor cordis.

- Sectio I. Qualis dolor ad Sacramentum Poenitentiae requiratur? Pag. 1.
 Sect. II. An defectu doloris possit Sacramentum Poenitentiae esse validum, & intormae? Pag. 4.
 Sect. III. An dolor debeat antecedere confessionem? Pag. 14.
 Sect. IV. Quanto tempore possit dolor praecedere confessionem? Pag. 19.
 Sect. V. An idem actus doloris ad plures Confessiones, & plura Sacramenta sufficiat? Pag. 24.
 Sect. VI. Aliae quaestiuiculae circa dolorem expediuntur. Pag. 26.
 Sect. VII. An in Confessione venialium requiratur dolor formalis, vel sufficiat virtualis? Pag. 32.
 Sect. VIII. Animadversiones aliquae de dolore venialium. Pag. 41.
Disputatio II. De oris Confessione.
 Sectio I. Aliqua dubia circa Confessionem. Pag. 43.
 Sect.

- Sect. II. An peccata dubia sint materia necessaria confessionis? Pag. 48.
 Sect. III. Aliae difficultates circa eandem materiam. Pag. 55.
 Sect. IV. De Distinctione numerica peccatorum. Pag. 61.
 Sect. V. Quaedam ad praxim necessaria inferuntur. Pag. 67.
 Sect. VI. An uno actu possit quis plura numero peccata committere? Pag. 71.
 Sect. VII. An debeat explicari finis actus peccaminosi? Pag. 76.
 Sect. VIII. An circumstantiae notabiliter agravautes intra eandem speciem debeant in Confessione aperiri? Pag. 78.
 Sect. IX. Casus particulares inferuntur ex dictis? Pag. 82.

Disputatio III. De Confessione peccatorum in particulari.

- Sect. I. De peccatis circa primum Decalogi praecipuum. Pag. 94.
 Sect. II. De peccatis contra Spem, Charitatem, & Religionem. Pag. 98.
 Sect. III. circa secundum, & tertium Decalogi praecipuum. Pag. 104.
 Sect. IV. circa quartum, & quintum Decalogi praecipuum. Pag. 112.
 Sect.

- Sect. V. circa sextum; & nonum Decalogi
 præceptum. Pag. 117.
 Sect. VI. De peccatis contra naturã. Pag. 129.
 Sect. VII. circa septimum, & decimum De-
 calogi præceptum. Pag. 132.
 Sect. VIII. circa octavum Decalogi præcep-
 tum. Pag. 134.
 Sect. IX. An Confessio debeat esse semper
 integra materialiter? Pag. 137.
 Sect. X. Reliqua quæ ad oris confessio-
 nem spectant per quæstiunculas declara-
 tor. Pag. 141.
*Disputatio IV. De his quæ requiruntur in Confessã-
 rio ad validam, & licitam administra-
 tionem hujus Sacramenti.*
 Sect. I. De Scientia in Confessario requi-
 sita. Pag. 149.
 Sect. II. De probitate vitæ in Confessario re-
 quisita. Pag. 153.
 Sect. III. De Jurisdictione requisita in Con-
 fessario. Pag. 155.
 Sect. IV. An simplex Sacerdos habeat juri-
 dictionem circa mortalia, alias rite confes-
 sa, & absoluta, & circa venialia. Pag. 165.
 Sect. V. De Loco, tempore, & alijs circum-
 stantijs, quas observare debet Confessarius
 in confessione. Pag. 168.
 Sect. VI. Aliæ difficultates circa prædicta re-
 solvantur. Pag. 172.
 Dis-

*Disputatio V. De munere Confessarij in ipso
 actu Confessionis.*

- Sect. I. Quam dispositionem advertere debeat
 in Pœnitente, ut illum absolvat? Pag. 178.
 Sect. II. Quomodo se debeat gerere Confes-
 sarius cum recidiva, & cum eo qui est in
 occasione proxima peccandi. Pag. 182.
 Sect. III. An, & in quibus rebus debeat Con-
 fessarius Pœnitentem instruere? Pag. 188.
 Sect. IV. Quam opinionem debeat Confes-
 sarius sequi in administratione Sacramen-
 ti? Pag. 192.
 Sect. V. Quid faciet Confessarius, qui erra-
 verit in absolvendo? Pag. 198.

*Disputatio VI. De Absolutione casum
 reservatorum.*

- Sect. I. Quid, & quotuplex sit casus reserva-
 tus. Pag. 202.
 Sect. II. Excommunicationes extra Bullam
 Cænæ Papæ reservatæ traduntur. Pag. 206.
 Sect. III. De Excommunicationibus, & casti-
 bus Episcopis, & Prælati Regularium re-
 servatis. Pag. 210.
 Sect. IV. De Casibus Inquisitionis, & denun-
 tiandi obligatione. Pag. 213.
 Sect. V. Observationes practicæ circa refer-
 vata traduntur. Pag. 223.
 Sect. VI. De Potestate Episcoporum, Regu-
 la-

larium; & aliorum Confessariorum circa
reservata. Pag. 231.

Sect. VII. De Absolutione ab hæresi. Pag. 239.

*Disputatio VII. De Satisfactione, quam imponere
debet Confessarius.*

Sect. I. An teneatur Confessarius satisfactio-
nem imponere? Pag. 248.

Sect. II. Qualem pœnitentiam, & quando
debeat imponere Confessarius? Pag. 252.

Sect. III. An teneatur Pœnitens, acceptare
Pœnitentiam, & illam implere? Pag. 256.

Sect. IV. An Pœnitens, vel Confessarius pos-
sint pœnitentiam commutare? Pag. 261.

*Disputatio Ultima, De Sigillo, quod observare
debet Confessarius.*

Sect. I. An detur, & quale sit præceptum si-
gilli? Pag. 266.

Sect. II. Quænam res cadant sub sigillum
Confessionis? Pag. 272.

Sect. III. Quinam teneantur ad sigillum
Confessionis? Prg. 277.

Sect. IV. An possit aliquando Confessarius
utri notitia habita in confessione? Pag. 280.

Sect. Ult. Reliqua circa sigillum per ques-
tiunculas explicantur. Pag. 286.

LAUS DEO*

E NUEV
BLIOTEC